
ROCZNIK IV.

LUTY 1939 r.

ZESZYT 2

E-253.
146

PRZEGLĄD SKARBOWY

SPRAWY PODATKOWE
SPRAWY DEWIZOWE, CŁA, MONOPOLE
i FINANSE KOMUNALNE

0001353

UNIWERSYTET ŚWI. JANA W KŁODZKIEJ
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji
w Lublinie

MIESIĘCZNIK DLA PRAKTYKI PRAWA SKARBOWEGO

ZAŁOŻONY W R. 1923

WYDAWNICTWO „PRASA PRAWNICZA”
Warszawa, ul. Leszno 56, telefon Nr. 11.98-73

PRZEGLĄD SKARBOWY

Wydawnictwo „Prasa Prawnicza”, Warszawa, ul. Leszno 56, tel. 11.98-73

Cena prenumeraty:

rocznie — zł. 24, półrocznie — zł. 12, kwartalnie — zł. 6, miesięcznie — zł. 2.

Konto czekowe P.K.O. 19385 („Prasa Prawnicza”). Konto rozrach. poczt. 309.

Spis rzeczy

	str.
ARTYKUŁY ORYGINALNE	49
Prawo podatkowe i dewizowe wobec jednostki gospodarczej	49
Znaczenie zastawu w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych	51
Z PRAKTYKI SKARBOWEJ	54
Utrata ulg podatkowych spółnika nieruchomości z powodu zaległości podatkowych drugiego spółnika	54
WYJAŚNIENIA I ODPOWIEDZI	56
Obliczenie podatku dochodowego od uposażeń	56
Amortyzacja jednorazowa tokarek od metali	56
Obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego	57
Specjalny dodatek dochodowy	57
Opłata stemplowa od umowy kupna-sprzedaży	57
Amortyzacja narzędzi kopalnianych	57
Świadczenia w naturze	58
Zwrot nadpłat	58
Ulgi w podatku gruntowym	58
Potrącenie od dochodu	59
Kontrola ksiąg handlowych przez Ubezpieczalnię	59
Potrącenie kosztów nabycia i utrzymania samochodu	59
Ulgi z powodu nowowzniesionych budowli	59
Ulgi w opłatach stemplowych	60
Potrącenie z dochodu z powodu nowowzniesionych budowli	60
Garaże a podatek od lokali	60
Remuneracja towarowa a podatek obrotowy	60
Potrącalność z zysku osoby prawnej grzywny nałożonej na kierownika tej osoby	61
Wznowienie postępowania wymiarowego	61
Sposób obliczenia stopy procentowej podatku dochodowego przy jednoczesnym dodatkowym wynagrodzeniu	61
Ulgi podatkowe dla garaży	62
Księgowanie czynszu opłacanego za urzędników	62
ORZECZNICTWO SKARBOWE	63
<i>Sprawy ogólne</i>	63
Odpowiedzialność urzędnika	63
<i>Ordynacja podatkowa</i>	66
Termin do wniesienia odwołania	66
Odrzucenie dowodu spóźnionego	68
Prostowanie prawomocnych wymiarów	68
Granice obowiązku gmin miejskich bezpłatnego doręczania	68
<i>Podatek dochodowy</i>	71
Odpowiedzialność za podatek dochodowy	71
Odsetki i okresowe świadczenia	72
Brak dowodów przychodowych	73
Różnice kursowe	73
<i>Podatek przemysłowy</i>	74
Odrzucenie ksiąg handlowych	74
Spółdzielnie kredytowe	75
<i>Opłaty stemplowe</i>	76
Podstawa wymiaru od umów zawiązujących spółki z o. o.	76

PRZEGLĄD SKARBOWY

SPRAWY PODATKOWE i DEWIZOWE
CŁA, MONOPOLE i FINANSE KOMUNALNE

Miesięcznik dla praktyki prawa skarbowego

Rocznik IV

Luty 1939 r.

Zeszyt 2

Artykuły oryginalne

TADEUSZ ŁAZAREWICZ

PRAWO PODATKOWE I DEWIZOWE WOBEC JEDNOSTKI GOSPODARCZEJ.

Zasięg prawa publicznego obejmuje coraz większe połacie życia gospodarczego, ograniczając gospodarczą działalność jednostki. Omnipotencja Państwa, jego interes skarbowy i gospodarczy dyktują jednostce bezapelacyjne nakazy gospodarowania. W dziedzinie skarbowej teoria ekonomii liberalnej została przekreślona ustawodawstwem podatkowym i dewizowym. Ustawodawstwo podatkowe i dewizowe wzajemnie się uzupełniają, posiłkując się dla ochrony gospodarki państwowej przepisami Kodeksu Handlowego i Kodeksu Karnego.

Gospodarka kontrolowana jest przez księgowość handlową, w której zarejestrowane być powinny wszelkie zaszłości, stanowiące o bycie jednostki gospodarującej. Zaszłości te muszą być zgodne zarówno z prawem dewizowym jak i prawem podatkowym.

Z tych założeń wychodząc, reglamentacja dewizowa ustalona rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 7 listopada 1938 r. w sprawie zgłoszenia i zaofiarowania do skupu mienia posiadanego za granicą oraz należności od zagranicy (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 583), jakkolwiek zawierała w § 7 zapowiedź tajemnicy bankowej przed władzami skarbowymi, wymagała dalszych norm prawnych, które wydane zostały w postaci dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18. listopada 1938 r. o zaniechaniu postępowania karnego w sprawach o niektóre przestępstwa (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 598). W powołanym dekreście Prezydenta Rzeczypospolitej zbieżność i zharmonizowanie ustawodawstwa podatkowego i dewizowego znalazły swój dobitny wyraz, albowiem dekret obejmował zapowiedź bezkarności w stosunku do przestępstw podatkowych, skarbowych i dewizowych, ale jednocześnie stanowił o zwolnieniu z opłacenia jakichkolwiek podatków wszelkich źródeł, ujawnionych przy zgłoszeniu do skupu mienia posiadanego za granicą. I to wstecz, jak również za rok, w którym zgłoszenie i zaofiarowanie nastąpiło.

W ten sposób częściowa amnestia w sprawach karnych-podatkowych i karnych-dewizowych rozszerzona została na teren ulg podatkowych o charakterze uniwersalnym dla płatników, spełniających obecnie swe zobowiązania dewizowe.

0001353

UNIWERSYTET M. DR. J. R. E. SKŁOSOWSKIEJ
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji
w Lublinie

Powyższe stanowisko ustawodawcze okazało się gospodarczo całkiem uzasadnione, albowiem w ten sposób umożliwiono defraudantom podatkowym uniknąć dokonania przestępstwa dewizowego. Jednak z punktu widzenia techniki ustawodawczej nasuwa się zagadnienie, czy sposób przeprowadzenia tak ustalonej zasady był szczęśliwy.

Zarówno art. 1, jak i art. 2 dekretu nasuwają poważne wątpliwości interpretacyjne. Art. 1 stwierdza, że wszczęte postępowanie podlega umorzeniu. W ten sposób ustawodawca jakby chciał podkreślić, iż nawet po wszczęciu postępowania karnego może jeszcze przestępca dewizowy uzyskać możliwość korzystania z amnestii. Nadmienić wypada, że istnieją próby odmiennej wykładni, w tym mianowicie kierunku, iż ustęp o wszczętym postępowaniu odnosi się jedynie do tych postępowań karnych, które wszczęte zostały w okresie czasu, dzielącym wydanie rozporządzenia Ministra Skarbu do dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, t. j. w czasie od 10 do 19 listopada 1938 r.

Z tekstu dekretu, który jedynie i wyłącznie powinien być miarodajny, tego rodzaju wykładnia jednak nie wynika.

Przy wykładni prawa dewizowego decydować może nie formalna treść przepisu, a celowość, stanowiąca probierz wykładni prawa dewizowego. Obok ustaw i rozporządzeń dewizowych rozwijają się szczególne źródła uprawnień i obowiązków w postaci okólników, zarządzeń i wyjaśnień Komisji Dewizowej, przy czym odmiennie, niż w prawie podatkowym, tego rodzaju okólniki i zarządzenia stanowią o prawach i obowiązkach stron. Kierownictwo każdej jednostki gospodarczej w codziennym życiu staje na rubieży prawa i bezprawia, przestępstwa i abolicji. Sankcje zaś karne ustawodawstwa skarbowego ostrzami swymi doprowadzić mogą do ruiny każdej placówki gospodarczej, która staje w kolizji z obowiązującymi przepisami podatkowymi i dewizowymi.

Wyjście z tego stanu bezprawia, często niezawinionego w rozumieniu subiektywnym, wydaje się nie jednemu utrudnione i niebezpieczne. Prawo dewizowe, jak i prawo podatkowe wymaga w tym przedmiocie jakichś szczególnych postanowień ustawowych, któreby wyraźny umożliwiała nawrócenie grzeszników nie tylko w okresie szczególnym, t. j. z okazji obowiązku zgłaszania dewiz, lecz i później, gdy narastają wciąż nowe zaszłości, powstają coraz nowe błędy i nieporozumienia.

Niedopowiedzenia, braki ustawowe winna uzupełniać gospodarczo celowa wykładnia prawa podatkowego i dewizowego. W ten sposób powstaje i rozwija się pojęcie wstecznych zezwoleń dewizowych, stanowiących o bezkarności przekroczeń wynikłych na tle prawa dewizowego. W ustawodawstwie podatkowym istnieje możliwość stosowania instytucji czynnego żalu (art. 171 Ordynacji Podatkowej).

* * *

Przepisy dewizowe na określonym odcinku nawiązują do postanowień prawnych, regulujących zagadnienie przywozu i eksportu. Uprawnienia przywozowe, oparte na odpowiednich zezwoleniach, stanowią dowód dla Komisji Dewizowej, która przy wydawaniu zezwoleń na wywóz waluty kieruje się pozwoleniami przywozu jako pewnym, choć nie ostatecznym dowodem, uzasadniającym import towaru oraz wywóz niezbędnych dewiz. Zezwolenia na import towarów

i przydział walut uzależnione są od działalności eksportowej jednostki gospodarującej, która znów korzysta przy eksporcie z szczególnych ulg podatkowych i celnych. To przykładowe zjawisko wykazuje na wzajemną zależność całego prawa gospodarczego, konieczność wzajemnego uzupełniania się. Interes Państwa i interes Skarbu przy ciągłych zmianach koniunkturalnych wiążą się z interesem jednostek gospodarczych, które winny przestrzegać we własnym interesie i w interesie gospodarki państwowej wszelkich zarządzeń natury podatkowej, dewizowej, przywozowej, eksportowej i celnej.

Mnogość przepisów, podkreślana przez czynniki najbardziej miarodajne, niewątpliwie utrudnia orientację, powodując, iż najbardziej szkodliwą staje się teza, iż wszyscy znają prawo i że nikt niezajomością prawa tłumaczyć się nie może.

W tych warunkach, gdy mowa jest o uzgodnieniu wszelkich obowiązujących przepisów prawnych i o ich skodyfikowaniu, przed czynnikami, które zajmują się uporządkowaniem ustawodawstwa gospodarczego, a w szczególności skarbowego, powstaje poważny problem opracowania systemu tak przejrzystego, aby umożliwił placówkom gospodarczym codzienną mozolną pracę na płaszczyźnie najbardziej ogólnych zasad prawnych i uznanych zwyczajów handlowych, a nie wciąż ulegających modyfikacjom okólników.

MGR WŁADYSŁAW MORAWSKI

referendarz Izby Skarbowej (Warszawa)

ZNACZENIE ZASTAWU W POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM WŁADZ SKARBOWYCH.

I. Ograniczenia postępowania egzekucyjnego.

Postępowanie egzekucyjne władz skarbowych może natrafiać niekiedy na pewne trudności ze względu na ograniczenie swobody działania bądź to w stosunku do podmiotu zobowiązania podatkowego, bądź też w stosunku do przedmiotów zobowiązania. Trudności podmiotowe występują najczęściej w przypadku, gdy brak jest osoby bezpośrednio zobowiązanej, lub gdy nie jest ona w stanie ze względu na sytuację materialną zaspokoić roszczenia podatkowego, a egzekucja zostaje wszczęta do osób obowiązanych pośrednio i to obowiązanych nie na mocy przepisów ordynacji podatkowej, lecz przepisów szczególnych prawa powszechnego. Kwestią bowiem sporną jest, czy stosunek tychże osób do Skarbu Państwa ma charakter publiczno- czy prywatno-prawny i w jakim trybie winno być prowadzone postępowanie egzekucyjne. Ograniczenia swobodnego postępowania egzekucyjnego zachodzą również w tym przypadku, gdy do przedmiotów, do których władza skarbową wszczęła egzekucję roszczęta sobie prawa osoby trzeciej. Tytułami roszczeń najczęściej zgłaszanych są: prawa własności, dzierżawy, najmu, zastawu, prawa komitentów itp. W artykule niniejszym zajmiemy się jedynie badaniem kwestii zastawu w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych na tle stosunków prawnych obowiązujących w b. Królestwie Kongresowym.

Zanim przejdziemy do rozważań szczegółowych, przypomnimy, iż zastaw jest umową cywilną, na mocy której dłużnik wydaje rzecz jakąś swemu wie-

rzycielowi na zabezpieczenie długu (art. 2071 K. C. Nap.). Zastaw może być ruchomy (art. 2073—2084 K. C. Nap.) lub nieruchomy (art. 2085—2091 K. C. Nap.).

II. Przywileje zastawnika oraz Skarbu.

A. Zastaw ruchomy.

Zastaw ruchomy nadaje wierzycielowi prawo otrzymania zapłaty z rzeczy, będącej jego przedmiotem, z przywilejem i pierwszeństwem przed innymi wierzycielami (art. 2073 K. C. Nap.). W myśl art. 7 p. 3 prawa o przywilejach i hipotekach z r. 1825 posiadający rzecz daną sobie w zastaw ma przywilej co do swojej wierzytelności na te same rzeczy. W myśl art. 8 powołanego prawa, przy zbiegu wierzycieli mających przywilej na tej samej ruchomości, Skarb ma pierwszeństwo przed wszystkimi. Po Skarbie ma pierwszeństwo ten, kto jest w posiadaniu rzeczy na której mu przywilej służy. Do dnia 1.X.1934 r. t. j. do chwili wejścia w życie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 14, poz. 134) przywilej podatku przemysłowego od obrotu, ciężącego na ruchomościach, należących do przedsiębiorstwa płatnika opierał się na wspomnianym art. 7 i 8 pr. o przyw. i hip. oraz na art. 92 dawnej ustawy o podatku przem. (Dz. Ust. poz. 550/1935). Art. 135 ord. pod. wyraźnie ustalił, że prawo pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego należącego do przedsiębiorstwa służy należnościom z tytułu podatku przemysłowego i dodatku do tego podatku, zaś § 109 rozp. wyk. do tejże ordynacji (25.III.1937 r. Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 270) określił, co należy uważać za majątek ruchomy, należący do przedsiębiorstwa w rozumieniu powołanego art. 135.

A więc za majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa uważa się wszystkie rzeczy ruchome, nie wyłączając wierzytelności i innych praw majątkowych, wchodzące w skład przedsiębiorstwa, bez względu na inne do nich prawa osób trzecich.

W szczególności uważa się za należące do przedsiębiorstwa rzeczy najęte lub dzierżawione od osób trzecich albo na mocy jakiegokolwiek innego tytułu oddane do przedsiębiorstwa celem stałego lub nawet czasowego ich używania lub użytkowania.

Wśród 8 rodzajów rzeczy, których nie uważa się za majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa, wspomniany § 109 rozp. wyk. nie wymienia przedmiotu zastawu, a mówi jedynie o rzeczach przyjętych do przechowania na mocy umowy o przechowaniu (art. 523 K. Z.), jak również na mocy umowy składu (art. 630 K. H.). Wynikałoby stąd, że posiadane przez właściciela przedsiębiorstwa prawo zastawu na znajdujących się w przedsiębiorstwie ruchomości nie szkodzi prawu Skarbu Państwa do wszczęcia egzekucji do tejże ruchomości. Należy jednak wziąć pod uwagę, że wierzyciel w razie nieotrzymania zapłaty nie może rozporządzać zastawem ruchomym, wolno mu jedynie wyjednać od sądu postanowienie, że zastaw ten pozostanie przy nim w miejsce zapłaty, a to do należytej wysokości, według oszacowania dokonanego przez biegłych, lub też, że sprzedany będzie przez licytację (art. 2078 K. C. Nap.). Aż do wywłaszczenia dłużnika, o ile to nastąpi, dłużnik pozostaje właścicielem zastawu ruchomego, a ten w rękę wierzyciela jest tylko składem, zapewniającym jego przywileje (art. 2079 K. C. Nap.).

Pojęcie składu z art. 2079 K. C. Nap. odpowiada od chwili wejścia w życie

Kod. Zob. (Dz. U. R. P. Nr 82/1933, poz. 598) pojęciu umowy o przechowanie z art. 523 wspomnianego K. Z. A zatem należy dojść do wniosku, że aczkolwiek § 109 rozp. wyk. do ord. pod. nie stanowi wyraźnie, iż za majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa nie uważa się rzeczy oddanych w zastaw, to jednak należy tego domniemywać, przepis bowiem tego paragrafu nie uznaje za taki majątek rzeczy przyjętych do przechowania na podstawie art. 523 K. Z., jak również na mocy umowy składu przewidzianej art. 630 K. H. Domniemanie to wydaje się być słuszne pomimo tego, że powołany § 109 rozp. wyk. po za wylicznymi 8 rodzajami ruchomości wszelkie inne uważa za wchodzące w skład przedsiębiorstwa, bez względu na inne do nich prawa osób trzecich. Domniemanie to bowiem wysnuć należy zarówno z *analogii* sytuacji prawnej zachodzącej w omawianym przypadku z sytuacją występującą przy istnieniu przedmiotu umowy składu lub umowy o przechowanie, jak i *wyraźnej intencji* ustawodawcy, przejawiającej się w powołanym § 109 rozp. wyk., a mającej na celu wyłączenie spod węzła egzekucyjnego przedmiotów ruchomych, stanowiących bezsporną własność osób trzecich.

Wstrzymanie się władzy skarbowej od wszczęcia egzekucji względnie umorzenie wszczętej egzekucji w stosunku do ruchomości w zastawie winno być jednakże oparte na okazaniu pisemnego dowodu ustanowienia zastawu w którym wymieniono stosownie do art. 2074 K. C. Nap. sumę dłużną, jak również rodzaj i istotę rzeczy oddanych w zastaw.

W jakich zatem przypadkach może nastąpić zaspokojenie należności Skarbu Państwa z ruchomości zastawnej? — Wydaje się, iż tylko w takim przypadku, gdy płatnik — właściciel przedsiębiorstwa jest zastawcą, a nie zastawnikiem i ruchomość znajduje się w posiadaniu wierzyciela lub osoby trzeciej (art. 2076 K. C. Nap.).

W tym przypadku egzekucja może być zawsze wszczęta przez władzę skarbową z zachowaniem przepisu § 59 P. E. (Rozp. Rady Min. z dn. 25. czerwca 1932 r. o postępowaniu egz. władz skarb. w brzmieniu rozp. z dn. 15 maja 1937 r.), a więc za zgodą osoby trzeciej.

W przypadku zbiegu egzekucji zaspokojenie należności Skarbu z nieruchomości zastawnej, celem pokrycia podatku przemysłowego nastąpi, jak mówiliśmy wyżej, z pierwszeństwem przed wszystkimi wierzycielami, nie wyłączając zastawnika (S. N. I. C. 160/1927).

B. Zastaw nieruchomości.

Zastaw nieruchomości jest umową na podstawie której, wierzyciel nabywa tylko możliwość pobierania przychodów z nieruchomości z obowiązkiem zarachowywania ich corocznie na odsetki, jeżeli mu się należą, a następnie na kapitał swojej wierzytelności. Zastaw nieruchomości ustanawia się tylko przez pismo (art. 2085 K. C. Nap.).

Art. 2086 K. C. Nap. nakłada na wierzyciela z braku odmiennej umowy, obowiązek opłacania podatków i ciężarów corocznych z nieruchomości, którą ma w zastawie.

Ordynacja podatkowa nie przewiduje odpowiedzialności zastawnika za podatek, nakłada natomiast w art. 131 odpowiedzialność solidarną na użytkownika nieruchomości oraz płatnika za podatki: gruntowy i od nieruchomości, których terminy przypadają w czasie trwania użytkowania. Pojęcie użytkownika jest szersze od pojęcia zastawnika. Jednakże w przypadku ustanowienia zastawu użytkowanie należy bezspornie tylko do zastawnika, dłużnik bowiem przed cał-

kowitym uiszczeniem długu nie może domagać się użytkownika nieruchomości w zastaw oddanej (art. 2087 K. C. Nap.). Obowiązki użytkownika, acz w sposób ścieśniony odnoszą się również do zastawnika. Wydaje się zatem, iż art. 131 Ord. Pod. nakłada również i na zastawnika odpowiedzialność za podatek, przypadający z nieruchomości w okresie trwania zastawu. Powstaje jednak pytanie w jaki sposób mogą być zaspokojone zaległości podatkowe, ciężące na właścicielu nieruchomości w okresie trwania zastawu.

Prawa zastawnika w stosunku do dłużnika nie naruszają praw osób trzecich w stosunku do nieruchomości w zastaw oddanych, a zastawnik posiadający na nieruchomości przywileje lub hipoteki prawne, wykonywuje swoje prawa we właściwej kolejności i tak, jak każdy inny wierzyciel (art. 2091 K. C. Nap.).

Egzekucja zatem, w stosunku do nieruchomości w zastawie, zawsze może być spowodowana przez Władze Skarbowe, w poszukiwaniu należności podatkowych, o ile oczywiście wszczęcie egzekucji jest celowe ze względu na posiadanie korzystnej hipoteki. W razie sprzedaży nieruchomości przez licytację zastaw ustaje, a nabywca może żądać eksmisji zastawnika (S. IX. 10/1870). Jak powiedzieliśmy wyżej, zastaw na nieruchomości nie daje zastawnikowi żadnych przywilejów, poza prawem pobierania przychodów, oraz zwykłymi prawami wykonywania posiadanej hipoteki we właściwej kolejności. W przypadku sprzedaży nieruchomości przez licytację należności przypadające od dłużnika, zaspakajane są w kolejności przewidzianej art. 800 K. P. C., przy czym *należności podatkowe za ostatnie dwa lata przed licytacją* zaspakajane są przed wszystkimi innymi wierzytelnościami i prawami zabezpieczonymi hipotecznie. W szczególności ustawowe prawo zastawu na nieruchomości przysługuje na mocy art. 57 Ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 746) *podatкови majątkowemu*, który korzysta z pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku nieruchomego płatnika przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami hipotecznymi (Dz. U. R. P. Nr 86/1930, poz. 660).

Jeżeli chodzi o egzekucję w stosunku do dochodów z nieruchomości płynących w okresie trwania zastawu, na podkreślenie zasługuje wyrok S. N. I. C. z 2 maja 1934 r. (Gł. Sąd. 1/1935, 67) według którego „prawo pierwszeństwa, wynikające z art. 40, 41 i 67 Hip. przysługuje podatkowi skarbowym i należnościom do kas miejskich, choć nie wpisanym do ksiąg hipotecznych *na dobrach nieruchomych i na dochodach z tych dóbr* przed wszelkimi pisanymi do ksiąg hipotecznych wierzytelnościami, bez względu na to, czy cesja dochodów na rzecz wierzyciela hipotecznego sporządzona została w dobrej czy złej wierze, i czy cesja nastąpiła przed nałożeniem czy po nałożeniu sekwestru na dochody.“

Z praktyki skarbowej

UTRATA ULG PODATKOWYCH SPÓLNIKA NIERUCHOMOŚCI Z POWODU ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH DRUGIEGO SPÓLNIKA (KWESTIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA NIEPRYZNANIE ULGI PODATKOWEJ OD NIERUCHOMOŚCI).

Urząd Skarbowy odmówił właścicielowi niepodzielnej połowy nieruchomości w Zawierciu umorzenia 15% i 20% zaległości w pod. od nieruchomości odroczonej od 31.III.38 r., motywując odmowę tym, że w r. budżet. 1935/36 i 1936/37 nie wpłacono całkowitego przypisu tego podatku za te dwa lata.

Płatnik wskazał na 2 okoliczności: 1. że część podatku została umorzona z powodu ubytku w komornym, 2. że swoją połowę przy uwzględnieniu pow. umorzenia z powodu ubytku wpłacił w terminie, a za niewpłacenie drugiej połowy podatku przez właściciela drugiej połowy nieruchomości, on nie może być pozbawiony dobrodziejstwa ulg z § 5 Rozp. Min. Skarbu z 15.IV.35 r. (Dz. U. Nr. 29 poz. 225) o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

Urząd Skarbowy dalej motywuje swą odmowę tym, że cyt. rozporządzenie przyznaje ulgi tylko w razie gdy w odnośnym roku budżetowym zostaje zapłacony podatek przypisany od całej nieruchomości, którą traktuje jako jednostkę gospodarczą, nie wchodząc w to, że wedle wyroku N. T. A. każdy z właścicieli części nieruchomości odpowiada za podatek tylko w takiej części, w jakiej ma udział w nieruchomości. Zresztą w obowiązującej obecnie ustawie o podatku od nieruchomości także nie ma wyraźnego przepisu o podzielności obowiązku podatkowego od nieruchomości, a jednak Urzędy Skarbowe nie prowadzą egzekucji przeciwko współwłaścicielowi nieruchomości, który przypadającą od niego część podatku zapłacił. Skoro więc z jednej strony respektuje się prawo właściciela ułamkowej części nieruchomości do pokrycia podatku w części, jaką uczestniczy we współwłasności, to jakąż racją mogłaby istnieć aby odmówić Mu prawa do ulg, gdy swoją część podatku uiszczył. Tym sposobem wbrew woli ustawodawcy pozbawia się słusznych uprawnień wielką rzeszę płatników - współwłaścicieli nieruchomości.

*

Podatek od nieruchomości jest podatkiem realnym, t. zn. że ciąży on na nieruchomości jako jednostce podatkowej bez względu na to, czy własność ta należy do jednej czy do kilku osób. Okoliczność, że współwłaściciele części ułamkowych t. j. idealnych (bez określonych fizycznych granic hipotecznie wydzielonych) płacą podatek ten w części przypadającej w stosunku do ich własności nie zwalnia ich od odpowiedzialności za cały podatek wymiarowy jednym nakazem płatniczym na podstawie ustalonego przychodu czynszowego, dzierżawnego albo wartości czynszowej z całej nieruchomości. Współwłaściciele jej są spółką cywilną i mają z tego tytułu w myśl kodeksu zobowiązań prawo regresu wzajemnego, jednak wobec skarbu występują wszyscy jako solidarnie zobowiązani. Prawda, że ordynacja podatkowa bezpośrednio wyraźnie i dobitnie tego nie przepisuje, jednak nie można zdaniem naszym inaczej tłumaczyć przepisu art. 1 i 4-go, 5 (2) dekretu z 14-go stycznia 1936 o podatku od nieruchomości, które przedmiotem podatku od nieruchomości czynią nieruchomości jako taką, zaś podmiotem jej właścicieli bez względu na stosunek współwłasności.

Art. 95 O. P. poleca po skutecznieniu wymiaru powiadomić płatnika o tym nakazem płatniczym, wymierzonym wszystkim razem, a nie kilku płatnikom z osobna odnośnie do tego samego podatku. Według art. 130 i 131 O. P. odpowiada *solidarnie* za podatek od nieruchomości nabywca (nabywcy) nieruchomości wraz ze zbywcą, albo użytkownik całej nieruchomości budynkowej wraz z płatnikiem bezpośrednim. Należy z tego wnioskować, że współwłaściciele jednego przedmiotu podatkowego są współodpowiedzialni wobec władz publicznych za ciężary publiczne związane z całą nieruchomością, bez względu na wysokość udziałów w spółce. Powołany wyrok Sądu Najwyższego z 16 października 1936 C. 1344/36 dotyczy nie kwestii solidarności za zaległość podatkową od nieruchomości lecz pierwszeństwa zaspokojenia należności z tego tytułu z masy egzekucyjnej uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej jednej idealnej części

nieruchomości w myśl art. 139 O. P. i § 216 i 238 ordynacji egzekucyjnej. Chodziło tam o rozdział masy pomiędzy wierzycielami według kolejności prawem przepisanej, w stosunku pretensji tychże do uzyskanej sumy nie do samego dłużnika. Inna rzecz, że odmowa przyznania ulgi z § 5 rozp. m. 1 z 15.IV.1935 jest, zdaniem naszym, nieuzasadniona. Ulgi te posiadają czysto osobisty charakter i są premią za sumiennosc i punktualność. Tutaj odpowiedzialność za cudze grzechy nie była przewidziana. Przepisy ulgowe są prawem szczególnym, wyjątkowym nie dopuszczającym żadnego ścieśnienia. Zastosowane one być winny przychylnie z całą ścisłością wobec każdego płatnika, osobiście bez względu na to, czy zobowiązanie realne z winy osób drugich jeszcze nie zostało wypełnione, zwłaszcza, jeżeli spółnik nieruchomości do odpowiedzialności nakazem ogólnym wezwany nie był.

§ 496 instrukcji podatkowej z 31 grudnia 1934 r. poleca władzom skarbowym w przypadkach odpowiedzialności za podatek domagać się zapłaty należności nie ściągniętych od płatnika od osób odpowiedzialnych za nie, zaś według § 497 przed przystąpieniem do egzekucji należy ich o tym zawiadomić i wezwać do uiszczenia tych podatków. Wreszcie w myśl art. 498 tejże instrukcji wezwanie takie do zapłaty należy skierować do tej osoby, od której poszukiwana należność „może być najłatwiej ściągnięta“. Z tego należy wnosić, że dopóki współwłaściciel nieruchomości nie otrzymał takiego wezwania pociągającego go do odpowiedzialności i zapłaty zaległości podatku od nieruchomości swojego spółnika, nie można mu odmówić ulgi z powodu niedopełnienia warunków dekretem przepisanych.

J. B.

Wyjaśnienia i odpowiedzi*

OBLICZENIE PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ.

2. *Pracodawca pokrywa w całości składki za ubezpieczenie pracowników. Przy obliczaniu podatku wyszukuje stopę procentową w ten sposób, że dolicza do poborów brutto pracownika część składek, przypadających na niego do zapłaty.*

Przykład: pracownik zarabia miesięcznie zł. 300.—, świadczenia przypadające na niego, a nie potrącane przez pracodawcę, wynoszą zł. 16.23. Stopa procentowa podatku dochodowego równa się zatem 4,8, czyli podatek wynosi zł. 15.18.

Ad 2. Obliczenie jest słuszne i zgodne z art. 43 u p. p. d. L. p. 20.

AMORTYZACJA JEDNORAZOWA TOKAREK DO METALI.

3. *Czy wszelkie tokarki do metali można amortyzować jednorazowo do wartości jednego złotego w tym samym okresie operacyjnym, w którym zostały nabyte.*

Wprawdzie Wykaz Przedmiotów (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 10/1937), których okres zużycia nie przekracza 5-ciu lat wymienia między innymi obrabiarki precyzyjne do metali, jednak nie można konkretnie wywnioskować, czy w tym określeniu rozumieć należy również i tokarki.

* Zapytania drukowane są kursywą, odpowiedzi — normalnie.

Ad 3. Wykaz przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat 5-ciu można w danym roku operacyjnym w którym zostały nabyte — zamortyzować w całości.

Powyższy wykaz jest szczegółowy i nie może zdaniem naszym być interpretowany rozszerzająco.

OBOWIĄZEK WYKUPIENIA ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWEGO.

4. *Czy prowadzący przedsiębiorstwo handlowe „sprzedaż i wymiana mąki na zboże” lub przedsiębiorstwo przemysłowe „piekarnia”, który nie kupuje mąki a tylko przesyła do młyna zboże i otrzymuje za to zboże mąkę, placąc młynarzowi wynagrodzenie za przemiał, obowiązany jest nabyć świadectwo przemysłowe na przemiał zboża.*

Ad 4. Kupujący zboże dla własnych potrzeb, jak piekarnia, i oddający to zboże do przemiału nie podlega obowiązkowi wykupu świadectwa przemysłowego. Świadectwo winno nabyć przedsiębiorstwo trudniące się przemiałem zawodowo.

SPECJALNY PODATEK DOCHODOWY.

5. *Jakiego rodzaju instytucją w zrozumieniu prawa jest Komisja Zdrojowa?*

Czy pracownicy Komisji Zdrojowej obowiązani są do opłaty specjalnego podatku dochodowego?

Ad 5. Komisja Zdrojowa jest instytucją publiczną o charakterze samorządowym. Urzędnicy teje opłacają specjalny podatek dochodowy.

OPLATA STEMPOWA OD UMOWY KUPNA—SPRZEDAŻY.

6. *Podczas lustracji w firmie D. w r. 1938 władze skarbowe zakwestionowały ofertę firmy L. i odpowiedź firmy D., akceptując tę ofertę, traktując je jako umowę kupna - sprzedaży i zażądały opłaty stempowej w wysokości 1%, w dodatku wymierzając pięciokrotną karę.*

Czy opinia i wymiar 1%-owej opłaty stempowej i pięciokrotnej kary przez władze skarbowe są słuszne? Czy w wypadku niesłuszności po stronie władz skarbowych powinien Urząd Skarbowy rozliczyć wzgl. zwrócić uiszczone opłaty stempowe i podatek przemysłowy? Czy wymierzenie pięciokrotnej kary jest słuszne?

Ad 6. Oferta firmy „L” S. A. w B. i zaakceptowanie jej przez firmę „D” Sp. z o. o. jest niewątpliwie umową kupna—sprzedaży (zbycie części przedsiębiorstwa), podlegającą opłacie stempowej w wysokości 1%. Jest nią przede wszystkim dlatego, że sprzedaż obejmuje nie tylko towary ale też urządzenia sklepowe jak i same lokale.

Dodatkowy wymiar powinien objąć różnicę od 0,2%—1%. Najwyższy natomiast wymiar grzywny jest niesłuszny, albowiem brak było po stronie kontrahentów złej woli (odpowiedzialność jest solidarna) i należy w przepisany terminie wnieść odwołanie do Izby Skarbowej.

AMORTYZACJA NARZĘDZI KOPALNIANYCH.

7. *Czy narzędzia kopalniane mogą być traktowane w myśl przepisów jako nabyte w danym roku operacyjnym i jednorazowo odpisane na stratę, czy też równowartość tych narzędzi z tytułu ceny kupna przy nabyciu obiektu kopal-*

WYJAŚNIENIA I ODPOWIEDZI

nianego musi być amortyzowana na równi z innym inwentarzem kopalni, czy wreszcie narzędzia te mogą być tylko wtedy jednorazowo odpisane, jeżeli faktycznie w danym roku zostały zużyte?

Ad 7. Ministerstwo Skarbu ustala rok rocznie szczegółowy wykaz przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu, a które w jednym roku mogą być w całości zamortyzowane t. z. jednorazowo odpisane na stratę. W b. numerze zamieszczamy wykaz powyższy na rok 1939.

ŚWIADCZENIA W NATURZE.

8. *Urzędnik kopalni jest w niej udziałowcem w 5%, w innej zaś kopalni w 10%.*

Pensja wypłacona temu urzędnikowi jest wydatkiem potrącalnym dla kopalni, jednak zachodzi pytanie czy tę pensję należy urzędnikowi doliczyć do jego dochodu w całości, czy też w stosunkowej części do jego udziału.

Ad 8. Dochody przypadające urzędnikowi z tytułu jego udziałów są dochodami podlegającymi opodatkowaniu według działu I. u. o p. p. d., natomiast wynagrodzenie za pracę jest przedmiotem opodatkowania wg. działu II. W wypadku gdy jedna i ta sama osoba ma dwa rodzaje dochodów fundowane i niefundowane to zdaniem naszym nie ma kumulacji.

ZWROT NADPŁAT.

9. *Urząd Skarbowy wydał w r. 1933 orzeczenia karne za rzekome prowadzenie w r. 1931 i 1932 przedsiębiorstwa handlowego bez świadectw przemysłowych, na skutek czego płatnik został zmuszony w tymże roku 1933 do wykupienia świadectw przemysłowych za oba lata.*

Obecnie Izba Skarbowa uchylila w drodze nadzoru zaskarżone orzeczenia karne w części dotyczącej zarówno grzywny, jak i należności za świadectwo przemysłowe.

Czy płatnikowi przysługuje obecnie prawo żądania zwrotu wpłaconych w r. 1933 kwot wraz z odsetkami od dnia wpłacenia do dnia zwrócenia przez Urząd Skarbowy odnośnej sumy, a jeśli tak — to jakich odsetek można się domagać?

Ad 9. W razie uchylecia w drodze nadzoru zaskarżonego orzeczenia karnego płatnikowi przysługuje prawo żądania nadpłaty wraz z odsetkami ustalonymi przez Min. Skarbu 0,4% o ile płatnik nie ma innych zaległości podatkowych, nawet z innego tytułu. Odsetki liczy się do chwili przeprowadzenia odnośnych adnotacji w księdze bierczej na koncie płatnika względnie do chwili wypłacenia nadpłaty.

ULGI W PODATKU GRUNTOWYM.

10. *Czy dokonane w podatku gruntowym przez Urząd Skarbowy odpisy, mają być według zasad prawidłowej księgowości zapisywane na dobro rachunku kapitału, albowiem przeprowadzone swego czasu obciążenia z tytułu tego podatku pokryte zostały faktycznie z kapitału (ze względu na to, że majątek wykazywał straty), czy też należy zaksięgować je na dobro tego samego rachunku wycynkowego, t. j. na dobro rachunku gospodarstwa leśnego?*

Czy odpisy tych zaległości są t. zw. zyskami „sanacyjnymi“, które są wyłączone z podstawy wymiaru podatku dochodowego?

WYJAŚNIENIA I ODPOWIEDZI

Ad 10. Naszym zdaniem, odpisy podatku z tytułu ulgowego umorzenia przez Urząd Skarbowy powinny być według zasad prawidłowej księgości zapisywane na ciężar rachunku wynikowego t. j. na ciężar dłużnika, a na dobro gospodarstwa leśnego. Zapisywanie odpisów na dobro kapitałów nie jest wskazane w interesie ciągłości i jasności kont wynikowych. Odpisy zaległości podatkowych nie są zyskami sanacyjnymi, ponieważ przyznane zostały z mocy prawa obowiązkowo i wobec tego wyłączone są z podstaw wymiaru podatku dochodowego.

POTRĄCENIE OD DOCHODU.

11. *Art. 10 o Państwowym Podatku Dochodowym ust. 4 brzmi: „Premie wpłacane przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub na dożycie, o ile nie przekraczają kwoty Zł. 300.— rocznie, podlegają potrąceniu od dochodu“. W konkretnym wypadku chodzi o firmę prowadzącą księgi handlowe. Firma jednoosobowa. Premie asekuracyjne od ubezpieczeń za 1 rok wynoszą Zł. 700.— wobec czego płatnik zgadza się z tym, że kwota Zł. 400.— stanowiąca różnicę między kwotą wypłaconą za premie, a ustawowo przyznanym potrąceniem z dochodu, winna być doliczona do podstaw opodatkowania.*

Władze skarbowe stoją jednak na stanowisku, że kwota Zł. 300.— winna być tylko potrącalna wówczas, gdy premia nie przekracza Zł. 300.—. Jeżeli jednak premia przekracza Zł. 300.— cała wypłacona premia winna być doliczona do dochodu.

Ad 11. Zdaniem naszym, okoliczność, że premie ubezpieczeniowe były wyższe t. j. przekraczały granice w art. 10 ustawy o p. p. d. ustalone, nie powinny być przyczyną odmowy potrącalności do granicy maksymalnej.

KONTROLA KSIĄG HANDLOWYCH PRZEZ UBEZPIECZALNIE.

12. *Czy organy Ubezpieczalni Społecznej mają prawo wglądu do ksiąg handlowych przedsiębiorstwa celem ustalenia prawidłowości obliczeń składek?*

Ad 12. W celach rewizji prawidłowego zgłoszenia pracowników umysłowych i robotników do Ubezpieczalni Społecznej, ta ostatnia ma na podstawie art. 226—227 Dz. U. R. P. N 51/33, poz. 396 prawo wglądu do ksiąg firmy.

POTRĄCENIE KOSZTÓW NABYCIA I UTRZYMANIA SAMOCHODU.

13. *Jaką kwotę można potrącić z wykazanego dochodu na zakupiony samochód?*

Czy koszty utrzymania samochodu można potrącić z dochodu?

Jaki procent zużycia samochodu można potrącić przy bilansie?

Ad 13. Od wymierzonego podatku dochodowego wolno potrącić 20% ceny kupna samochodu.

Koszty utrzymania samochodu można potrącić z dochodu tylko wtedy, jeżeli samochód jest związany z przedsiębiorstwem (źródłem dochodu) i potrzebny dla osiągnięcia zysku.

Amortyzacja objęta jest wykazem podanym w obecnym numerze na str. 49.

ULGI Z POWODU NOWOWZNIESIONYCH BUDOWLI.

14. *Czy budynek kina, którego budowę rozpoczęliśmy w drugiej połowie tego roku będzie korzystał z ulg, przewidzianych ogólną ustawą o ulgach dla*

nowowznoszonych budowli, czy też z ulg przewidzianych ustawą o ulgach inwestycyjnych?

Ad 14. Przedsiębiorstwu kinowemu, które rozpoczęło budowę w bieżącym roku przysługują ulgi budowlane podatkowe, w rodzaju i rozmiarze przyznany prawem dotychczasowym a nie nowym o ulgach inwestycyjnych.

ULGI W OPŁATACH STEMPOWYCH.

15. *Czy ulgom w opłatach stemplowych mogą być udzielone dalsze ulgi np. ulgi z ustawy z dnia 28 kwietnia 1938 r. (Dz. U. Nr. 32) i z art. 16 ust. stempl. albo z art. 58 ust. 3 i z art. 16 ust. stempl.?*

Czy ulgi w opłatach stempl. z dnia 28 kwietnia 1938 r. (Dz. U. Nr. 32) odnoszą się także a) do realności miejskich w ogóle, nie tylko do drobnych rolników, zwłaszcza, że sama ustawa nie czyni różnicy między właścicielami, b) do umów o dożywocie?

Ad 15. Zdaniem naszym, ulgi w opłatach stemplowych z ustawy z 28 kwietnia 1938 r. odnoszą się w ogóle do wszelkiego rodzaju nieruchomości bez względu na ich właściciela. Nie wykluczają one również przyznania innych ulg.

POTRĄCENIE Z DOCHODU Z POWODU NOWOWZNIESIONYCH BUDOWLI.

16. *Czy w wypadku nabycia budującej się nieruchomości, możemy stracić z dochodu wydatki poniesione przez sprzedającego na budowę tej nieruchomości w danym roku podatkowym, o ile ten ostatni nie potrąca tych wydatków ze swojego dochodu?*

Ad 16. Wydatek poprzedniego właściciela nieruchomości, domu mieszkalnego z tytułu budowy nie jest potrącalny w drodze ulgi podatkowej z dochodów nowonabywcy, ponieważ jest to ulga czysto osobista.

GARAŻE A PODATEK OD LOKALI.

17. *Czy garaż należy uważać za lokal w rozumieniu ustawy o podatku lokalowym?*

Ad 17. Lokalami w rozumieniu art. 1 są wszelkiego rodzaju pomieszczenia mieszkalne, handlowe, biurowe i inne. (Rozp. wyk. do art. 1 o podatku od lokali), a zatem i garaże są w rozumieniu ustawy lokalami, podlegającymi podatkowi. Wysokość stawki zależy od ilości lokali, w tym wypadku garaży. W kwestii ulg potrzebne są dane, kiedy garaże zostały wybudowane i t. p.

REMUNERACJA TOWAROWA A PODATEK OBROTOWY.

18. *Czy od udzielanych personelowi remuneracji w formie towarowej należy płacić podatek obrotowy.*

Ad 18. Naszym zdaniem, od udzielanych personelowi remuneracji w formie towarowej nie należy płacić podatku obrotowego, a jedynie podatek dochodowy, który należy potrącić pracownikom według obliczenia § 49. Rozp. Wyk. do Ustawy o P. Pod. Doch. (P. odpowiedź ad Nr X).

POTRĄCALNOŚĆ Z ZYSKU OSOBY PRAWNEJ GRZYWNY NAŁOŻONEJ NA KIEROWNIKA TEJ OSOBY.

19. *Czy grzywna nałożona na kierownika spółki jest potrącalna z dochodów Spółki? Spółka jako osoba prawna grzywną ukarana być nie może, a ponieważ za grzywnę odpowiada, księgowana została w księgach Spółki.*

Ad 19. Postępowanie Władzy — odliczającej od zeznanej spłaty nałożoną na kier. Spółki grzywnę — jest niesłuszne, gdyż grzywna, aczkolwiek nałożona na kierownika odpowiedzialnego Spółki obciąża samą Spółkę, jeżeli ta grzywna powstała na skutek prowadzenia interesów Spółki. Fakt, że grzywna nie jest prawomocna ma znaczenie i słusznie firma postąpiła, obciążając tą kwotą rachunek wierzyciela (Urząd Skarbowy). Rozumie się, że w razie uchylecia grzywny czy to drogą postępowania sądowego, czy to odwoławczego Spółka winna drogą storna rachunek Urzędu Skarbowego wyrównać.

WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA WYMIAROWEGO.

20. *Po uprawomocnieniu się wymiarów na państw. pod. dochodowy za rok operacyjny 1932/3 i rok 1933/4, które oparto na księgach handlowych firmy jednoosobowej, dokonano na skutek ponownie obecnie przeprowadzonej rewizji tych ksiąg dodatkowe wymiary podatku dochodowego za lata 1933/4 wymierzając równocześnie grzywny. Wznowienia postępowania wymiarowego dokonano na skutek doniesienia, że firma sprowadzając surowiec z zagranicy płaciła za towar ceny, o 20 do 30% wyższe od ówczesnych cen targowych. Firma mimo to wykazała i opodatkowała każdorazowo znaczny zysk bilansowy wyższy nawet od firm konkurencyjnych.*

Czy dodatkowe wymiary podatku i grzywny, z uwagi że konkretnych i faktycznych okoliczności nie ujawniono, są z mocy art. 98 i 119 Ordyn. podatkowej prawnie uzasadnione.

Ad 20. Na podstawie art. 119 Ordyn. Pod. z dn. 15.III.1934 r. (tekst jedn. z 14.II.1936 r. Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 134), wznowienie postępowania wymiarowego w sprawie zakończonej prawomocnym orzeczeniem wymiarowym następuje tylko w tych przypadkach, jeżeli orzeczenie wymiarowe zostało oparte na: 1) fałszowanych dokumentach, 2) fałszywym świadectwie, 3) przekupstwie, 4) innym czynie karalnym. Fakty powyższe winny być stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym. Nie wystarczy zatem, jak to ma miejsce w opisanym przypadku, zwykle doniesienie do władz skarbowych, że firma dopuściła się przestępstwa, gdyż polecenie fakturowania sobie cen o 20% do 30% wyżej od cen targowych, jest niewątpliwie przestępstwem, które musi być, — jak wyraźnie żąda wspomniany art. — stwierdzone przez Sąd. Art. 98 O. P. nie ma w tym wypadku zastosowania.

SPOSÓB OBLICZANIA STOPY PROCENTOWEJ PODATKU DOCHODOWEGO PRZY JEDNOCZESNYM DODATKOWYM WYNAGRODZENIU.

21. *W myśl przepisów, zawartych w § 49, Rozp. Min. Skarbu z dn. 27.IV. 1936 r., w sprawie wykonania ustawy o państw. podatku dochodowym, stopę procentową podatku, przypadającego od jednorazowych wynagrodzeń ustala*

się w ten sposób, że jednorazowe wynagrodzenie dodaje się do sumy dochodu, obliczonego w stosunku rocznym na podstawie ostatniego periodycznego uposażenia, podatek zaś potrąca się według otrzymanej w ten sposób stopy procentowej od sumy jednorazowo wypłaconego wynagrodzenia.

Jeżeli więc stałe uposażenie miesięczne pracownika wynosi np. zł 1.000.— w miesiącu marcu otrzymał tytułem wynagrodzenia bilansowego dodatkowo zł 500.—, to w myśl powyższego przepisu podatek od uposażeń należy obliczyć: stałe wynagrodzenie w stosunku rocznym $1.000 \times 12 =$ zł 12.000.—, jednorazowe zł 500, łącznie zł. 12.500. Stopa procentowa wg. skali art. 43 od zł. 12.500 wynosi 10,6%. Zatem podatek należałoby potrącić od stałego wynagrodz. mies. zł 1.000 $9,8\% =$ zł 98.—, od jednorazowego wynagrodz. zł 500.— $10,6\% =$ zł 53.—, razem zł 151.—.

Powyższe obliczenie nie nasuwałoby wątpliwości, gdyby w omawianym rozp. wykonawczym nie były przytoczone przykłady.

Przykład wskazujący jak obliczać podatek, gdy oprócz stałego wynagrodz. wypłacone zostało również wynagrodz. jednorazowe, zamieszczony jest w § 49. Wzorując się na tym przykładzie — należałoby podatek od uposażenia miesięcznego stałego zł. 1.000 i wynagrodzenia jednorazowego zł. 500 obliczyć w poniższy sposób: miesięczne wynagrodzenie stałe w stosunku rocznym — zł 12.000, wynagrodzenie jednorazowe — zł 500, razem zł 12.500.

Stopa procentowa od rocznego dochodu zł 12.500 wg. skali art. 43 wynosi 10,6%; od zł 1.500 = zł 159.

Jak więc należy postępować w praktyce, czy podatek potrącać wg. przepisu Rozp. wykonawczego, który jest zupełnie wyraźny i nie nasuwa żadnych wątpliwości, czy też wzorować się na przytoczonym w tymże Rozporządz. przykładzie?

Ad 21. Interpretacja i przykład podany przez pytającego jest niezgodny z paragrafem 49 ust. 3 rozporządzenia Min. Skarbu w sprawie wykonania ustawy o P. Pod. Doch. Jednorazowe wynagrodzenie należy, jak to wyraźnie głosi wspomniany paragraf, dodać do sumy dochodu, obliczonego w stosunku rocznym, czyli jeżeli ktoś pobiera zł 1.000.— miesięcznie, jako jednorazowe wynagrodzenie otrzymał zł 500.—, to należy obliczyć podatek dochodowy od rocznego dochodu ze zł 12.500.— wg. przypadającej skali.

Jeżeli ktoś w ciągu pierwszych 6-u miesięcy pobierał po 800.— zł miesięcznie, a następnie wynagrodzenie podwyższone zostało mu do zł 1.000.—, to jednorazową remunerację należy obliczyć w stosunku rocznym na podstawie ostatniego periodycznego wynagrodzenia, czyli od zł 1.500.— wg. przypadającej skali.

ULGI PODATKOWE DLA GARAŻY.

22. Czy garaże wybudowane w latach 1931—1938 są zwolnione od wykupywania świadectwa oraz podatków obrotowego i dochodowego?

Ad 22. Ulgi dla garaży są szczegółowo uregulowane ustawą. Przy prowadzeniu przedsiębiorstwa wynajmu garaży istnieją ulgi. Nie wiadomo nam jaki charakter ma przedsiębiorstwo. Prosimy o bliższe dane.

KSIĘGOWANIE CZYN SZU OPLACANEGO ZA URZĘDNIKÓW.

23. Czy należy ustalić czynsz za wynajęcie pomieszkań dla urzędników i czynsz ten wpłacać właścicielowi domu, wydatkując względnie rozchodując ten czynsz w księgowości kopalni?

Ad 23. Jest to zwykła umowa najmu i powinna być w księgach tak firmy jak i właściciela domu uwidoczniona. Jeżeli kopalnia opłaca komorne za swoich urzędników należy powyższe sumy rozchodować w księgach kopalni. Rozumie się, że o tę sumę wydatkowaną na mieszkanie podwyższa się wynagrodzenie urzędników. Ma to znaczenie dla podatku dochodowego, którego obowiązek prawidłowego potrącenia ciąży na pracodawcy.

Orzecznictwo skarbowe

SPRAWY OGÓLNE.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ URZĘDNIKA.

I. Do stosunku urzędniczego, jako stosunku publiczno-prawnego, nie można bezpośrednio stosować przepisów kodeksu cywilnego.

II. Urzędnik państwowy, mimo publiczno-prawnego stosunku łączącego go z Państwem, może dochodzić na drodze sądowej roszczeń, wynikających z § 823 ust. 1 kod. cyw.

III. W odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych pracownika kontraktowego, wynikających z niewypełnienia przez pracodawcę obowiązku z § 618 kod. cyw., mają zastosowanie (przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań) ogólne przepisy o przedawnieniu (§§ 195 i nast. kod. cyw.).

IV. Ciężar dowodu, że uprawniony do usług nie spełnił obowiązków z § 618 kod. cyw. i przez to spowodował szkodę, spoczywa na pracowniku. Jeżeli jednak przed powstaniem szkody stan urzędzeń był sprzeczny z obowiązującym porządkiem i zagrażał życiu lub zdrowiu, to w takich warunkach usprawiedliwiony jest wniosek, że zachodzi związek przyczynowy między złym stanem urzędzeń a uszkodzeniem zdrowia pracownika i wtedy uprawniony do usług musi wykazać nie tylko, że on i osoby, którymi się posługiwał, uczyniły wszystko, co było potrzebne dla usunięcia niebezpieczeństwa, lecz również, że szczególne okoliczności wskazują na powstanie szkody z innej przyczyny.

Powódka jako prowizoryczna siła pomocnicza pracowała w urzędach pocztowych od dnia 13.4.1920 r. do 21.10.1927 r., w którym to dniu została zwolniona ze służby pocztowej z powodu zupełnej niezdolności do pracy, wywołanej chorobą. Powódka twierdzi, że chorób, mianowicie: zęszczenia szczytów płucnych i niedokrwności, powodujących niezdolność do pracy, nabawiła się w czasie służby na poczcie w Chojnicach, gdzie polecono jej pracować w niedostatecznie ogrzonym lokalu przy okienku na przemiągach. Także w Morzeszczynie przeznaczono jej na mieszkanie pokój nieopalony.

Według twierdzenia powódki odpowiedzialność pozwanego uzasadniona jest przepisem § 618 k. c. Powódka zażądała zasądzenia jej od pozwanego stałej dożywotniej renty w wysokości każdorazowych poborów XI stopnia służ-

bowego urzędnika pocztowego poczynwszy od 1.2.1928 r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zaprzeczając twierdzeniem powódki i zaprzeczając, by ponosił odpowiedzialność za szkody powódki, wywołane jej chorobami. Pozwany zarzucił, że o ile powódka roszczenia swe wywodzi ze stosunku służbowego, to droga procesu cywilnego jest niedopuszczalna, ponieważ stosunek urzędniczy powódki miał charakter publiczno-prawny. O ile zaś roszczenia powódki oparte są na przepisach kodeksu cywilnego o czynnościach niedozwolonych, to są przedawnione.

S. O. w Chojnicach oddalił skargę.

S. A. nie uwzględnił odwołania powódki. S. A. ustalił, że powódka była kontraktową siłą pomocniczą, że roszczenia jej mają charakter prywatno-prawny i oparte są na przepisach §§ 618, 823 i 843 kc., że jednak roszczenia te są bezzasadne, powódka bowiem została zwolniona ze służby wskutek niezdolności do pracy, wywołanej chorobą neurastenii, hysterii, niedokrwności i zęszczenia szczytów płucnych. Wszystkie te cztery choroby stanowiły przyczynę niezdolności do służby; przeziębienie mogło wywołać zęszczenie szczytów płucnych i niedokrwność, które samodzielnie nie stworzyły niezdolności do służby, zwłaszcza, że odgrywały u powódki znaczenie drugorzędne, a główną chorobą, która spowodowała zwolnienie powódki, była neurastenia i histeria, które nie powstały bezpośrednio z przeziębienia. Powódka przez 5 lat nie występowała z roszczeniami o odszkodowanie, co zdaniem S. A. dowodzi, iż uznawała, że nie przeziębienie i niedokrwność stanowiły przyczynę zwolnienia. Roszczenie powódki jest przedawnione, gdyż ewentualna szkoda powstała powódce w r. 1927, a skarga została doręczona dnia 1.3.1933 r. Przeprowadzenie dowodów nie było więc konieczne. Zdaniem S. A. urzędnik, obejmujący stanowisko na poczcie, powinien się liczyć z możliwością przeziębienia ze względu na możliwość pracy przy okienkach ekspedycyjnych, przy których możliwe są przewiewy. Powódka nie wykazała, że przeziębienie, którego rzekomo nabawiła się podczas służby u pozwanego, rozwinęło u niej

chorobę do tego stopnia, że stała się w ogóle niezdolna do pracy, czemu przeczy fakt, iż pracowała zarobkowo jeszcze w roku 1933.

W skardze rewizyjnej wniósł pełnomocnik procesowy powódki o uchylenie wyroku S. A. i o orzeczenie zgodnie z wnioskiem skargi. Zarzuca naruszenie przepisów §§ 286 upc. i 618 tudzież 254 kc.

S. N. zważył, co następuje:

Z zaskarżonego wyroku nie jest widoczne, na jakiej podstawie faktycznej opiera się ustalenie S. A., że powódka była zatrudniona u pozwanego jako kontraktowa siła pomocnicza, że zatem między stronami istniał stosunek pracy oparty na umowie a nie stosunek o charakterze publiczno-prawnym. Nawet powódka nie twierdziła, żeby stanowisko służbowe uzyskała w drodze umowy, pozwany zaś zarzucał, że stosunek służbowy powódki miał podkład publiczno-prawny. Kwestia charakteru stosunku służbowego powódki ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia prawa materialnego.

O ile powódka była urzędniczką zamianowaną przez władzę publiczną, bez względu na to, czy urzędniczką tymczasową, czy przyjętą na pewien określony czas, czy etatową, wówczas wchodziłby w rachubę publiczno-prawny stosunek urzędniczy i wówczas roszczenia powódki nie mogłyby mieć oparcia w przepisach § 618 kc., gdyż, jak to już S. N. wyjaśnił (orzeczenie z dnia 19.1.1934 r. — C. III 114/33 — Zbiór Orzeczeń z roku 1934 nr 521), bezpośrednio stosowanie przepisów kodeksu cywilnego do stosunków publiczno-prawnych jest niedopuszczalne. Gdyby zaś nawet uzasadnione było zapatrywanie przeciwne, to zawsze jeszcze roszczenie, wypływające z § 618 kc., byłoby roszczeniem ze stosunku urzędniczego, a dla takich roszczeń drogą sporu przed sądem powszechnym jest zamknięta także na terytorium białej dzielnicy pruskiej (zob. uchwałę składu 7 sędziów S. N. z dnia 27.5.1931 r. — III 2 C. 335/30 — Zbiór Orzeczeń Izby III sekcji 2 z pierwszego półrocza 1931 r. nr orzeczenia 1).

S. N. wyjaśnił jednak również (orzeczenie z 22.5.1931 r. III 2 C. 1/31), że zasada wyrażona w § 618 kc. jest wpływem ogólnego poglądu życiowego, że nie należy zaniechać środków ostrożności, jakich wymaga ogólna troska o prawa osób trzecich, zwłaszcza o ich zdrowie i życie. O ile więc w twierdzeniach powódki mieścił się zarzut, że Skarb Państwa nie dopełnił względem niej ogólnego obowiązku, jaki ciąży na każdym w stosunku do innych, czyli, że chodzi o obowiązek, który musiałby Skarb Państwa wypełnić nie tylko wobec urzędnika, lecz wobec każdej osoby przez się zatrudnionej, wówczas mogłaby być mowa o naruszeniu takich obowiązków, które pociągają za sobą obrazę dóbr, wymienionych w § 823 ust. 1 kc. i które to naruszenie stanowić może czynność niedozwoloną w rozumieniu prze-

pisów ustawy cywilnej. W takim przypadku powstawać może nawet między urzędnikiem, przyjętym do pracy na zasadzie publiczno-prawnej nominacji, a zatrudniającą go władzą, stosunek o charakterze prywatno-prawnym, usprawiedliwiający dochodzenie przed sądem powszechnym roszczeń z tego stosunku. O ile na podstawie faktycznych twierdzeń powódki S. A. doszedł do wniosku, że zasada prawna roszczenia powódki opiera się na przepisie § 823 ust. 1 kc., to niewadliwie przyjął, że roszczenia powódki, oparte na tej zasadzie, nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż uległy przedawnieniu wobec przepisu § 852 kc.

S. A. jednak zdaje się wychodzi z innego założenia, ustalił bowiem najpierw, że powódka była kontraktową siłą pomocniczą, że oparła żądanie skargi na stosunku prywatno-prawnym, a mianowicie § 618 upc. łącznie z przepisem §§ 823 i 843 kc., a więc niewątpliwie na przyczynie o charakterze wyłączającym odpowiedzialność ze stosunku publiczno-prawnego. Jeżeli ustalenie S. A., że powódka była „kontraktową siłą pomocniczą“, a więc, że z pozwanym łączyła ją umowa a nie stosunek publiczno-prawny, jest prawidłowe, — natenczas błędne jest późniejsze ustalenie S. A., że roszczenie powódki o rentę uległo przedawnieniu w całości.

W myśl § 618 kc. do obowiązku wynagrodzenia szkody stosują się odpowiednie przepisy §§ 842 do 846 kc. o czynach niedozwolonych. W § 618 nie jest natomiast wymieniony przepis § 852 kc. o przedawnieniu, dlatego nie można go stosować odpowiednio do roszczeń, opierających się na przepisie § 618 kc.

Do przedawnienia takich roszczeń mają więc zastosowanie ogólne przepisy §§ 195 i nast. kc., z których S. A. nowołuje §§ 196 i 222 kc. W myśl zasady § 196 kc. przedawnieniu mogłyby ulec roszczenia powódki o rentę zaległą za okres dawniejszy jak 4 lata. Natomiast nie uległyby przedawnieniu roszczenia o rentę zaległą za ostatnie 4 lata i o rentę bieżącą tudzież przyszłą.

Jeśli zgodza się z rzeczywistym stanem rzeczy, że powódka pełniła pracę u pozwanego na podstawie prywatno-prawnej umowy usług, wówczas pozwany ponosiłby odpowiedzialność wobec powódki za naruszenie jej zdrowia przez niedostarczenie należnych warunków pracy w myśl § 618 kc. i byłby obowiązany wynagrodzić powódce szkodę stąd powstałą, przy czym odpowiednio zastosowanie miałby przepis § 843 kc., postanawiający, że jeżeli uszkodzenie ciała lub zdrowia pociąga za sobą dla pokrzywdzonego utratę lub zmniejszenie jego zdolności zarobkowej, albo zwiększenia się jego potrzeb, należy wynagrodzić szkodę pokrzywdzonemu przez płacenie mu renty pieniężnej. Odpowiedzialność ta zachodzi jednak tylko wtedy, gdy pracobiorcy powstała szkoda, i gdy przyczyną tej szkody

było niewypelnienie przez pracodawcę ciężących na nim obowiązków.

W tym kierunku S. A. ustalił, że powódka została zwolniona ze służby wskutek niezdolności wywołanej chorobą neurastenii, hysterii, niedokrwistości i zgęszczenia szczytów płucnych i że wszystkie te cztery choroby stanowiły przyczynę niezdolności powódki do służby. S. A. ustalił dalej, że przeziębienie mogło wywołać zgęszczenie szczytów płucnych i niedokrwistości, że jednak te choroby samodzielnie nie stworzyły przyczyny niezdolności do służby, odgrywały bowiem w powódki znaczenie drugorzędne, a główną chorobą, która spowodowała zwolnienie powódki, była neurastenia i histeria, które nie powstały bezpośrednio z przeziębienia.

Zasadny jest zarzut rewizyjny, że mylny jest pogląd S. A., jakoby zgęszczenie szczytów płuc i niedokrwistość nie miały w ogóle żadnego znaczenia przy ocenie niezdolności do pracy powódki. S. A. sam ustala, że były one jedną z przyczyn tej niezdolności, a więc, że zachodził związek przyczynowy między tymi chorobami a szkodą powódki. Takie ustalenie, o ileby było związane z dalszymi ustaleniami, że te choroby wywołane zostały wskutek niewypelnienia przez pozwanego zobowiązań, ciężących na nim ze względu na zdrowie powódki, — mogło prowadzić do wniosku, że pozwany wprawdzie nie ponosi w całej pełni odpowiedzialności za szkodę powstałą w zdrowiu powódki, gdyż do szkody tej przyczyniły się też inne choroby powódki, jednak w pewnym stopniu możnaby pozwanemu przypisać spowodowanie szkody. Przy takim stanie faktycznym wskazane być mogło rozważenie i ustalenie, w jakim stopniu jedna lub druga strona szkodę przeważnie spowodowała (§ 254 kc.) i rozstrzygnięcie sprawy stosownie do wyniku tych ustaleń.

Zasadnie również wskazano w skardze rewizyjnej na to, że świadkowie biegle stwierdzili, wprawdzie to, co S. A. ustalił, że neurastenia i histeria nie mogą być bezpośrednim skutkiem przeziębienia, jednak w dalszej części swych zeznań dwóch biegłych orzekło, nieco inaczej, aniżeli ustalił to S. A. — S. A. uwzględnił jedynie orzeczenie dra B. w części wyjaśniającej, że o ile „złe warunki higieniczne wywołały u powódki jakąś inną chorobę i to chroniczną, to skutkiem tej choroby chronicznej mogły powstać także wspomniane cierpienia“. S. A. natomiast nie rozważył opinii dwóch dalszych biegłych, którzy wyjaśnili, że „o ile przeziębienie wywołało jakąś inną chorobę, mogły w następstwie doprowadzić do neurastenii i hysterii“. Opinia ta, jako bardziej szczegółowo ujmująca sporne zagadnienia, powinna była skłonić S. A. do dążenia w drodze zażądania wyjaśnień na zasadzie § 139 bpc. do wyświeślenia, czy powódka twierdzi, że wskutek przeziębienia nabyła się innej i jakiej choroby, która w następstwie doprowadzi-

ła u powódki do neurastenii i hysterii. Zasadnie zarzuca pełnomocnik procesowy powódki, że przez zaniechanie pytań i nie zażądanie wyjaśnień naruszył S. A. przepis § 139 upc.

Usprawiedliwiony jest też zarzut rewizyjny, że S. A. nie dokonał ustaleń, dotyczących prawdziwości twierdzenia powódki, że w czasie wstąpienia do pracy u pozwanego powódka była zupełnie zdrowa, tudzież, że S. A. z naruszeniem przepisu § 286 upc. pominął przeprowadzenie powołanego na tę okoliczność przez powódkę dowodu z jej akt osobowych, w szczególności ze znajdującego się tam świadectwa lekarskiego. Gdyby to twierdzenie powódki okazało się prawdziwe, wówczas nie możnaby przesądzać, że nie jest prawdziwe twierdzenie powódki, że chorób, które stały się przyczyną jej niezdolności do pracy, nabyła się wskutek niewypelnienia przez pozwanego obowiązków, ciężących na nim ze względu na zdrowie powódki. Nie możnaby też odmówić znaczenia twierdzeniu powódki, że w pewnym stanie jej zdrowia zgęszczenie szczytów i niedokrwistość, wywołane przeziębieniem, mogły stać się przyczyną niezdolności powódki do pracy i szkody powódki, która to szkoda mogłaby nie powstać, gdyby te właśnie choroby o znaczeniu może drugorzędnym nie przyłączyły się do innych dolegliwości powódki.

Ciężar dowodu, że uprawniony do usług nie spełnił obowiązków z § 618 kc. i przez to spowodował szkodę, spoczywa na zobowiązanym do usług. Jeśli jednak jest pewne, że przed wypadkiem, którego doznał poszkodowany, stan urządzeń sprzeczny był z obowiązującym porządkiem, że zagrażał życiu lub zdrowiu poszkodowanego i mógł wywołać uszkodzenie życia lub zdrowia, wówczas usprawiedliwiony byłby wniosek, że zachodzi związek przyczynowy między złym stanem urządzeń a uszkodzeniem zdrowia pracownika i wtedy uprawniony do usług musi wykazać nie tylko, że on i osoby, którymi się posłużył, uczyniły wszystko, co przy zastosowaniu wymaganej w obronie staranności (§§ 276, 278 kc.) musiało być zrobione celem usunięcia niebezpieczeństwa, ale z reguły także i to, że szczególne okoliczności wskazują na możliwość innej przyczyny wypadku i obalają wniosek o związku przyczynowym między wypadkiem a szkodą.

S. A. nie dokonał jednak żadnych ustaleń, które umożliwiłyby ocenie, jak w sprawie niniejszej przedstawia się kwestia ciężaru dowodu.

Ustalenia w tym kierunku mogłyby się okazać zbędne, gdyby S. A. przy ponownym rozpoznawaniu sprawy stwierdził, że stosunek służbowy powódki do pozwanego nie miał charakteru umownego, lecz publicznego i prawnego. W tym bowiem przypadku rozszczenie powódki mogłoby się opierać na przepisach §§ 823 i nast. kc., a wówczas stawałby się aktualny zarzut przedawnienia z § 852 kc., podniesiony przez pozwanego.

Omówione uchybienia prowadzą do uchylenia zaskarżonego wyroku i odesłania sprawy do ponownego jej rozpoznania. Rozpoznanie reszty zarzutów rewizyjnych nie jest konieczne, gdyż bez względu na ich zasadność zaskarżony wyrok nie może być utrzymany w mocy. — (Wyrok S. N. z dnia 23.2.1938 r. — C. III 179/36).

Uwagi: Ze stanowiska, że urzędnik państwowy mimo publiczno-prawnego stosunku, łączącego go z Państwem, może dochodzić na drodze sądowej roszczeń odszkodowawczych na zasadzie § 823 ust. 1 kc., wypływa dalszy wniosek w odniesieniu do zagadnienia odwrotnego, a mianowicie, że Skarb Państwa może na drodze sądowej dochodzić analogicznych roszczeń odszkodowawczych wobec urzędnika. Nie rozpatrując tutaj kwestii, czy i w jakiej mierze Skarb Państwa może dochodzić na drodze sądowej roszczeń odszkodowawczych, spowodowanych niewypełnieniem przez urzędnika obowiązków służbowych, stwierdzić trzeba, że tam, gdzie urzędnik naruszy w stosunku do Państwa obowiązek, jaki każdy ma wobec każdego (czynność niedozwolona), droga sądowa dla dochodzenia roszczeń odszkodowawczych Państwa od urzędnika jest dopuszczalna podobnie, jak dla takich roszczeń urzędnika w stosunku do państwa. Sądy niejednokrotnie zajmują w tej kwestii błędne stanowisko, przyjmując, że Państwo może dochodzić szkód, wyrządzonych przez urzędnika, wyłącznie na drodze administracyjnej i to także wówczas, gdy po stronie urzędnika zachodzi czynność niedozwolona (np. sprzeniewierzenie).

Kodeks zobowiązań w art. 134 bardzo rozszerzył zakres czynności niedozwolonych. Pod pojęcie winy w rozumieniu art. 134 k. podpada bowiem (podobnie jak według art. 1382 k. Nap.) każde zachowanie się, które nie jest takim, jakiego wymaga się od człowieka ostrożnego i szanującego prawa innych (bez względu na to, czy powinność taka wynika z wyraźnych przepisów ustawy, czy z istoty życia społecznego — por. motywy Kom. Kod.), a zatem nie dokładanie należytej stranności przez urzędnika, aby nie nastąpiło naruszenie praw majątkowych Państwa (w ogólnym ujęciu), może już stanowić czynność niedozwoloną. Obecnie będzie przeto w szerszej mierze dopuszczona możliwość dochodzenia przez Państwo roszczeń odszkodowawczych wobec urzędników na drodze sądowej.

Ponieważ niejednokrotnie jest dość trudno przeprowadzić rozróżnienie, czy zachodzi tylko naruszenie obowiązków, wynikających ze stosunku urzędniczego, czy też nastąpiło już naruszenie takich obowiązków, jakie ma każdy wobec każdego, w praktyce mogą się nasuwać duże trudności w rozgraniczeniu drogi sądowej i administracyjnej przy dochodzeniu roszczeń Państwa wobec urzędników. Również ta okoliczność przemawia za ogólnym dopuszczeniem dochodzenia na drodze sądowej roszczeń odszkodowawczych Państwa wobec urzędników, także tych roszczeń, które wynikają z naruszenia obowiązków, wynikających ze stosunku urzędniczego (por. uwagi w Wiad. Prawn. nr 2/28). (Wiadomości Prawnicze nr 5/1938, str. 224—228).

ORDYNACJA PODATKOWA.

TERMIN DO WNIESIENIA ODWOŁANIA.

1. *Jeśli władza na skutek prośby płatnika uzupełni udzielone mu poprzednio uzasadnienie wymiaru, to zawieszony przez wniesienie pierwszej prośby bieg terminu do wniesienia odwołania zaczyna biec w dalszym ciągu dopiero od dnia, w którym uzupełnienie uzasadnienia wymiaru zostało płatnikowi doręczone.* (Teza). (Wyrok NTA z 6 grudnia 1938 l. rej. 4959/37).

Włodzimierzowi Łęskiemu doręczył 5 Urząd Skarbowy w Wilnie 15 lutego 1936 r. dwa nakazy płatnicze na podatek dochodowy, na lata podatkowe 1934 i 1935. W dniu 24 lutego 1936 pełnomocnik płatnika wniósł dwa analogiczne podania o udzielenie mu na piśmie podstaw wymiaru podatku na oba wymienione lata. W obu podaniach prosił on w szczególności o udzielenie mu danych faktycznych i podstaw prawnych, na których wymiar ten oparto, oraz sposobu obliczenia dochodu, jak ogólnego tak i z poszczególnych źródeł, tudzież odpisów protokołów zeznań świadków i opinii biegłych.

W dniu 25 kwietnia 1936 r. Urząd Skarbowy

doręczył pełnomocnikowi płatnika uzasadnienie wymiarów, przy jednoczesnym zawiadomieniu go, że do złożenia odwołania pozostaje mu jeszcze od dnia doręczenia 21 dni. W dniu 11 maja 1936 płatnik wniósł podanie o dodatkowe nadesłanie mu kart obliczeniowych dochodu z folwarku Paryż na oba wymienione lata podatkowe. Odpisy tych kart zostały w tymże dniu wydane Danielowi M., który z upoważnienia płatnika wręczył Urzędowi Skarbowemu dopiero co wymienione podanie.

Odwołania od wymiarów podatków na oba wymienione lata wniósł płatnik w dniu 4 czerwca 1936.

Urząd Skarbowy dwoma analogicznymi postanowieniami z 6 sierpnia 1936 pozostawił oba odwołania bez rozpoznania, jako wniesione po terminie, przewidzianym w art. 140 O. P., podając w uzasadnieniu, że termin ten został „przerwan“ w dniu 24 lutego 1936 wniesieniem prośby o udzielenie uzasadnienia wymiarów, po czym od dnia następnego po doręczeniu uzasadnienia, t. j. od dnia 26 kwietnia 1936 zaczął biec dalej, następnie został ponownie

przerwany w dniu 11 maja 1936 wniesieniem ponownej prośby o udzielenie odpisów kart źródeł dochodu z gruntów obiektu Paryż i od dnia następnego po ich doręczeniu, t. j. od dnia 12 maja 1936 zaczął biec dalej, tak że upłynął z dniem 18 maja 1936.

Zażalenia wniesione przez płatnika na powyższe postanowienia, Izba Skarbowa w Wilnie decyzją z 13 lipca 1937 oddaliła jako nieuzasadnione.

Ta decyzja jest przedmiotem skargi do NTA. Skarga zarzuca, że zaskarżona decyzja została powzięta niezgodnie z przepisami O. P., a mianowicie: 1) że Izba Skarbowa niesłusznie oblicza, że w okresie od 15 lutego 1936 (data doręczenia nakazów płatniczych) do 24 lutego 1936 (data złożenia podania o wydanie uzasadnienia wymiaru) na poczet „przedawnienia“ upłynęło 9 dni; 2) że Izba Skarbowa niesłusznie uważa, że bieg „przedawnienia“ został dwukrotnie przerwany złożeniem 2 podań o uzasadnienie wymiaru; 3) że datę doręczenia uzupełniających wyjaśnień należy ustalić na dzień 15 maja 1936, a nie na dzień 11 maja 1936, jak przyjmuje Izba.

NTA rozważył, co następuje:

Zarzut skargi, że w okresie od 15 lutego 1936 do 24 lutego 1936 na poczet terminu odwoławczego upłynęło 8 dni, a nie 9, jest trafny, co też przynajmniej odpowiada na skargę, gdyż dnia 15 lutego 1936 nie wlicza się w myśl art. 140 O. P., a dnia 24 lutego 1936 nie wlicza się w myśl art. 101 § 3 O. P.

Za uzasadniony uznaje NTA też dalszy zarzut skargi, że bieg terminu odwoławczego bez przerwy był wstrzymany (a nie „przerwany“) od dnia wniesienia pierwszego podania o udzielenie podstaw wymiaru do dnia doręczenia skarżącemu uzupełniającego uzasadnienia wymiaru.

Na podanie płatnika, zawierające prośbę o udzielenie na piśmie podstaw wymiaru, a w szczególności danych faktycznych i podstaw prawnych, na których wymiar ten oparto, oraz sposobu obliczenia dochodu, jak ogólnego, tak i z poszczególnych źródeł, winien był Urząd Skarbowy w myśl art. 101 § 2 O. P. w uzasadnieniu wymiaru podać te szczegóły, zawarte w aktach, na podstawie których władza wymiarowa doszła do kwot składnikowych ogólnego dochodu (por. wyrok NTA z 28 czerwca 1927 l. rej. 2365/25). Powyższemu obowiązkowi Urząd Skarbowy nie uczynił zadość, gdyż w uzasadnieniu wymiaru odnośnie do folwarku Paryż ograniczył się do podania kwoty dochodu z powołaniem się na datę i liczbę kart obliczeniowych, jednak bez bliższego przytoczenia treści tych kart. Myli się zaś władza pozwana, gdy w odpowiedzi na skargę wyraża pogląd, że treść uzasadnienia wymiaru jest pozostawiona swobodnemu uznaniu władzy.

Skoro udzielenie treści tych kart obliczeniowych nastąpiło dopiero w odpowiedzi na dodatkowe podanie płatnika, wniesione 11 maja

1936, to przyjąć należy, że bieg terminu odwoławczego — zgodnie z przepisami art. 101 § 2 i 3 O. P. — był zawieszony do dnia doręczenia tej odpowiedzi.

Stanowisko władzy skarbowej, że wniesienie wspomnianego drugiego podania płatnika o uzupełnienie podstaw wymiarów spowodowało powtórne wstrzymanie biegu terminu odwoławczego, nie da się utrzymać. Jeśli bowiem władza uważała, że już odpowiedź na pierwsze podanie płatnika (z 24 lutego 1936), czyniła zadość wymogom art. 101 O. P., to winna była przyjąć, że wspomniane drugie podanie nie spowodowało powtórnej zawieszania biegu terminu odwoławczego. Przyjmując natomiast, że to drugie podanie było uzasadnione, należało konsekwentnie przyjąć, że spowodowane pierwszym podaniem zawieszenie biegu terminu odwoławczego ustało dopiero w dniu doręczenia odpowiedzi na to drugie podanie.

Odpowiedź na skargę powołuje się na to, że płatnik w odwołaniu nie kwestionuje wysokości i sposobu obliczenia dochodu z folwarku Paryż, a zarzuca brak obowiązku podatkowego, dowodząc, że folwark ten nie był w jego posiadaniu, i że wobec tego brak odpisów kart obliczeniowych nie pozbawiał skarżącego możliwości wniesienia odwołania we właściwym terminie, a złożenie dodatkowego podania w dniu 11 maja 1936 należy uznać za usiłowanie płatnika uzyskania przedłużenia ustawowego terminu do wniesienia odwołania.

Otóż argumentacja ta jest chybiona, gdyż takie czy inne przyjęte przez płatnika podstawy i granice odwołania od wymiaru, których władza skarbowa przy udzielaniu płatnikowi uzasadnienia wymiaru nie mogła przewidzieć, nie mogą mieć wpływu na ocenę zakresu obowiązku, ciężącego na tej władzy na zasadzie art. 101 O. P.

Wreszcie w spornej kwestii, który dzień należy przyjąć jako datę doręczenia pełnomocnikowi płatnika uzupełniającego uzasadnienia wymiaru, zarzuca zasadnie skarga, że wręczenie tego uzasadnienia posłańcowi Danielowi M., który w Urzędzie Skarbowym złożył wspomniane dodatkowe podanie, nastąpiło z naruszeniem przepisów cz. III działu III O. P. Sam bowiem fakt, że posłaniec ten doręczył w Urzędzie Skarbowym wspomniane podanie, nie dawał jeszcze dostatecznej podstawy do przyjęcia, że był on upoważniony do skutecznego odbioru uzupełniającego uzasadnienia wymiaru, zwłaszcza że wspomniane podanie zawierało prośbę o doręczenie odpisów kart obliczeniowych pod podaniem w nim adresem. Wobec tego, jeżeli wymienionemu posłańcowi pismo Urzędu Skarbowego wręczył pełnomocnikowi skarżącemu donieru w jednym z następnych dni, to skutki tej zwłoki nie mogą obciążać skarżącego i za datę doręczenia tego pisma należy przyjąć dzień, w którym pismo to faktycznie doszło do rąk skarżącemu, wzgl. jego pełnomocnika.

Gdy zatem władze skarbowe w rozpatrywaniu wypadku błędnie obliczyły termin do wniesienia odwołania, uchylił NTA zaskarżone postanowienie...

ODRZUCENIE DOWODU SPÓZNIONEGO.

Odrzucenie dowodu na zasadzie art. 107 § 2 O. P. (poz. 134/36 Dz. Ust.) władza odwoławcza obowiązana jest ujawnić w swym orzeczeniu z podaniem uzasadnienia. (Teza). (Wyrok NTA z 10 grudnia 1938 l. rej. 3854/38).

Płatnik wykazał w zeznaniu w rubryce odliczeń odsetki od długów w kwocie 2250 zł, a wezwany w postępowaniu wymiarowym do przedłożenia dowodów m. in. na tę pozycję wyjaśnił, że kwotę tę wypłacił w r. 1936 K. K. O. m. Chorzowa, tytułem odsetek od kapitału 30.000 zł pożyczonego na spłatę udziałów w spółce z ogr. odp. „Chron“. Przedłożone przez płatnika zaświadczenie K.K.O. stwierdza, że „Marta P. i dzieci zapłaciła“ w ciągu r. 1936 tytułem odsetek od pożyczki hipotecznej kwotę 2.195,92 zł i tytułem prowizji 59,73 zł. Władza wymiarowa nie uwzględniła odliczenia. W odwołaniu płatnik twierdził, iż dług hipoteczny zaciągnięty został „przez p. P. i spadkobierców“ dla niego celem zakupu udziałów firmy „Chron“ i zaoferował na swe twierdzenie dowód z odpisu aktu notarialnego. Komisja Odwoławcza pozostawiła wymiar w mocy, podając w uzasadnieniu, iż odsetek nie odliczono, ponieważ z przedłożonego zaświadczenia wynika, że odsetki zostały uiszczone nie przez płatnika, lecz przez Martę P., a płatnik nie udowodnił ani faktu, że rzeczywiście poniósł ciężar spłaty tych odsetek, ani też, że pożyczkę zaciągnęła Marta P. dla niego i że pożyczka ta ciąży na jego źródłach dochodu i pozostaje z nimi w związku gospodarczym.

NTA rozważył co następuje:

Skarga zarzuca wadliwość postępowania z tego powodu, że nie przeprowadzono dowodów zaoferowanych przez skarżącą. Władza pozwana zaś w odpowiedzi na skargę wyjaśnia, że zaoferowany w odwołaniu dowód z aktu notarialnego pominięto z uwagi na przepis art. 107 § 2 O. P. (poz. 134/36 Dz. Ust.), ponieważ dowodu tego skarżący nie przedstawił na wezwanie władzy w postępowaniu wymiarowym. Atoli odrzucenie dowodu na zasadzie art. 107 § 2 obowiązana była władza pozwana ujawnić w swym orzeczeniu z podaniem uzasadnienia. Obowiązek ten wynika z ogólnego przepisu art. 116 O. P. o motywowaniu orzeczeń odwoławczych, osobno zaś jeszcze ustanawia go rozp. wyk. do O. P. (poz. 270/37 Dz. Ust.) w § 97. stanowiąc, iż odrzucenie przez władzę dowodów na podstawie art. 107 § 2 następuje łącznie z merytorycznym rozstrzygnięciem odwołania.

Uchwieniem powyższemu obowiązkowi uznał NTA za istotną wadliwość postępowania i z tego powodu uchylił zaskarżone orzeczenie...

PROSTOWANIE PRAWOMOCNYCH WYMIARÓW.

Potrącenie pewnej pozycji od przychodów na skutek odwołania płatnika uzasadnia prawo władzy sprostowania wymiaru (art. 118 O. P. poz. 134/36 Dz. Ust.), choćby prawomocnego. za rok, w którym pozycję tę już raz potrącono. (Teza). (Wyrok NTA z 22 grudnia 1938 l. rej. 6598/35, 6599/35 i 6600/35).

Skarżąca przez szereg lat spisywała nieściągalne wierzytelności przez przeniesienie ich najpierw na figurujący w pasywach bilansu rachunek „wątpliwych dłużników“, z którego dopiero w późniejszych okresach operacyjnych dokonywała definitywnych odpisów. Przy kolejnych wymiarach podatku dochodowego władza doliczała do zysków bilansowych sumy przeniesione na rachunek wątpliwych dłużników, traktując je jako rezerwy, odliczała natomiast od zysków bilansowych sumy definitywnie spisane na straty. Jedno z orzeczeń odwoławczych, dotyczące roku podatkowego 1927, zostało przez skarżącą zaskarżone do NTA (l. rej. 2844/34 i 10.818/34) i w następstwie skargi cofnięte przez władzę pozwaną. W nowo wydanym orzeczeniu z 30 września 1934 władza pozwana uwzględniła odwołanie skarżącej i uznała za potrącalne sumy, przeniesione na rachunek wątpliwych dłużników w roku operacyjnym 1925/26 — zarządzając zarazem sprostowanie tych wymiarów na lata następne, w których sumy te z powodu ich definitywnego spisania z rachunku wątpliwych dłużników zostały z zysków bilansowych skarżącej potrącone. Wniesioną na to orzeczenie skargę l. rej. 4649/35 pozostawił NTA bez rozpoznania.

Wykonując zawarte w powołanym orzeczeniu polecenie władze wymiarowe dokonały „uzupełniających“ wymiarów podatku dochodowego na lata 1928, 1929 i 1930, ponieważ przy pierwotnych wymiarach na te lata również były doliczone jako rezerwy sumy spisane przez rachunek wątpliwych dłużników, odliczone natomiast sumy, wprowadzone na ten rachunek w roku operacyjnym 1925/26, a w latach operacyjnych, miarodajnych dla wymiarów na następne trzy lata podatkowe, z tego rachunku definitywnie odpisane. Orzeczenie odwoławcze, którym w odniesieniu do pierwotnych wymiarów na te trzy lata odwołań nie uwzględniono, nie był przedmiotem skarg do NTA i uprawomocniły się.

Przeciw wspomnianym wymiarom „uzupełniającym“ wniosła skarżąca odwołania, podnosząc w nich, że wprowadzić stanowisko władzy pozwanej byłoby w zasadzie słuszne, jednak prawa skarżącej zostały przez przeprowadzenie zmiany w traktowaniu sum spisanych przez rachunek wątpliwych dłużników jako rezerwy podlegającej opodatkowaniu tylko w odniesieniu do jednego roku podatkowego 1927 naruszone, doliczane bowiem z tego samego tytułu w następnych latach podatkowych sumy zostały

opodatkowane niesłusznie, a opodatkowanie to nie zostało wyrównane odliczeniem w latach podatkowych 1930 i 1931 sum definitywnie odpisywanych, ponieważ w okresach miarodajnych dla wymiarów na te lata podatkowe skarżąca wykazała straty. W konkluzji żądała skarżąca zrewidowania wymiarów na lata 1928, 1929 i 1930 także i w części, dotyczącej doliczenia sum przeniesionych na rachunek wątpliwych dłużników i odliczenia tych sum od podstawy wymiaru podatku na te lata. Władza pozwana zaskarżonymi obecnie orzeczeniami nie uwzględniła odwołań, podnosząc, że uwzględnienie odwołania na rok 1927 z uwagi na ciągłość bilansową pociąga za sobą odpowiednie sprostowanie wymiarów na lata następne, choćby one były prawomocne, że natomiast żądanie ponownego rozpatrzenia zarzutów odwołań, dotyczących lat podatkowych 1928, 1929 i 1930, wobec prawomocności wymiarów nie ma podstaw prawnych. Pod względem prawnym powołała się władza na przepis § 1 art. 104 O. P. (poz. 346/34 Dz. Ust.).

Na zarzuty skarg rozważył NTA co następuje:

I. Przede wszystkim zarzucają skargi obrazę przepisu art. 104 O. P., podnosząc, iż nie zachodziły w danych wypadkach warunki stosowania tego przepisu. Istotnie, powołanie się władzy pozwanej na przepis art. 104 O. P. nie jest trafne. Sprostowanie prawomocnego wymiaru, wywołane zmianą orzeczenia wymiarowego dotyczącego innego okresu operacyjnego osoby prawnej opodatkowanej na zasadzie art. 21 ustawy o pod. doch. — którego zasadniczą dopuszczalność orzekł NTA wyrokiem z 30 listopada 1934 l. rej. 10.573/31, Zb. wyr. nr 842 S — nie może być traktowane jako wymiar dodatkowy, lecz jako sprostowanie błędu wedle art. 125 O. P. Wprawdzie przepis ten w § 1 mówi tylko o błędach rachunkowych, w § 2 zaś o omyłkowym obciążeniu tej samej osoby lub tego samego przedmiotu opodatkowania podwójnie tym samym podatkiem, to jednak z naczelnej zasady O. P. oparcia wymiaru na materiale faktycznym zgodnym z rzeczywistością i z niewątpliwego celu przepisu art. 125: wykluczenia wadliwego opodatkowania, opartego czy to na błędzie rachunkowym, czy to na podwójnym uwzględnieniu tego samego stanu faktycznego przy opodatkowaniu tej samej osoby, wysnuć należy wniosek, że sprostowanie wymiaru prawomocnego przez uwzględnienie w jego podstawach obliczeniowych faktu, że jeden z elementów tych podstaw został przy wymiarze podatku tej samej osobie od tego samego przedmiotu za inny okres podatkowy już uwzględniony — mieści się w granicach tego przepisu.

Tym samym upadają zarzuty wysnute z przepisu art. 104 O. P., łącznie z zarzutem przedawnienia, który zresztą nie został podniesiony w odwołaniach, lecz dopiero po raz pierw-

szy w skargach dotyczących wymiarów na lata 1928 i 1929.

II. Skargi zarzucają ponadto wadliwość postępowania z powodu nierozprawienia się władzy pozwanej z zarzutami odwołania, streszczającymi się we wniosku o rewizję wymiarów także w odniesieniu do kwestii doliczalności do zysków danych okresów operacyjnych sum, przeniesionych na rachunek wątpliwych dłużników. Władza pozwana traktowała te zarzuty odwołania jako żądanie ponownego rozpatrzenia zarzutów odwołań od pierwotnych wymiarów, które zostały już załatwione prawomocnymi orzeczeniami, i uznała żądanie takie za nie mające oparcia w ustawie. Stanowisko władzy jest trafne. Podstawą sprostowania prawomocnych wymiarów mogą być tylko nie-sporne okoliczności faktyczne, z których bezpośrednio da się wysnuć wnioski o zajęciu błędu, podwójnego opodatkowania lub podwójnego uwzględnienia tego samego elementu rachunkowego przy więcej niż jednym wymiarze tego samego podatku tej samej osobie. Nie można natomiast rozciągać postanowień o sprostowaniu błędów rachunkowych i podwójnym opodatkowaniu na wypadki, gdy analogiczne zjawiska gospodarcze były traktowane w różnych okresach podatkowych przy wymiarze podatku tej samej osobie z różnych stanowisk prawnych. Zmiana więc stanowiska prawnego władzy w odniesieniu do pewnego zagadnienia nie może być podstawą zmiany prawomocnych orzeczeń teje władzy, opartych na odmiennej interpretacji prawa. Kwestie prawne muszą być w odniesieniu do każdego odrębnego okresu podatkowego rozstrzygnięte w toku instancji, a wysnute z tego stanowiska prawnego, które w toku instancji się ostało, odpowiednie konsekwencje w dziedzinie ustalenia podstaw wymiaru podatku nie mogą być poddane rewizji z powodu późniejszej zmiany tego stanowiska przez daną władzę przy sposobności orzekania o wymiarze podatku za inny okres. W danym wypadku skarżąca z szeregu orzeczeń władzy pozwanej, opartych na jednolitym poglądzie prawnym, zaskarżyła tylko jedno do NTA. Wprawdzie konsekwencje tego faktu wskutek cofnięcia przez władzę orzeczenia i wydania nowego, uwzględniającego stanowisko prawne skarżącej, rozciągnęły się w pewnej mierze także i na inne lata podatkowe, ale nie wynika stąd, by władza miała obowiązek również orzeczenia niezaskarżone cofać i wydawać w ich miejsce nowe, oparte na zmienionym zapatrywaniu prawnym.

Z tych powodów NTA oddalił skargi jako niezasadnione.

GRANICE OBOWIĄZKU GMIN MIEJSKICH BEZPŁATNEGO DORECZANIA.

Określony w art. 147 § 1 O. P. (poz. 134/36 Dz. Ust.) obowiązek gmin miejskich bez-

płatnego doręczania pism władz skarbowych odnosi się tylko do pism objętych art. 1 O. P. (Wyrok NTA z 9 grudnia 1938 l. rej. 4234/37). Izba Skarbowa w Poznaniu pismem z 22 listopada 1934 zwróciła się do Prezydenta m. Poznania o zorganizowanie w myśl art. 151 § 1 O. P. z 15 marca 1934 poz. 346/34 Dz. Ust. odpowiedniego aparatu do doręczania pism władz skarbowych za wynagrodzeniem, określonym w art. 9 § 3 O. P., a Zarząd m. Poznania uczynił zadość temu żądaniu.

Pod rządem O. P. w jej pierwotnym brzmieniu kwestia wynagrodzenia gminy m. Poznania z tytułu powyższych doręczeń nie nasuwała żadnych wątpliwości.

Po nowelizacji O. P. dekretem z 14 stycznia 1936 poz. 13 Dz. Ust., obowiązującym od 15 stycznia 1936, Zarząd m. Poznania wychodząc z założenia, że mimo zmiany art. 9 O. P. w brzmieniu pierwotnym w związku z art. 147 w brzmieniu obecnym dalsze doręczanie pism władz skarbowych nie jest bezwzględnie obowiązkiem gminy, a w każdym razie nie może być bezpłatne, zażądał wyasygnowania kwoty 23.666 zł 65 gr tytułem zwrotu uposażenia gońców, wykonujących te doręczenia w czasie od 16 stycznia do 31 lipca 1936 r.

Izba Skarbowa w Poznaniu decyzją z 28 października 1936 odmówiła powyższemu żądaniu, ponieważ wyżej wspomniany dekret z 14 stycznia 1936, utrzymując w mocy obowiązek doręczania przez gminy miejskie pism władz skarbowych, uchylił wynagrodzenie za doręczanie, przewidziane poprzednio w art. 9 § 3 O. P. Zarazem zaznaczyła Izba, że mimo to uskutecznianie tych doręczeń przez gminę nie jest bynajmniej bezpłatne, ponieważ Skarb Państwa w art. 3 powołanego wyżej dekretu rzekł się jednocześnie na rzecz gmin miejskich pobieranego od nich dotychczas 2% wynagrodzenia za wymiar i pobór dodatków komunalnych oraz części wpływów z podatków od lokali.

Od powyższej decyzji Gmina m. Poznania wniosła odwołanie, w którym zarzuciła:

1) że doręczanie przez gminę całej korespondencji władz skarbowych nie może być jej obowiązkiem, ponieważ O. P. mówiąc o doręczeniach wymienia na pierwszym miejscu organa władz skarbowych, następnie pocztę, a dopiero na trzecim miejscu zarządy gmin;

2) że O. P. nie postanawia bynajmniej, by uskutecznianie tych doręczeń miało się odbywać bezpłatnie, a Gmina powołuje się w tej mierze na analogię z § 1 rozp. Ministra Spraw Wewn. z 18 listopada 1930 poz. 719 Dz. Ust.;

3) że z powołanego wyżej dekretu z 14 stycznia 1936 nie można wysnuć wniosku, by gminy miejskie w zamian za zrzeczenie się przez Skarb Państwa wynagrodzenia za wymiar i pobór podatków komunalnych oraz części wpływów z podatków od lokali miały bezpłatnie uskutecznić doręczenia przewidziane O. P.

Ministerstwo Skarbu orzeczeniem z 9 czerwca 1937 nie uwzględniło odwołania Gminy m. Poznania wychodząc z założenia, że zarówno przed i jak po nowelizacji O. P. gminy miejskie obowiązane były i są do doręczania pism władz skarbowych, a kolejność organów wymienionych w art. 147 § 1 O. P. w brzmieniu obecnym (art. 151 § 1 w brzmieniu poprzednim) nie ma istotnego znaczenia, przeciwnie doręczanie może być uskuteczniane przez organa władz skarbowych, pocztę lub zarządy gmin miejskich, wedle uznania władz skarbowych. Dalej twierdzi pozwana Izba, że wobec art. 3 dekretu z 14 stycznia 1936 poz. 13 Dz. Ust. powyższy obowiązek mają gminy miejskie spełniać bezpłatnie, a to w zamian za ekwiwalent przyznany im przez Skarb Państwa w tym artykule.

To orzeczenie jest przedmiotem skargi, która powtarza zarzuty odwołania.

NTA rozważył co następuje:

Przed wszystkim należy stwierdzić, że Gmina m. Poznania w piśmie z 25 września 1936 a następnie w odwołaniu wprawdzie kwestionowała, czy gminy miejskie obowiązane są do doręczania całej korespondencji władz skarbowych, atoli nie domagała się bynajmniej zwolnienia jej od tego obowiązku w całości lub w części, lecz ograniczyła się do żądania wynagrodzenia za uskutecznione doręczenia. Wobec tego NTA z uwagi na przepis art. 83 ust. 3 rozp. o NTA (poz. 806/32 Dz. Ust.) rozpoznał dotyczącą zarzut skargi jedynie w powyższych granicach.

O ile tedy chodzi o odpowiedź na pytanie, czy po nowelizacji O. P. gminy miejskie mają bezpłatnie doręczać pisma władz skarbowych, to Trybunał uznaje pogląd władzy powołanej za trafny. Jak to bowiem słusznie podnosi władza pozwana, z zestawienia odnośnych przepisów O. P. przed nowelizacją z postanowieniami dekretu z 14 stycznia 1936 poz. 13 Dz. Ust. nie da się w spornej kwestii wysnuć inny wniosek aniżeli ten, że ustawodawca nowelizując art. 9 i 151 (nowy 147) O. P. chciał zmienić dotychczasowy sposób odszkodowania gmin za uskutecznianie doręczeń i wprowadził jednostkowe wynagrodzenie od pisma jedynie w stosunku do gmin wiejskich, co do gmin miejskich natomiast uchylił dotychczasowe procentowe wynagrodzenie w związku z ekwiwalentem, przyznany tym gminom w art. 3 rzezonego dekretu. Takie jednak ujęcie sprawy nie załatwia jeszcze całokształtu zagadnienia, wyłaniających się w niniejszej sprawie, bo przecież O. P. odnosi się tylko do postępowania w sprawach podatków, wymienionych przez nią wyczerpująco w art. 1, a doręczenia uskuteczniane przez gminy miejskie dotyczą również innych pism władz skarbowych, w szczególności także dotyczących podatku spadkowego oraz postępowania egzekucyjnego władz skarbowych, przy czym wypada podnieść, że jak wynika ze znajdującego się w ak-

ORZECZNICTWO SKARBOWE

tach pisma I Urzędu Skarbowego w Poznaniu z 27 listopada 1934 (inne urzędy nie nadesłały tak zestawionej statystyki) dwie trzecie części wszystkich wezwań tego Urzędu przypadają właśnie na sprawy z postępowania egzekucyjnego. O. P. nie może przeto dać podstawy prawnej do uznania, że również do tych ostatnich pism odnosi się obowiązek bezpłatnego doręczania ich przez gminy miejskie stronom.

Gmina m. Poznania powołała się w swym odwołaniu celem uzasadnienia swego żądania na analogię z § 1 rozp. Ministra Spraw Wewn. z 18 listopada 1930, poz. 719 Dz. Ust. w związku z art. 23 prawa o post. admin. Władza pozwana uważa to powołanie się za pozbawione znaczenia prawnego, skoro sprawa doręczania pism władz skarbowych jest uregulowana odrębnymi przepisami O. P. Gdy jednak ten pogląd, jak to wyżej wywiedziono, jest trafny jedynie w odniesieniu do pism mieszczących się w ramach art. 1 O. P., przeto wylania się pytanie, czy do innych pism władz skarbowych może mieć zastosowanie przepis, na którym chce się oprzeć Gmina m. Poznania.

Otóż Trybunał orzekł już i uzasadnił w wyroku z 2 marca 1936 l. rej. 3957/33 (Zb. wyr. 1177 A), na który powołuje się obecnie w myśl § 57 swego regulaminu, że wyłączenie,

zastrzeżone w art. 112 prawą o post. admin., nie dotyczy rozrachunku władz skarbowych z władzami gminnymi odnośnie do doręczanych przez organa gminne płatnikom na zlecenie władz skarbowych wezwań płatniczych; z przepisów zaś rozporządzeń: Rady Ministrów z 25 czerwca 1932, poz. 580 Dz. Ust. tudzież Ministra Spraw Wewn. z 18 listopada 1930, poz. 719 Dz. Ust. wynika prawo gmin do zwrotu kosztów pomienionych doręczeń.

Gdy zaś regulujące tę sprawę przepisy O. P. nie obejmują — jak już wyżej powiedziano — wszystkich pism władz skarbowych, przeto wyrażony w tym wyroku pogląd NTA zachował nadal swe znaczenie, o ile chodzi właśnie o pisma, nie objęte O. P.

Władza pozwana, wychodząc z odmiennych założeń prawnych, odmówiła żądaniu Gminy m. Poznania, nie wdając się w rozpoznanie, jaka ilość doręczeń przypada na wezwania władz skarbowych, oparte na O. P., a jaka na inne, w szczególności na podatek spadkowy oraz na postępowania egzekucyjne władz skarbowych, wobec czego NTA uznał, że postępowanie dotknięte jest wadliwością z art. 84 p. 1 i 3 rozp. o NTA, i uchylił zaskarżone orzeczenie.

PODATEK DOCHODOWY.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PODATEK DOCHODOWY.

Skarga na orzeczenie władzy, nie zawierająca uzasadnienia mylnego stanowiska władzy skarbowej i nie zawierająca żadnych zarzutów przeciwko prawnemu stanowisku władzy — nie może być rozpoznana przez N. T. A. (Wyrok NTA. z dnia 11 maja 1938 l. rej. 5949/36).

Władza skarbowa wdrożyła egzekucję na majątek skarżącej, celem ściągnięcia części zaległości podatkowych jej męża. Przeciw temu krokowi zademonstrowała skarżąca w dwu kolejnych podaniach, podnosząc w nich zarzut obrazy art. 86 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) i art. 134 O. P. (poz. 346/34 Dz. Ust.), zarzut zapłaty należnego od przypadającej na dochód skarżącej części podatku jej męża, zarzut braku należytego doręczenia nakazu zapłaty, zarzut przedawnienia wymiaru i zarzut obrazy art. 11 ustawy o pod. dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) z powodu wymierzenia podatku jej mężowi od dochodu skarżącej, że źródła w odniesieniu, do którego nie przysługiwało mu prawo zarządu i użytkowania.

Władza pozwana załatwiła te podania jako zażalenia i wydała zaskarżone postanowienie, w którym rozprawiła się z zarzutami skarżącej, dotyczącymi obrazy art. 86 ustawy o podatku dochodowym, względnie art. 134 O. P. oraz wadliwości postępowania — natomiast nie roz-

patrzyła zarzutów, dotyczących merytorycznej strony dokonanych z imię męża skarżącej wymiarów, podnosząc, iż wymiary te uprawomocniły się (względnie — w odniesieniu do jednego wymiaru, przeciw któremu wniósł sam J. Ch. odwołanie — że odwołanie to nie ma mocy wstrzymującej) i stając na stanowisku, że „wniesione zażalenie może być rozpatrywane jedynie w płaszczyźnie odpowiedzialności za wymierzony podatek, nie zaś w płaszczyźnie obowiązku podatkowego i sposobu opodatkowania“.

Skarga zarzuca, iż władza pozwana stosując art. 11 ustawy o podatku dochodowym (w danym brzmieniu) dochody skarżącej i jej męża J. Ch. opodatkowała łącznie, wymierzając podatek dochodowy mężowi jako głowie rodziny i obciążając skarżącą dodatkową odpowiedzialnością za część podatku w myśl art. 86 ustawy oraz wywodzi, że wobec nabycia przez skarżącą źródła dochodu po zawarciu małżeństwa art. 11 ustawy nie miał zastosowania, wobec czego ona sama była płatniczką podatku i łącznie opodatkowanie dochodów obojga małżonków było wadliwe. W konkluzji skarga dochodzi do wniosku, że skarżąca nie może ponosić odpowiedzialności za podatek wymierzony jej mężowi.

NTA. rozważył co następuje:

Władza pozwana w zaskarżonej decyzji odróżnia wyraźnie dwie sprawy i dwa postępowania

PODATEK DOCHODOWY

nia — sprawę wymiaru podatku dochodowego J. Ch. przy zastosowaniu art. 11 ustawy o podatku dochodowym i sprawę nałożenia odpowiedzialności za część tego podatku na skarżącą. Pierwszą sprawę uważa władza pozwana za zakończoną i kwestie dotyczące postępowania w tej sprawie i legalności zapadłych w niej orzeczeń za nieulegające rozpoznaniu w toku sprawy drugiej, której przedmiotem jest wyłącznie kwestia legalności nałożenia odpowiedzialności na skarżącą z mocy art. 86 ustawy o podatku dochodowym, wzgl. art. 134 § 2 O. P. Skarga nie zwalcza tego prawnego stanowiska władzy, i nie zawiera żadnych zarzutów przeciw jego zasadności. Wohec tego zarzuty merytoryczne przeciw zastosowaniu przy wymiarze art. 11, są bezprzedmiotowe i nie nadają się do rozpoznania przez Najwyższy Trybunał Administracyjny.

Gdy skarga poza tym innymi zarzutów nie zawiera, orzekł NTA jej oddalenie, jako nie nadającej się do rozpoznania.

ODSETKI I PERIODYCZNE ŚWIADCZENIA.

Krewni ustępnii nie są członkami rodziny w rozumieniu art. 10 ust. ost. ustawy o podatku dochodowym (w brzmieniu poz. 6/36 Dz. Ust.). (Teza). (Wyrok NTA z 30 maja 1938 l. rej. 5338/37).

Urząd Skarbowy odmówił odliczenia od ogólnego dochodu wymiaru, który podatnik wypłacił swoim rodzicom, uzasadniając tę odmowę postanowieniem art. 10 ust. ost. ustawy o podatku dochodowym (poz. 6/36 Dz. Ust.), ponieważ rodzice ci nie są odrębnie opodatkowani podatkiem dochodowym. Odwołanie od powyższego orzeczenia Komisja Odwoławcza załatwiła odmownie. To orzeczenie Komisji Odwoławczej jest przedmiotem skargi do NTA, który rozważył co następuje:

Skarga zarzuca obrazę art. 10 ust. 2 i ost. ustawy o podatku dochodowym, podtrzymując zarzuty odwołania, że rodzice skarżącego, którzy prowadzą odrębne gospodarstwo domowe, nie należą do członków rodziny skarżącego, ponieważ nie są na jego utrzymaniu jako głowy rodziny, a wypłacani im przez skarżącego wymiar opiera się na kontraktcie.

Niesporne jest, że skarżący na podstawie kontraktu zobowiązany jest do wypłacania swoim rodzicom wymiaru w wysokości oznaczonej umową, oraz że rodzice ci nie są odrębnie opodatkowani podatkiem dochodowym. Sporna natomiast jest kwestia, czy należy uznać rodziców za członków rodziny w rozumieniu ust. ost. art. 10 ustawy.

Otóż samo brzmienie ust. ost. art. 10 ustawy nie daje jeszcze dostatecznej podstawy do rozstrzygnięcia powyższej kwestii, jednak przy wykładni tego przepisu należy opierać się na tym pojęciu członków rodziny, które ustawa określiła dla celów podatku dochodowego i uwzględnić treść art. 11 ustawy ze względu na

zachodzący między tymi przepisami pewien związek rzeczowy. Wynikająca bowiem z ust. ost. art. 10 zasada neodliczania od dochodu płatnika procentów i periodycznych świadczeń na korzyść członków rodziny nieopodatkowanych odrębnie podatkiem dochodowym odnosi się do członków rodziny, o których mowa w art. 11 ustawy.

W rozumieniu zaś art. 11 ustawy (w brzmieniu poz. 6/36 Dz. Ust.) pojęcie członków rodziny ograniczone jest do małżonka sądownie nierozłączonego i krewnych zstępnych, do których podatnik pozostaje w stosunku głowy rodziny, a wobec wspomnianego związku, zachodzącego między art. 11 a art. 10 ust. ost., nie ma podstawy do zakreślenia pojęcia członków rodziny użytemu w art. 10 ust. ost., szerszych ram. Wprawdzie według art. 28 ustawy za członków rodziny w myśl art. 26 i 27 uważa się także krewnych zstępnych i innych w art. 28 wyliczonych, jednak z wyraźnego brzmienia tego artykułu wynika, że tak rozszerzone pojęcie członków rodziny odnosi się tylko do art. 26 i 27 ustawy. Krewni wstępni nie są zatem członkami rodziny w rozumieniu art. 10 ust. ost. ustawy.

Mylnie więc władze skarbowe oparły odmowę odliczenia wymiaru od ogólnego dochodu na postanowieniu art. 10 ust. ost., który w rozpoznawanym wypadku nie ma zastosowania. Wyszedszy zaś z powyższego mylnego założenia prawnego, nie zbadała władza pozwana, czy do odliczenia spornej kwoty od ogólnego dochodu zachodzą wymogi z ustępu przedostatniego art. 10, czy mianowicie oparte na umowie wymiaru periodyczne świadczenia podatnika na rzecz rodziców, które bezspornie ciążyą na gruncie od nich nabytym, pozostają w związku gospodarczym z tym źródłem dochodu. Należy przy tym uwzględnić, że umowa wymiaru (Auszugsvertrag), co do której art. 96 ustawy wprowadzającej do k. c. niem. utrzymał w mocy przepisy prawa partykularnego, przedstawia się według pruskiego prawa krajowego (Allgemeines Landrecht I 11 § 602, 605) jako umowa o dożywotnie zaopatrzenie (utrzymanie), jakie zastrzega dla siebie osoba, zdająca majątek swój za życia jednemu z potomków, przy czym zresztą bliższe sformułowanie zasad tej umowy zależy w znacznej mierze od zapatrwań i zwyczajów ludności. Należało zatem zbadać, czy według treści konkretnej umowy wymiaru dla skarżącego jako nabywcy gruntu obciążonego dożywotnim na rzecz rodziców wymiarem dopełnienie obowiązku wypłacenia tego wymiaru jest istotnym warunkiem korzystania przez niego z przychodów tego gruntu, a więc i osiągnięcia z tego źródła dochodu.

Gdy wskutek zaniechania zbadania tej istotnej dla oceny sprawy okoliczności władza pozwana dopuściła się wadliwości postępowania, należało zaskarżone orzeczenie uchylić...

BRAK DOWODÓW PRZYCHODOWYCH.

Wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 30 listopada 1938 r. L. Rej. 1862/36 — 1862/36:

...Otóż przychód został w rozpatrywanych wypadkach przyjęty w wysokości zeznanej przez skarżących, co władza pozwana w zaskarżonych orzeczeniach przyznaje. W tym stanie rzeczy wyrażone w uzasadnieniu orzeczeń przypuszczenie, że przychód mógł być większy, jest nie tylko zupełnie dowolne, ale w ogóle pozbawione jakiegokolwiek wartości argumentu. Ani zaś nieprzedłożenie zestawienia majątku, ani też przytoczona w zaskarżonych orzeczeniach okoliczność, że przedłożone zapiski obejmują jedynie dowody na wydatki a nie obejmują dowodów na przychody, nie uzasadniały jeszcze zupełnego pominięcia zapisków, na podstawie których miało właśnie nastąpić stwierdzenie wydatków. Jak to bowiem Najwyższy Trybunał Administracyjny już niejednokrotnie (np. w wyrokach z 15 czerwca 1936 L. Rej. 1816/34 i z 25 listopada 1936 L. Rej. 2497/34) wyjaśnił, brak dowodów na przychód daje wprawdzie władzy prawo ustalenia przychodu z pominięciem ksiąg na zasadzie danych, jakimi rozporządza, nie wyklucza jednak ustalenia potrącalnych wydatków na zasadzie przedłożonych przez płatnika dowodów i popartych nimi zapisków i nie uzasadnia zastosowania norm średniej dochodowości.

Było więc obowiązkiem władz skarbowych zbadać i ocenić, czy przedłożone przez skarżących zapiski i dowody mogą stanowić dostateczną podstawę do stwierdzenia potrącalnych względnie odliczalnych kosztów i wydatków i tylko negatywny wynik tych ustaleń mógł uzasadniać zastosowanie norm średniej dochodowości.

RÓŻNICE KURSOWE

Wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 4 listopada 1938 r. L. Rej. 4919/37.

Przy wymiarze państwowego podatku dochodowego na rok 1934 Urząd Skarbowy doliczył podatnikowi*) do wykazanego księgami zysku z przedsiębiorstwa handlowego zysk na różnicach kursowych, osiągnięty przy zobowiązaniach za dostarczone towary w wysokości 51.146,50 zł i wydatki na reklamę w kwocie 1.621, 30 zł.

W odwołaniu płatnik zarzucił bezzasadność powyższych doliczeń, przy czym odnośnie do kwoty, doliczonej tytułem zysku na różnicach kursowych, twierdził, że w myśl umowy z wierzycielem zagranicznym jest obowiązany za pobrane towary zapłacić mu po 8,90 zł za 1 dolara, oraz że z treści postanowień art. 3, 6 i 7

*) osobie fizycznej.

ustawy o państwowym podatku dochodowym wynika, że u osób fizycznych podlegają opodatkowaniu jedynie przychody rzeczywiście osiągnięte a nie spodziewane, oraz że gdyby nawet także spodziewane zyski podlegały opodatkowaniu, to w danym wypadku przychód z różnic kursowych nie podlegałby podatкови dochodowemu, gdyż jest to przychód nadzwyczajny, stanowiący jedynie powiększenie majątku, a nie dochód.

Komisja Odwoławcza orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 1937 r. wyłączyła z podstaw opodatkowania wspomniane wydatki na reklamę, natomiast nie uwzględniła odwołania, o ile chodzi o żądanie płatnika odliczenia dochodu z różnic kursowych, gdyż zobowiązania w obcych walutach mają być przeliczone według kursu giełdowego w dniu zamknięcia ksiąg, oraz z uwagi na to, że płatnik mimo wezwania z art. 71 O. P. nie udowodnił, że według umowy z wierzycielem ma mu zapłacić po kursie 8,90 zł.

Rozpatrując skargę, wniesioną na to orzeczenie, Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył:

Skarga zarzuca, że opodatkowaniu podlega tylko dochód efektywnie osiągnięty, że różnica kursowa mogłaby stanowić efektywny zysk dopiero wówczas, gdyby wartość samego towaru mimo spadku obcej waluty utrzymała się na pierwotnym poziomie, że zadłużenie skarżącego w dniu zamknięcia bilansu wprawdzie się zmniejszyło, lecz równocześnie spadła w tym samym stosunku wartość zakupionego towaru, która została w księgach obliczona na podstawie niższego kursu dolara w dniu zamknięcia bilansu, oraz że dla wykazania zysku przy odnośnej transakcji konieczne jest jej zrealizowanie, tj. aby z jednej strony sam dług został zapłacony a z drugiej strony, aby pokrywający go towar został sprzedany, a w danym wypadku ani jedno, ani drugie w roku operacyjnym nie nastąpiło:

Powyższych zarzutów skargi Najwyższy Trybunał Administracyjny nie może uznać za uzasadnione.

Niesporne jest, że w rozpoznawanym wypadku chodzi o zyski na różnicach kursowych zobowiązań w obcej walucie firmy jednostkowej, prowadzącej księgi handlowe, które to zobowiązania powstały z tytułu dostarczonego na kredyt towaru i w dniu bilansowym nie były jeszcze spłacone.

Otóż nie jest uzasadnione zapatrywanie, jakoby takie zyski stanowiły jedynie spodziewany przychód przyszły. Zobowiązania w obcych walutach winny być wycenione dla celów bilansowych według swej rzeczywistej wartości w dacie bilansu. Na skutek niżki kursu obcej waluty nastąpiło zmniejszenie się zobowiązań skarżącego, co oczywiście znaleźć musi wyraz w bilansie.

PODATEK PRZEMYSŁOWY

O ileby zaś następnie nastąpiła zwyżka kursu tej waluty, to nic nie stałoby na przeszkodzie, by zwyżka ta, analogicznie jak zniżka, została należycie w księgach przeprowadzona. Skarga akcentując zasadę, że zobowiązania za wykupiony towar należy traktować łącznie i nierozdzielnie z wartością samego towaru, przeczy sama w dalszych swoich wywodach tej zasadzie, skoro z jednej strony twierdzi, zresztą dopiero w skardze, że wartość towaru obliczona została zgodnie z prawidłami bilansowymi na podstawie niższego kursu dolara w dniu zamknięcia bilansu, a z drugiej strony zobowiązania swoje za ten towar przyjęła nie według rzeczywistej jego wartości w dacie bilansu, lecz według dawniejszego kursu, tj. licząc po 8,90 zł za dolara.

Mylnie uważa dalej skarga, że dla wykazania zysku przy odnośnej transakcji konieczne jest, aby z jednej strony sam dług został zapłacony, a z drugiej strony, aby pokrywający

go towar został sprzedany. Według bowiem § 18 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym przy ustalaniu dochodu z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, prowadzących księgi handlowe należy się kierować wyłącznie zasadami buchalterii, tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć na korzyść płatnika, oraz takie kwoty, które zostały już zarachowane, chociaż ich w rzeczywistości jeszcze nie podniesiono, o ile się odnoszą do danego roku operacyjnego.

O ile wreszcie skarga twierdzi, że w wypadku spadku złotego w stosunku do obcej waluty władze skarbowe uważały różnice kursowe przy zobowiązaniach długoterminowych za straty nie dające się jeszcze ściśle określić, to twierdzenie to jest bezprzedmiotowe już ze względu na brak dostatecznej analogii takich wypadków z wypadkiem rozpatrywanym.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

ODRZUCENIE KSIĄG HANDLOWYCH.

Dowody rozliczeń sporządzane codziennie między kierownikiem przedsiębiorstwa a pracownikiem tego przedsiębiorstwa są wystarczającym dowodem na sprzedaż odnośnych towarów. (Wyrok N. T. A. z 11.11.1938 L. Rej. 5985/36).

A. i T. M. zaskarżyli do Najwyższego Trybunału Administracyjnego orzeczenie Komisji Odwoławczej w K. z dnia 29 września 1936 r. w sprawie wymiaru podatku przemysłowego za rok 1933.

W powyższej skardze podnosi strona skarżąca, iż niesłusznie odrzuciła władza pozwana księgi handlowe jako nieprawidłowe.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Jak to wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia księgi handlowe strony skarżącej uznane zostały za nieprawidłowe z następujących powodów:

a. brak dowodów na poszczególne transakcje ze sprzedaży wyrobów tytoniowych, oraz brak dowodów z garderoby,

b. księgowanie dodatków kelnerskich z końcem każdego miesiąca, a nie w dniu ich wpływu,

c. nieudokumentowanie wysokości dodatków kelnerskich przy każdej poszczególnej transakcji (dodatki te obliczono jedynie na podstawie księgi utargów),

d. księgowanie z końcem miesiąca kwot z tytułu pobranych przez personel (artystów) potraw.

ad a. O ile chodzi o dowody na wpływy z garderoby, to płatniczka w piśmie z dnia 26 maja 1936 r., złożonym w związku z wezwaniem

władzy w dniu 14 maja 1936 r. twierdziła, iż garderobiany otrzymywał blok numerowany w dwóch odcinkach, z którego jeden otrzymywał gość, a drugi zatrzymywał tenże garderobiany, który rozliczał się codziennie z kierownikiem.

Blok taki może stanowić w danym wypadku dostateczne uzasadnienie pobranych przez przedsiębiorstwo wlvwów za garderobę z uwagi na charakter świadczonych przez przedsiębiorstwo czynności.

Z tych samych powodów nie można wymagać, aby na sprzedaż wyrobów monopolowych, mających taryfową cenę sprzedażną, boy, sprzedający te wyroby, wydawał na każdą sprzedaż bloczki kasowe.

Dowody rozliczeń, sporządzane codziennie między boyem a kierownikiem zakładu, na które się płatniczka również powoływała w powołanym piśmie, stanowić mogą wystarczający dowód na sprzedaż odnośnych wyrobów zwłaszcza, iż możliwa była kontrola przez porównanie wykazu zapasów niesprzedanych, z gotówką, wpłaconą przez boya.

Pominięcie przez władzę pozwaną powyższej obrony płatniczki uznać należało za wadliwość postępowania.

ad b. c. i d. Pismo władzy z dnia 14 maja 1936 r. skierowane do płatniczki w związku z badaniem ksiąg w postępowaniu odwoławczym, a precyzujące uchybienia świadczące o nieprawidłowości ksiąg i dające prawo złożenia wyjaśnień nie wymienia żadnego z trzech powyższych powodów.

Płatniczka więc nie miała obowiązku zajmowania stanowiska w tej sprawie i w związku z wysunięciem tych powodów dopiero w orze-

czeniu odwoławczym, mogła złożyć swoje wyjaśnienia dopiero w skardze do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Z uwagi na tryb kasacyjny oświadczeń tych nie mógł Trybunał wziąć pod rozwagę.

Uniemożliwienie stronie skarżącej merytorycznej obrony w postępowaniu administracyjnym Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał za wadliwość postępowania.

W związku z powyższymi wadliwościami Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie postanowień art. 84 rozporządzenia Prezydenta o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust., uchylił zaskarżone orzeczenie.

SPÓŁDZIELNIE KREDYTOWE.

Okoliczność, że statut spółdzielni kredytowej (art. 6 prawa bankowego poz. 321/28 Dz. Ust.) nie zawiera postanowienia, iż pożyczek wolno udzielać tylko członkom, nie pozbawia tej spółdzielni ulgi, przewidzianej w art. 40 ust. 1 p. 2 ustawy o podatku przemysłowym poz. 716/34 Dz. Ust., a wyrażającej się w zwolnieniu od podatku od obrotu procentów od pożyczek, udzielonych członkom. (Teza). (Wyrok NTA z 7 grudnia 1938 L. Rej. 5018/36).

Firma: „R. S. u. D., Spółdzielnia z nieogr. odp.“ w L. w zeznaniu z 1 czerwca 1935 podała obrót za r. 1934 w kwocie 14.890,24 zł. Urząd Skarbowy ustalił obrót na sumę 14.989,44 zł i wymierzył podatek, stosując do sumy 14.890,24 zł 1%, a do sumy 99,20 zł 2% stawkę podatkową. Wniesionego od wymiaru odwołania nie uwzględniła Komisja Odwoławcza w G. orzeczeniem z 27 sierpnia 1936. Na to orzeczenie wniesiona została skarga do NTA, który rozważył co następuje:

Protokół badania ksiąg handlowych z 6 września 1935, podając w p. 7 znamiona działalności przedsiębiorstwa, zaznacza, że spółdzielnia w r. 1934 nie przyjmowała wkładów, lecz tylko udzielała pożyczek. Nie jest zaś sporne między stronami, że spółdzielnia działała wyłącznie wśród swoich członków. Skoro dalej wymieniony protokół ustala sumę obrotu na 14.890,24 zł z tytułu odsetek i na 99,20 z tytułu prowizji, to przyjąć się musi, że obie te sumy zapłacili członkowie w związku z udzielonymi im pożyczkami. Jednakowoż art. 40 ust. 1 p. 2 ustawy o podatku przemysłowym poz. 716/34 Dz. Ust., na którym skarga opiera swoje żądanie, zwalnia od opodatkowania w spółdzielniach kredytowych sumę pobranych procentów od pożyczek udzielanych członkom, nie wspominając o prowizji. Skoro zaś pojęcia procentu i prowizji nie są w obrocie handlowym jednoznaczne, przeto skarga, która domaga się uchylenia całego wymiaru, powinna była w myśl art. 58 ust. 1 p. 4 prawa o NTA wywieść, że również prowizja podpada pod cyt. przepis ustawy o podatku przemysłowym. Tymczasem skarga o prowizji wcale nie wspomina, wobec czego w czę-

ści dotyczącej opodatkowania sumy 99,20 zł należało ją pozostawić bez rozpoznania na zasadzie art. 60 prawa o NTA.

Co się tyczy dalszego żądania skargi, to władza omówiła ulgi z art. 40 ustawy o podatku przemysłowym poz. 716/34 Dz. Ust. z tego powodu, że spółdzielnia działa wprawdzie wśród swych członków, lecz ograniczenie to jest natury faktycznej, ponieważ „statut nie zawiera wyraźnej wzmianki o działaniu spółdzielni wśród swych członków“. Skarga zaś, powołując się na § 2 statutu, według którego *przedmiotem* przedsiębiorstwa jest podniesienie zarobku i gospodarstwa członków przez — między innymi — udzielanie kredytów, twierdzi, że statut zawiera postanowienie o ograniczeniu do członków prawa spółdzielni do udzielania kredytów, zaznaczając przy tym, że tylko ten odcinek działalności spółdzielni może być przez władzę brany pod uwagę, gdyż obrót powstał tylko z udzielania pożyczek. W tym punkcie wywody skargi nie są jednak przekonujące. Skarga bowiem, opierając się na niezbyt przejrzystym sformułowaniu § 2 statutu, mylnie identyfikuje przedmiot przedsiębiorstwa spółdzielni z celem spółdzielni. Przecież podniesienie zarobku i gospodarstwa członków jest celem spółdzielni, ale nie jest przedmiotem jej przedsiębiorstwa. Dopiero udzielanie kredytów jest przedmiotem przedsiębiorstwa. Skoro zaś statut nie zawiera zastrzeżenia, że kredyty wolno udzielać tylko członkom, to nie można zasadnie twierdzić, że władza oparła się na przesłance faktycznej, niezgodnej ze stanem akt.

Inna rzecz, czy przesłanka faktyczna, na której się władza oparła, uzasadnia wniosek prawny, przez władzę wysnuty.

Art. 40 ust. 1 ustawy o podatku przemysłowym poz. 716/34 Dz. Ust. przyznaje spółdzielniom określoną tam bliżej ulgę pod warunkiem — między innymi — że działają one statutowo i faktycznie wśród swych członków, lub, jeżeli rozszerzają wprawdzie działalność swoją i na osoby, nie będące członkami, lecz przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przelewają w całości do funduszków, nie podlegających podziałowi między członkami. Nie da się pomyśleć statutowe ograniczenie jednej i tej samej spółdzielni odnośnie do jednego i tego samego zakresu działania do działalności wśród członków, z równoczesnym zezwoleniem na działanie wśród osób, nie będących członkami. Gdyby więc przepis ten interpretować w oderwaniu od przepisów innych ustaw, to w razie braku statutowego ograniczenia działalności do członków, należałoby przyjąć, że spółdzielnia, która działa wśród nieczłonków, korzysta zawsze z ulgi, o ile przelewa nadpłaty i zwroty, o których mówi ustawa. Ponieważ zaś art. 40 ust. 1 (we wstępie) ustawy o podatku przemysłowym nie wyłącza spółdzielni kredytowych, to interpretacja taka prowadziłaby do wyraźnej kolizji z ust. 3 art. 36 ustawy o spółdzielniach

OPLATY STEMPOWE

poz. 495/34 Dz. Ust. W myśl bowiem tego ostatniego przepisu spółdzielnia, udzielająca według statutu pożyczek, może ich udzielać nieczłonkom tylko wówczas, jeżeli statut na to zezwala. Z tego powodu oraz z uwagi na to, że nie mogło być celem ustawy o państwowym podatku przemysłowym wydawanie przepisów organizacyjnych dla spółdzielni, Trybunał przyjmuje, że przepis art. 40 ustawy o podatku przemysłowym winien być interpretowany na tle przepisów właściwych ustaw, dotyczących organizacji i zakresu działania spółdzielni, a więc, o ile chodzi o spółdzielnię kredytową, na tle przepisów ustawy o spółdzielniach oraz prawa bankowego poz. 321/28 Dz. Ust. Przepisy prawa bankowego nie wchodzą tu w grę ze względu na płaszczyznę sporu. Co się zaś tyczy przepisów ustawy o spółdzielniach, to jej art. 36 ust. 1 (w brzmieniu poz. 495/34 Dz. Ust., zgodnym zresztą z dawniejszym brzmieniem) zezwala na rozszerzanie działalności spółdzielni na nieczłonków, chyba, że statut ogranicza działalność do członków. Jeśli więc art. 40 ustawy o podatku przemysłowym mówi o statutowej działalności wśród członków, to ma na myśli ten wypadek, kiedy statut spółdzielni ogranicza jej działalność do członków. Wymóg dalszy, a mianowicie, żeby to działanie było także faktyczne, jest jedynie konsekwencją tego ograniczenia. Nie mógłby bowiem ustawodawca przyznawać ulgi za działalność, którą w ustawie o spółdzielniach uważa za przestępstwo. Tej myśli dawał już Trybunał wyraz w judykaturze (por. np. wyrok z 7 grudnia 1937, l. rej. 5491/35, Zb. wyr. nr 1341 s.).

Skoro spółdzielnia, która nie ograniczyła w statucie swej działalności do członków, może wśród nich prawnie działać, to — w braku odmiennego postanowienia w art. 40 ustawy o podatku przemysłowym — jest oczywiste, że niezamieszczenie w statucie ograniczenia działalności do członków nie ma wpływu na prawo do ulgi. Nie może też ulegać wątpliwości, że nie traci prawa do ulgi spółdzielnia, która, mogąc z powodu braku ograniczenia w statucie rozszerzać swoją działalność na nieczłonków, działa wyłącznie wśród członków. Gdyby ho-

wiem zająć stanowisko przeciwne, znaczyłoby to, że stawia się wyżej działalność spółdzielni wśród nieczłonków niż wśród członków, co sprzeciwiałoby się zamierzeniom twórców ustawy o spółdzielniach oraz konstrukcji ustawy podatkowej.

Wyluszczone wyżej zasady odnoszą się do zakresu działania wszystkich spółdzielni, nie wyłączając kredytowych, z wyjątkiem udzielania pożyczek przez spółdzielnie kredytowe. Co do udzielania bowiem pożyczek ustawa o spółdzielniach ustala w ust. 3 art. 36 zasadę odwrotną, niż zasada obowiązująca co do pozostałego zakresu działania. Mianowicie spółdzielnia może nieczłonkom udzielać pożyczek wtedy, jeśli jej statut na to pozwala. Niezamieszczenie zaś zezwolenia w statucie ipso iure ogranicza ją w zakresie udzielania pożyczek do członków. Gdyby więc znać, że tylko statutowe ograniczenie do członków zakresu działania w przedmiocie udzielania pożyczek pozwala spółdzielni korzystać z ulgi z art. 40 ustawy o podatku przemysłowym, jak chce władza, znaczyłoby to, że albo przepis art. 40 ustawy o podatku przemysłowym przywiązuje większą wagę do postanowienia statutu niż do postanowienia ustawy, albo że uzależnia ulgę od spełnienia pozbawionej znaczenia formalności; jedna i druga ewentualność nie jest do przyjęcia. Za przedstawionym tu poglądem przemawia jeszcze dalszy moment. Ponieważ skarżąca spółdzielnia nie ograniczyła statutem swego zakresu działania do członków, może ona bez ujm. dla prawa do ulgi np. przyjmować wkłady od nieczłonków. W myśl tego, co wyżej powiedziano, nie traci ona prawa do ulgi przez to, że nie przyjmuje wkładów od nieczłonków. Trudnoby zaś było uzasadnić logicznie twierdzenie, że spółdzielnia traci prawo do ulgi z tego powodu, że nie udziela pożyczek nieczłonkom, czego jej ustawowo czynić nie wolno.

Gdy zaś poza tym nie jest sporne, że zachodzą wszystkie wymagane ustawą warunki do przyznania ulgi, orzeczenie w części, dotyczącej opodatkowania sumy 14.890,24 zł, należało uchylić jako niezgodne z prawem.

OPLATY STEMPOWE.

PODSTAWA WYMIARU OD UMÓW ZAWIĄZUJĄCYCH SPÓŁKI Z OGR. ODP.

W spółkach z ogr. odp. do podstaw wymiaru opłaty stempłowej z art. 105 ust. 1 u. o. s. (poz. 404/35 Dz. Ust.) wlicza się również wkłady spółników, oparte na art. 164 k. h. (Teza). (Wyrok NTA z 18 listopada 1938 l. rej. 4687/36).

Nakazem płatniczym z 29 kwietnia 1936 wymierzył Urząd Skarbowy w G. spółce z ogr. odp. „M” dodatkową opłatę stempłową od aktu not. z 10 lutego 1936 w przedmiocie zawiązania tejże spółki. Mianowicie Urząd przyjął za pod-

stawę wymiaru kwotę 50.000 zł i wymierzył opłatę według 1% stawki w kwocie 500 zł, od której potrącał sumę 100 zł, wymierzoną poprzednio od podstawy wymiaru w sumie 10 tysięcy zł. Odwołania od wymiaru nie uwzględniła Izba Skarbowa orzeczeniem z 4 sierpnia 1936. Na to orzeczenie wniesiona została skarga do NTA, który rozważył co następuje:

Przedmiotem onłaty jest pismo, stwierdzające umowę o zawiązanie spółki z ogr. odp. na mocy aktu not. z 10 lutego 1936. Aktu tego ani w wnieście, ani w odpisie władza nie dołączyła do akt sprawy, wobec czego Trybunał oparł się

na okolicznościach, co do których istnieje zgodność stron procesowych, a mianowicie: 1) że spółnikami są M. F. z udziałami w kwocie 4.000 zł, B. F. z udziałami w kwocie 3.000 zł, M. A. z udziałami w kwocie 2.500 zł i W. B. z udziałami w kwocie 500 zł, 2) że kapitał zakładowy spółki ustanowiono na 10.000 zł, 3) że niektórzy spółnicy udzieliли w akcie spółce pożyczkę bezprocentową, a mianowicie F. w kwocie 18 tysięcy zł, F-a w kwocie 12.000 zł i A. w kwocie 10.000 zł, 4) że podział zysku przewidziano w umowie dla F. 28%, dla F-ej 25%, dla A 27% i dla B. 20%.

Spór istnieje co do sumy 40.000 zł (18.000 + 12.000 + 10.000), którą spółka uważa zgodnie z określeniem użytym w umowie spółki za pożyczkę, a władza pozwana za dopłaty, podlegające przy wymiarze opłaty stempłowej zaliczeniu do kapitału zakładowego na zasadzie art. 105 ust. 1 u. o. s. (w brzmieniu poz. 404/35 Dz. Ust.). Przepis ten zalicza do kapitału zakładowego w spółkach z ogr. również dopłat. Nie ma sporu co do tego, że przepis ten mówi o dopłatach w rozumieniu art. 178 § 1 k. h. Wobec tego skarga trafnie wywodzi, że sporne sumy nie mają charakteru dopłat. Cyt. § 1 art. 178 k. h. wymaga bowiem, aby obowiązek dopłaty ustanowiony został w stosunku do udziałów i aby obowiązek ten ciążył na wszystkich spółnikach. Skoro w danym wypadku nie zachodzi, to oczywiście nie może być mowy o dopłatach w rozumieniu cyt. przepisu prawa. Tym samym chybiałoby celu powołanie się władzy na przepis art. 6 u. o. s., o ileby z tego przepisu chciała wywieść swoje prawo uznania spornych sum za dopłaty.

Natomiast art. 6 u. o. s. daje władzy prawo przy ocenie danej instytucji prawnej przejścia do porządku dziennego nad nazwą, jaką strony dały umowie. Tym samym dla oceny, czy w niniejszym wypadku chodzi o pożyczkę, jak twierdzi skarga, nie jest miarodajna nazwa, użyta w umowie, lecz treść umowy. Treść zaś ta dowodzi, że nie zachodzi pożyczka, choćby z tego powodu, że pożyczka jest umową dwustronną (art. 430 § 1 k. z.), a przeciw spółka uzyskała osobowość prawną dopiero z chwilą wpisania umowy do rejestru (art. 171 § 1 k. h.), nie mogła więc przedtem zaciągnąć pożyczki. Może tu więc chodzić jedynie o obowiązki spółników, o jakich mowa w art. 164 k. h. Obowiązki te, jeśli polegają na zobowiązaniu wpłaty pewnej sumy pieniędzy, nie są objęte pojęciem kapitału zakładowego w rozumieniu k. h., lecz mimo to wartość ich zostaje wliczona do kapitału zakładowego przy wymiarze opłaty stempłowej od umowy spółki, a to z mocy postanowienia zdania drugiego ust. 1 art. 105 u. o. s. (w brzmieniu poz. 404/35 Dz. Ust.), który dla wymiaru opłaty za kapitał zakładowy spółek uznaje wszelkie wkłady spółników z wyjątkiem jedynie wkładów, polegających na wykonaniu pracy. Aczkolwiek tedy władza nietrafnie uznała sporne sumy za dopłaty w rozumieniu art. 178

§ 1 k. h., to mimo to orzeczenie zaskarżone nie jest niezgodne z prawem, ponieważ stan faktyczny sprawy uzasadnia zastosowanie art. 105 u. o. s., na którym władza oparła orzeczenie.

Z tych zasad należało skargę oddalić jako nieuzasadnioną.

O OTWARCIU AKREDYTYWY.

Zastosowaniu art. 128 ust. 2 u. o. s. do pisma, którym otwarto akredytywę, nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że przypadającą do wypłaty sumę oznaczono w kwocie maksymalnej a termin wypłaty określono przez podanie terminu końcowego. (Teza). (Wyrok NTA z 26 września 1938 l. rej. 4982/36).

Urząd opłat stempłowych we Lwowie wymierzył Bankowi nakazem płatniczym z 30 września 1935 od pisma z daty Lwów 28 października 1932, wystosowanego przez oddział Banku we Lwowie do S. K. we Lwowie, opłatę stempłową według stawki 0,1% od kwoty 3150 zł, jako podstawy wymiaru, wraz z podwyżką. W odwołaniu od nakazu płatniczego Bank domagał się uchylenia wymiaru, dowodząc, że wystosowane do K. pismo nie stwierdza otwarcia kredytu, wobec tego nie ma do niego zastosowania przepis art. 134 u. o. s.

Izba Skarbowa we Lwowie orzeczeniem z 31 lipca 1936 odwołania nie uwzględniła, zaznaczając w uzasadnieniu, że zakwestionowane pismo jest zleceniem wypłaty i jako takie podlega po myśli art. 128 ust. 2 zdanie pierwsze u. o. s. opłacie stempłowej w wysokości 0,3% od sumy zlecenia. Orzeczenie to stanowi przedmiot skargi do NTA.

Rozpatrując skargę łącznie z odpowiedzią pozwanej władzy, NTA rozważył co następuje:

Sporne pismo, wystosowane przez oddział Banku we Lwowie do S. K., ma treść następującą: Niniejszym komunikujemy uprzejmie, że z polecenia naszego Oddziału w Krakowie i na rachunek firmv Ł. i M. K. w Krakowie otwieramy WPanu u nas akredytywę do wysokości kwoty 3150 zł — słownie trzy tysiące sto pięćdziesiąt złotych z ważnością nieodwołalnie do dnia 5 listopada b. r., a to w tej formie, że będziemy WPanu wypłacać za wręczeniem nam w porządku wystawionego i przez kolej ostemplowanego wtórnika listu przewozowego na wysłane 15 ton pszenicy, nieobciążone żadnym pobraniem kolejowym pod adresem Ł. i M. K. Kraków, Stacja Kraków Dąbie po 21 zł za 100 kg wagi netto, stwierdzonej przez Urząd kolejowy stacji nadawczej. Jako nadawca towaru ma figurować B. D. W. S. A. Wtórnik, przedłożony w późniejszym terminie, jednak z datą załadowania do dnia 5 listopada b. r., będzie honorowany, o ile przedłożony będzie do dnia 10 listopada b. r.

Skarga zarzuca obrazę art. 128 u. o. s. w związku z art. 1 i 6 tej ustawy twierdząc, że w danym wypadku sporne pismo przedstawia

się jako zawiadomienie o otwarciu uprawnionemu akredytywy, pojęcie zaś akredytywy, jako jednej z operacji bankowych, nie pokrywa się z pojęciem asygnacji. Różnicy skarga dopatruje się w tym, że asygnacja opiewa na pewną określoną sumę, zaś akredytywa tylko maksymalną granicę przysługującą do wypłaty sumy, że asygnacja, jako instrument wypłaty, winna być przez dłużnika przy wypłacie wycofana, podczas gdy akredytywa stanowi jedynie zawiadomienie o służącym klientowi uprawnieniu, wreszcie że asygnacja zawiera określony termin wystawienia lub zapłaty, wówczas gdy akredytywa ustala tylko termin ad quem, po upływie którego wypłata nie będzie już dokonana.

Otóż według podanej w art. 126 ust. 1 u. o. s. definicji przekaz jest to pismo, którym wystawca zleca komuś, aby odbiorcy pisma wypłacił sumę pieniężną lub wydał mu papiery wartościowe albo inne rzeczy zamienne. Takie zlecenie wwołaty, która ma być wykonana przez samego wystawcę lub przez inny oddział przedsiębiorstwa wystawcy, podlega opłacie stempłowej w wysokości 0.3% od sumy zlecenia, jeżeli odbiorca otrzymał zlecenie niedatowane, albo data zlecenia jest późniejsza niż dzień doręczenia zlecenia odbiorcy lub jeżeli zlecenie ma być wykonane nie za okazaniem, lecz w oznaczonym terminie (art. 128 ust. 2). Treść przytoczonych wyżej przepisów nie daje podstawy do snucia wniosku, iż zlecenie wypłaty winno odpowiadać warunkom, o jakich mówi skarga. W szczególności, o ile chodzi o pierwszy z tych warunków, że „suma zlecenia“ musi być ściśle cyfrowo oznaczona, to taki wymóg nie da się wysnuć z osnowy powyższych przepisów, w których jest mowa ogólnie o „sumie pieniężnej“ względnie o „sumie zlecenia“. O ile zaś chodzi o warunek, że zlecenie winno zawierać ściśle określony termin wystawienia lub zapłaty, to także w tym względnie stanowisko skargi nie jest trafne, skoro przepis art. 128 u. o. s. mówi o „oznaczonym terminie“, co nie wyłącza bynajmniej oznaczenia tego terminu przez podanie daty prekluzyjnej (dies ad quem).

Zarzut skargi, że asygnacja winna być przy wwołacie przez dłużnika wycofana, nie znajduje również oparcia w ustawie, która takiego wymogu nie stawia.

NTA uznał tedy, że sporne pismo, w którym skarżący Bank zawiadomił uprawnionego o otwarciu akredytywy z podaniem maksymalnej sumy oraz końcowego terminu ważności, podpada pod przepis art. 128 ust. 2 u. o. s.

Z powyższych powodów NTA orzekł oddalenie skargi jako nieuzasadnionej.

USTALENIE ISTNIENIA PIERWOPISU U. MOWY.

I. Obowiązek solidarnego uiszczenia opłaty od pisma stwierdzającego umowę, ciąży w myśl art. 15 p. 1-c) ustawy o opl. stempl. nie tylko

na bezpośrednim prawonabywcy osoby, która zawarła umowę, lecz i na następnych prawonabywcy, posiadających to pismo. (Teza).

II. Osobie obowiązanej do uiszczenia opłaty od umowy służy prawo dowodzenia, że mimo przedstawienia przez nią sądowi odpisu umowy, nie istnieje pierwopis, podlegający opłacie. (Teza). (Wyrok NTA z 9 grudnia 1938. L. Rej. 5523/38).

I. Skarga zarzuca, że art. 15 p. 1-c, mówi w liczbie pojedynczej, kto jest prawonabywcą osoby, która umowę zawarła, czyli że dotyczy bezpośredniego poprzednika. Przepuszczalnie skarga rozumie powyższy zarzut w ten sposób, że w świetle postanowienia art. 15 do uiszczenia opłaty stempłowej obowiązany jest tylko ten, kto bezpośrednio nabył prawo od osoby, która zawarła umowę. Nietrafność atoli takiego poglądu stron skarżącej wynika już z art. 20 ust. o opl. stempl., mianowicie z użycia w ustępie drugim tego artykułu przez ustawodawcę wyrażenia: „przez poprzednich posiadaczy“, zamiast powołania np. punktów a) i b) art. 15 ust. o opl. stempl.

Zdaniem skargi „ustawa ma na myśli że ten, kto nabywa jakieś prawa (majątkowe, spadek, dziedziczne) po osobie, zobowiązanej do uiszczenia opłaty stempłowej, ewentualnie może odpowiadać za opłatę stempłową, ale nie osoba zupełnie obca i żadnych praw majątkowych po zobowiązanym nie nabywająca“. Skarga atoli przeocza, że w przepisie jest mowa o *prawonabywcy* osoby, która zawarła umowę, i że władza pozwana uważa skarżącą za oparciem się na § 571 Kod. cyw. za prawonabywcę osoby, która zawarła umowę z... Skoro zaś przepis art. 15 p. 1-c) nie statuuje swoistego dla ustawy o opl. stempl. pojęcia „prawonabywcy“, to za takiego należy uważać tego, kto jest według prawa cywilnego (w szczególności Kod. cyw.) prawonabywcą osoby, która zawarła umowę.

I właśnie zaskarżone orzeczenie uznało, że z mocy § 571 Kod. cyw. skarżący jest prawonabywcą osoby, na rzecz której zawarto umowę *quaestionis*. Gdy zaś skarga nie zwalcza zajętego przez pozwaną władzę stanowiska pod kątem widzenia powołanego w zaskarżonym orzeczeniu przepisu Kod. cyw., to okoliczność ta przesądza na niekorzyść skarżącego, sporną kwestię zastosowalności w rozpatrywanej sprawie art. 15 p. 1-c) ust. o opl. stempl.

II. Nakazem płatniczym... wymierzono opłatę stempłową od umowy z 13 stycznia 1931 r. jak się widać nakaz, czyli w istocie od pisma z 13 stycznia 1931, stwierdzającego umowę najmu. Skarżący zarzucił w odwołaniu, że umowa taka nie istnieje (i nie istniała), a istnieje tylko jej projekt, nie podpisany ani przez wynajmującego, ani przez najemców. Skarżący dołączył do odwołania odpis umowy z 15 stycznia 1931, równobrzmiący z odpisem, dołączonym przez niego do pozwu, o którym mowa w za-

skarżonym orzeczeniu. Z zarzutu odwołania widoczne było, iż według twierdzenia strony uiszczony w odpisie przy nazwiskach osób, zawierających umowę, dodatek: „podp“ wskazujący na podpisanie umowy przez te osoby, nie jest zgodny z rzeczywistością. Wobec zarzutu odwołania, o którym mowa, okazuje się nie trafne uznanie przez pozwaną władzę, iż pismo z 13 stycznia 1931 było podpisane przez wszystkie strony, występujące w umowie, na tej tylko zasadzie, że wynika to z odpisu, dołączonego przez odwołującego się do pozwu i wniosku z 5 lutego 1934. Istnienie bowiem tego odpisu nie odbierało skarżącemu samo przez się prawa zarzucenia i dowodzenia, że wbrew treści odpisu przedmiot opłaty nie istniał, że zatem przepis art. 3 ust. o opl. stempl. w ogóle w grę nie wchodzi.

Wobec treści odpisu ciężar dowodu prawdziwości twierdzeń, objętych zarzutem odwołania spoczywał na skarżącym. Skarżący zaś zaoferował w odwołaniu dla uzasadnienia prawdziwości swych twierdzeń, dowód z przesłuchania N. i świadka B. Z natury rzeczy jednak, wobec istnienia odpisu i jego treści, wysuwa się na poczesne miejsce przy rozważaniu kwestii, czy istniała pisemna umowa, od której wymierzono opłatę stemplową, owo pismo, z którego sporządzono odpis. Będzie więc rzeczą pozwanej władzy zażądać od X... przedłożenia tego pisma. Będzie dalej rzeczą pozwanej władzy, o ileby już samo powyższe pismo nie wykazywało, że jest tylko projektem umowy, przeprowadzić zaoferowany w odwołaniu dowód z przesłuchania osób, wspomnianych wyżej i to nawet w wypadku, gdyby strona wspomnianego pisma nie przedłożyła.

Następnie zaś będzie należało zadecydować na podstawie swobodnej oceny wyników przeprowadzonego postępowania, czy władza uważa twierdzenie odwołania, że nie istniało pismo, stwierdzające umowę z 13 stycznia 1931, za udowodnione i rozprawić się z zarzutem odwołania, o którym mowa, w wydać się mającym nowym orzeczeniu.

Gdy pozwana władza rozstrzygnęła zarzut odwołania, wychodząc z błędnego założenia, że sama treść odpisu daje podstawę do uznania, że poddane opłacie pismo z 13 stycznia 1931 było podpisane przez wszystkie strony, należało uznać jej postępowanie w tym kierunku za wadliwe. Ze względu na tę wadliwość Trybunał uchylił zaskarżone orzeczenie.

OPLATA OD OŚWIADCZENIA SKIEROWANEGO DO WIĘKSZEJ ILOŚCI OSÓB.

Jeżeli wartość przedmiotów, do których odnoszą się wezwania, nie da się określić — ma w sprawie opłaty od wezwań zastosowanie art. 139 u. o. s. (Wyrok NTA z 17.10.1938 L. Rej. 5411/36).

Urząd Opłat Stemplowych w Ł. wymierzył M.

M. nakazem płatniczym z 9 czerwca 1936 K. B. 964/36 od aktu notarialnego z 30 marca 1936 nr rep. 281 opłatę stemplową na zasadzie art. 139 u. o. s. w kwocie 240 zł, zobowiązując skarżącego solidarnie do uiszczenia wymierzonej opłaty. W akcie tym notariusz stwierdził przesłanie lokatorom domu nr 51 przy ul. Z. w Ł. w ilości 46 osób oraz dwum współwłaścicielom tegoż domu oświadczenia M. M. oraz skarżącego tej treści, że są oni w 42/112 częściach współwłaścicielami wspomnianej nieruchomości przy ul. Z. z równoczesnym wezwaniem, by czynsz najmu, przypadający na nich w 42/112 częściach, płacili miesięcznie z góry do rąk wymienionego w akcie pełnomocnika. W akcie podano wysokość należnego od każdego z lokatorów i współwłaścicieli miesięcznego komornego, od aktu pobrał notariusz opłatę stemplową w kwocie 5 zł.

W odwołaniu od nakazu płatniczego, wniesionym przez skarżącego w imieniu własnym oraz w imieniu swej matki M. M. skarżący domagał się obniżenia wymierzonej opłaty ogółem o kwotę 89,10 zł. uzasadniając to żądanie tym, że o ile chodzi o 26 lokatorów, to ich komorne, skapitalizowane stosownie do przepisu art. 10 lit. e) u. o. s., nie przekracza kwoty 1.000 zł, to też opłata, przypadająca od wystosowanych do nich wezwań, wynosi 2 zł od wezwania.

Izba Skarbowa w Ł. orzeczeniem z 7 września 1936 nr V/1. R. S. O. 1050/36 odwołania nie uwzględniła, zaznaczając w uzasadnieniu orzeczenia, że w danym przypadku ma zastosowanie stawka zasadnicza 5 zł, przewidziana w art. 139 u. o. s., albowiem wartość przedmiotu czynności prawnych, stwierdzonych aktem, nie może być oznaczona ze względu na nieokreślenie w akcie terminów, do których wymienione w nim osoby mają płacić komorne, zaś art. 10 u. o. s. nie ma w danym wypadku zastosowania, ponieważ akt quaestionis nie zawiera zobowiązania, o którym jest mowa w tymże artykule.

Powższe orzeczenie Izby Skarbowej stanowi przedmiot skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Rozpatrując skargę łącznie z odpowiedzią pozwanej władzy, Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

Skarżący, powołując się na treść aktu quaestionis, podnosi w skardzie zarzut, że do wszystkich lokatorów było wysłane jedno wezwanie, wobec tego chodzi tu tylko o jedną czynność prawną. Stwierdzić atoli należy, że w odwołaniu skarżący bvnajmniej tego zarzutu nie podniósł, lecz domagał się jedynie obniżenia opłat z 5 zł do 2 zł w tych wypadkach, w których komorne za lat 5 nie przekracza kwoty 1.000 zł.

Wobec tego rozpatrzeniu zarzutu stanął na przeszkodzie przepis art. 83 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806 Dz. Ust.

Spór sprowadza się zatem jedynie do zagadnienia, czy wartość przedmiotów, do których

CELNICTWO

odnoszą się wezwania, może być określona, czy też nie. Otóż w tym względzie należało uznać za trafne stanowisko pozwanej władzy. Wprawdzie bowiem wysokość należnego miesięcznego komornego jest w akcie ściśle cyfrowo określona, jednakże wezwania nie dotyczą tylko jednego miesiąca, lecz obejmują również okresy przyszłe, co do których atoli nie jest wiadome, jak długo one w odniesieniu do poszczególnych osób trwać będą. Gdy zaś powołany w skardze przepis art. 10 lit. e) u. o. s. nie może być w konkretnym przypadku stosowany, sporne pismo bowiem nie zawiera zobowiązania do okresowych świadczeń, jak tego wymaga przepis ustępu 1 powołanego artykułu, to w tym stanie rze-

czy wartość przedmiotów, do których odnoszą się wezwania nie da się określić. Zastosowanie przepisu, zawartego w zdaniu 1 ust. 2 art. 139 u. o. s., jest więc w konkretnym wypadku uzasadnione.

O ile chodzi o zarzut, że nakaz, przeznaczony dla matki skarżącego M. M., przysłano skarżącemu, aczkolwiek adres matki był podany w wezwaniu do lokatorów, to Najwyższy Trybunał Administracyjny pominął ten zarzut, ponieważ skarżący nie wykazał legitymacji do występowania w imieniu swej matki.

Z powyższych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł oddalenie skargi, jako nieuzasadnionej.

CELNICTWO.

ZNIŻKA CELNA.

Świadcstwo pochodzenia powinno być przedstawione przy zgłoszeniu towaru do odprawy celnej, po zgłoszeniu zaś najpóźniej do czasu wydania towaru spod nadzoru celnego do wolnego obrotu. (Wyrok NTA z 5.11.1938 L. Rej. 1378/36).

Zaskarżonym orzeczeniem Dyrekcja Ceł w P. nie uwzględniła odwołania skarżącej Spółdzielni z dnia 20 grudnia 1935 r. od odmownej decyzji Urzędu Celnego w sprawie dodatkowego zastosowania cła konwencyjnego do oclonej i doręczonej stronie przesyłki pocztowej. Jednocześnie Dyrekcja Ceł nie uwzględniła też podania Spółdzielni z dnia 9 stycznia 1936 w sprawie zwrotu wniesionej opłaty stempowej od podania z dnia 25 listopada 1935, zawierającego wniosek o dodatkowe zastosowanie cła konwencyjnego do wspomnianej przesyłki.

Skarga na powyższe orzeczenie podnosi zarzut obrazy prawa.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Jak wynika z treści zaskarżonego orzeczenia władza pozwana nie uwzględniając wniosku strony skarżącej, wrazonego w piśmie z dnia 9 stycznia 1936 o zwrot opłaty stempowej od podania z dnia 25 listopada 1935 r., podała w zaskarżonym orzeczeniu faktyczne i prawne motywy swej odmownej decyzji. Strona skarżąca nie zwalcza tych motywów, gdyż nie wywodzi wcale, dlaczego zakomunikowane jej rozstrzygnięcie uważa za niezgodne z prawem, a uzasadnienie skargi w tym punkcie ogranicza wyłącznie do nowołania się na treść swego pisma z dnia 9 stycznia 1936, rozstrzygniętego właśnie przez Dyrekcję Ceł zaskarżonym orzeczeniem. W tym stanie rzeczy samo powołanie się skargi na treść rozstrzygniętego zaskarżonym orzeczeniem podania strony nie czyni zadość wymogowi art. 58 p. 4 rozporządzenia o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust. i z tego powodu skarga na omawianą

część zaskarżonego orzeczenia nie nadaje się do rozpoznania.

Odmowę dodatkowego honorowania świadectwa pochodzenia celem przyznania zniżki konwencyjnej i zwrotu różnicy należności celnych uzasadniła władza w zaskarżonym orzeczeniu tym, że stosownie do § 11 p. 1 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 28 maja 1935 L. D. IV. 16979/3/3 (Dz. Urz. M. S. nr 15 poz. 361), świadectwo pochodzenia powinno być przedstawione przy zgłoszeniu towaru do odprawy celnej, po zgłoszeniu zaś najpóźniej do czasu wydania towaru spod dozoru celnego do wolnego obrotu. W konkretnym wypadku brak — zdaniem władzy — podstawy prawnej do uwzględnienia żądania strony, gdyż towar znajduje się w wolnym obrocie. W związku z tym uzasadnieniem zarzuca strona skarżąca, że władza niesłusznie powołuje się na cytowany okólnik Ministerstwa Skarbu, gdyż odnosi się on tylko do przesyłek kolejowych, które strona może zgłaszać do odprawy celnej, podczas gdy przy przesyłkach pocztowych a w niniejszym wypadku chodzi właśnie o taką przesyłkę adresat jest zupełnie wyłączony od udziału w zgłaszaniu ich do odprawy celnej przwozowej. W tym stanie rzeczy pozbawiona jest zdaniem skargi — wszelkich podstaw prawnych i faktycznych przesłanka zaskarżonego orzeczenia, że obowiązkiem strony, a nie urzędu celnego było przedstawienie świadectwa pochodzenia.

Wywodów powyższych nie mógł uznać Najwyższy Trybunał Administracyjny za trafne. Mylnie jest twierdzenie strony skarżącej, że rozporządzenie wykonawcze do prawa celnego nie uregulowało postępowania przy odprawach przesyłek pocztowych i że odprawę celną przywozową przesyłek pocztowych załatwia wyłącznie poczta bez współudziału stron. Wprawdzie w myśl § 141 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia odprawa celna przesyłek pocztowych odbywa się na ogólnych zasadach i to z reguły przy udziale organu pocztowego, w nieobecności adresatów, nie mniej jednak adresatowi w myśl tego przepi-

su przysługuje prawo zastrzeżenia osobistego udziału w załatwianiu formalności celnych przez złożenie o tym w urzędzie pocztowo-celnym odpowiedniego wniosku na piśmie. Adresat więc, który zastrzeże sobie osobisty udział przy odprawie celnej, ma możliwość uzupełnienia zgłoszenia przesyłki pocztowej.

Słusznie też podnosi władza pozwana w odpowiedzi na skargę, że strona skarżąca w myśl powołanego wyżej okólnika Ministerstwa Skarbu oraz na podstawie § 36 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do prawa celnego miała możliwość przedstawienia świadectwa pochodzenia jeszcze także po zgłoszeniu przesyłki i po dokonaniu rewizji celnej. W myśl bowiem powołanych przepisów rozporządzenia wykonawczego urząd celny może zezwolić na późniejsze złożenie dokumentów, wymaganych dla danej odprawy celnej, z wyjątkiem dokumentów przywozowych, które w danym wypadku nie wchodzi w rachubę,

a mianowicie do czasu wydania towaru do wolnego obrotu. Przepis ten dawał więc stronie możliwość dodatkowego przedłożenia świadectwa pochodzenia i celem skorzystania tego przepisu mogła być strona przy doręczeniu przesyłki sprawdzić wynik rewizji i — przekonawszy się z niego o niezastosowaniu stawki konwencyjnej — odmówić przyjęcia przesyłki, pozostawiając ją pod dozorem celnym. Twierdzenie skargi, że strona w ogóle pozbawiona była możliwości przedstawienia tego świadectwa jest zatem nieuzasadnione. Nadmienić przy tym należy, że obowiązujące przepisy celne nie nakładają na urzędy celne obowiązku zawiadamiania stron o braku dokumentów, których dostarczenie leży w interesie stron.

Z powyższych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny pozostawił skargę częściowo bez rozpoznania, częściowo zaś oddalił, jako nieuzasadnioną.

OPŁATY NA FUNDUSZ PRACY.

POJĘCIE STAŁEGO WYNAGRODZENIA.

Pobieranie periodyczne wynagrodzenia robotnika za pracę należy w rozumieniu art. 15 ustawy z 16 marca 1933 poz. 163 Dz. Ust. traktować jako stałe również i wtedy, gdy należy się jedynie za czas faktycznie przepracowany. (Teza). (Wyrok NTA z 30 listopada 1938 l. rej. 5523/37).

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy we Lwowie wymierzyło skarżącej od wynagrodzenia wypłaconego robotnikom w czasie od 16 marca 1936 do 25 lipca 1936 tytułem opłaty, przewidzianej w art. 15 ustawy z 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy poz. 163 Dz. Ust., kwotę 53 zł 70 gr. Odwołania skarżącej, oparte na tym, że robotnicy zatrudnieni w piaskowni pobierali wynagrodzenie tylko za czas faktycznie przepracowany z wyłączeniem choroby, nieobecności robotnika, okresów niepogody uniemożliwiającej pracę, że więc wynagrodzenie ich jest z natury rzeczy niestałe, Urząd Wojewódzki orzeczeniem z 25 sierpnia 1937 nie uwzględnił wychodząc z założenia, że przez stałe wynagrodzenie za najemną pracę należy rozumieć wszelkie wynagrodzenie oparte na prywatnoprawnym stosunku pracy z wyjątkiem, gdy wynagrodzenie to nie wynika ani z przepisu prawa, ani z umowy lub zwyczaju, lecz jest wyłącznie zależne od woli pracodawcy.

To orzeczenie jest przedmiotem skargi, która, podtrzymując stanowisko zajęte w odwołaniu, szerzej je uzasadnia.

Jedną sporną kwestią między stronami jest wykładnia tego zdania art. 15 wyżej powołanej ustawy, które postanawia, że osoby pobierające uposażenie służbowe, bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę odpłacają na rzecz Funduszu 1% całkowitego dochodu, osiągniętego z tych źródeł. Co więc miał na myśli ustawodawca mówiąc o stałym wynagrodzeniu za najemną pracę

robotnika? Odpowiedzi na to pytanie nie daje ani sama ustawa, ani też rozp. wyk. z 31 marca 1933 poz. 176 Dz. Ust., które również w § 3 posługuje się terminem „stałe“ wynagrodzenie, nie podając żadnego bliższego określenia, ani wreszcie kodeks zobowiązań, który w art. 452 § 1 wspomina o „stałym“ wynagrodzeniu przeciwstawiając je tantiemie, prowizji, procentom od obrotu, produkcji, oszczędności lub tym podobnym korzyściom. Wedle nauki (zob. np. prof. dra Longchamps'a „Zobowiązania“ na str. 527) wynagrodzeniem stałym jest w rozumieniu tego przepisu wynagrodzenie za samo pełnienie pracy w odróżnieniu od dodatkowego zależnego od pewnych szczególnych okoliczności wymienionych w art. 452 k. z.

Kryterium zatem, jakie wynagrodzenie za pracę najemną robotników jest „stałe“ w rozumieniu ustawy o Funduszu Pracy, należy szukać w rozp. Prez. z 16 marca 1928 o umowie o pracę robotników poz. 324 Dz. Ust., mając przy tym na uwadze, że zamiarem ustawodawcy było pociągnięcie jak najszerszego koła osób do świadczeń na rzecz tego Funduszu, że zatem wykładnia terminu „stały“ nie powinna być traktowana w żadnym razie w kierunku ścieśniającym.

Otóż wedle art. 4 powyższego rozp. umowy o pracę mogą być zawarte: a) na okres próbny, b) na okres wykonania określonej roboty, c) na czas określony, d) na czas nieokreślony. W świetle powyższych rozważań należy dojść do wniosku, że pobierane faktycznie przez przeciąg kilku miesięcy wynagrodzenie robotnika oparte na stosunku pracy choćby tylko za czas faktycznie przepracowany z wyłączeniem choroby, nieobecności robotnika, okresów niepogody uniemożliwiającej pracę, jest w rozumieniu powołanej wyżej ustawy o Funduszu Pracy wynagrodzeniem stałym.

PODATEK OD PLACÓW BUDOWLANYCH.

TEREN ZAJĘTY POD OGRÓD.

Istotnym elementem pojęcia „placu budowlanego“ jest przede wszystkim sposób użytkowania odnośnego terenu. (Wyrok NTA z dnia 6 maja 1938 L. Rej. 5499/35 i 6103/35).

Nakazami płatniczymi nr 52 z 20 września 1932 r. i 20 marca 1934 r. Magistrat miasta B. wymierzył O. D. z realności lwh. 303 B. D. P. podatek komunalny od placu budowlanego za rok budżetowy 1932/33 w kwocie 273 zł 87 gr. i za rok budżetowy 1933/34 w kwocie 217 zł 24 gr. Odwołań od tych wymiarów nie uwzględniła Śląska Rada Wojewódzka orzeczeniami z 8 sierpnia 1935 r. i 13 czerwca 1935 r.

Rozpatrując w trybie art. 79 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1932 r. poz. 806 Dz. Ust. łącznie obie skargi na powyższe orzeczenia wraz z odpowiedziami władzy pozwanej, Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Według § 1 statutu gminy miasta B. w przedmiocie poboru podatku od placów budowlanych etc. z 14 marca 1931 r. podlegają podatkowi place budowlane oraz grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych przez pociągnięcie linii regulacyjnych ulic i placów.

Traktując realność skarżącego, jako place budowlane, Magistrat miasta B. obciążył ją podatkiem.

Skarżący w odwołaniach zarzucił, że podatek wymierzono mu z realności, na którą składa się willa oraz stałe należący do tej willi kompleks ogrodów, że przeto realność ta nie podpada pod pojęcie placu budowlanego, w stosunku do którego możnaby zastosować statut z 14 marca 1931 r.

Sporna więc między stronami jest kwestia, czy realność skarżącego może być uznana za plac budowlany w rozumieniu statutu miasta B.

Ponieważ oczywiście intencją przepisu ust. 4 art. 4 ustawy z 14 kwietnia 1924 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, poz. 24/26 Dz. Ust. Śl. na którym opiera się statut miejski, jest użytkowanie na cele budownictwa mieszkaniowego terenów miejskich niewydziedziczonych względnie nieużytecznych, przeto istotnym elementem pojęcia „placu budowlanego“ jest przede wszystkim sposób użytkowania odnośnego terenu.

Zaskarżone orzeczenia, zatwierdzające sporny wymiar, wychodzą z założeń, że zajęcie gruntu

pod ogród nie wyklucza możliwości użycia go w każdej chwili, jako placu budowlanego, oraz, że wartość i rozmiar terenów świadczą o tym, że racjonalne wykorzystanie jego będzie właśnie polegało na zabudowaniu.

Założenia te jednak są błędne.

Czy teren zajęty pod ogród jest, czy nie jest należycie użytkowany o tym oczywiście rozstrzygają warunki każdego poszczególnego wypadku. Za należyte wyzyskanie należy np. uznać teren, zajęty pod ogród, jeśli ogród ten jest planowo z budynkiem mieszkalnym związany, tworząc z nim jakgdyby jedną organiczną całość, lub jeśli ogród ten służy wyłącznie celom estetyki, higieny i t. p. Sama bowiem okoliczność, że ogród ma takie rozmiary, że może być użyty, jako plac budowlany, nie czyni jeszcze z ogrodu terenu nienależyte użytkowanego.

Przy tym bowiem ujęciu sprawy każdy ogród lub park prywatny choćby posiadał cenny drzewostan, był urządzony według wymagań estetyki i służył, jako rezerwuwar świeżego powietrza dla okolicznej dzielnicy, mógłby być traktowany jako plac budowlany, jeśliby tylko przez wzgląd na swe rozmiary i położenie nadawał się pod budowę.

Takie jednak rozwiązanie zagadnienia oczywiście nie opowiadaloby intencjom ustawy.

Gdy więc skarżący zarzucił, że nieruchomości jego składa się oprócz willi także z kompleksu ogrodów, to—w myśl powyższych rozważań—było rzeczą władzy pozwanej ustalić, w oparciu się na fachowej wiedzy z tej dziedziny, czy realność skarżącego, zajęta pod ogród, jest należyte użytkowana.

Brak tych ustaleń czyni postępowanie władzy wadliwym.

Również brak jest ustaleń, jakimi przesłankami powodowała się władza przy określeniu wartości opodatowanego gruntu. Wprawdzie władza pozwana w zaskarżonym orzeczeniu powołuje się na ustalenia Komisji Szacunkowej, akta jednak nie zawierają ani protokołu oszacowania terenu przez tę Komisję, ani w ogóle żadnego materiału, któryby dawał możność sprawdzenia prawidłowości szacunku.

Z obu powyższych względów Najwyższy Trybunał Administracyjny na podstawie art. 84 pkt. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1932 r. poz. 806 Dz. Ust. uchylił zaskarżone orzeczenia z powodu wadliwego postępowania.

Kronika skarbowa

SPRAWY OGÓLNE.

TERMINARZ PODATKOWY.

W marcu są płatne następujące podatki:

1) do dnia 1 marca — przedpłata na podatek

dochodowy na rok podatkowy 1939, przez osoby fizyczne i spadki wakujące, w wysokości połowy podatku jaki przypada od zeznanego dochodu. (Osoby fizyczne winny złożyć zeznanie

KRONIKA SKARBOWA

o podatku dochodowym za rok gosp. 1938, podatkowy 1939 do 1 marca 1939 r.).

2) do dnia 5 marca — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 28 lutego 1939 r.; do dnia 20 marca — tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 marca 1939 r.;

3) do dnia 7 marca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawców w lutym 1939 r.;

4) do dnia 25 marca — zaliczka miesięczna na podatek obrotowy za r. 1939 w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w styczniu 1939 r., przez wszystkich płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w marcu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w marcu 1939 r.

OPROCENTOWANIE NADPŁAT.

Na zapytanie jednej z Izb Skarbowych Ministerstwa Skarbu wyjaśnia, że postanowieniami okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 13 sierpnia 1938 r. L. D. III. 7781/4/38 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 23, poz. 585) zostało unormowane postępowanie przy przerachowywaniu nadpłat na zaległości podatkowe, powstałe przed dniem ujawnienia podlegającej przerachowaniu nadpłaty, a nie na przyszłe należności podatkowe, których termin płatności zapadł po dniu ujawnienia wspomnianej nadpłaty.

W przypadkach zaś przerachowywania nadpłat na należności podatkowe, których termin płatności zapadł po ujawnieniu podlegającej przerachowaniu nadpłaty — oprocentowanie z art. 125 § 2 Ordynacji Podatkowej oblicza się za okres od ostatnio dokonanych uiszczeń, które spowodowały daną nadpłatę do terminu płatności powyższych należności.

W związku z tym od tych należności nie oblicza się żadnych odsetek w razie dokonywania przerachowania nadpłaty po upływie terminu płatności pokrywanych nadpłatą należności podatkowych. (O. M. S. 29.I.1939 L. D. III. 18067/4/38).

OPODATKOWANIE KATOLICKICH ZAKONÓW I ZGROMADZEŃ ZAKONNYCH.

Ministerstwo Skarbu w uzupełnieniu okólników: 1) z dnia 15.XII.1933 r. L. D. V. 52697/3/33, 2) z dnia 9.I.1935 r. L. D. V. 46603/2/34 podaje do wiadomości i stosowania zasady prawne przy opodatkowaniu katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych:

I. wedle art. XV Konkordatu,

II wedle poszczególnych przepisów ustaw podatkowych.

I. Obowiązek podatkowy według Konkordatu.

Art. XV Konkordatu brzmi: „Duchowni, ich majątek oraz majątek osób prawnych, kościelnych i zakonnych podlegać będą opodatkowaniu na równi z osobami i majątkami obywateli Rzeczypospolitej oraz osób prawnych świeckich, z wyjątkiem wszakże budynków, poświęconych służbie bożej, seminariów duchownych, domów przygotowawczych dla zakonników i zakonnic, domów mieszkalnych zakonników i zakonnic, składających śluby ubóstwa, oraz dóbr i praw majątkowych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów. Pomieszczenia biskupów i duchowieństwa parafialnego, oraz och lokale urzędowe będą traktowane przez Skarb na równi z pomieszczeniami urzędowymi funkcjonariuszów i lokalami instytucyj państwowych“.

W przepisie tym mieszczą się dwie różnorodne dziedziny prawne:

Jedną z nich obraca się w ramach uprawnień podatkowych Rzeczypospolitej, jako jednego z kontrahentów Konkordatu, w stosunku do podmiotów i przedmiotów podatkowych, podlegających z mocy prawa kanonicznego i organizacji Kościoła Katolickiego zwierzchnictwu Stolicy Apostolskiej, czyli drugiego kontrahenta. W tej to wstępnej części artykułu uznaje drugi kontrahent, t. j. Stolica Apostolska, suwerenne prawo Rzeczypospolitej opodatkowania duchownych, ich majątku oraz majątku osób prawnych kościelnych i zakonnych, ale z zastrzeżeniem równości podatkowej w porównaniu z innymi osobami i majątkiem obywateli Rzeczypospolitej oraz osób prawnych świeckich. Przepis ten ma zatem zapobiec mniej korzystnemu traktowaniu Kościoła Katolickiego i duchowieństwa katolickiego oraz ich majątku w polskim ustawodawstwie podatkowym, niż innych obywateli i świeckich osób prawnych.

Drugą dziedziną prawną objętą art. XV Konkordatu jest kwestia ulg podatkowych, jako wyjątek od podanej wyżej zasady wstępnej.

Postanowienia art. XV Konkordatu zawierają jedynie zwolnienia o charakterze rzeczowym, a nie osobowym, na co wskazuje treść tegoż artykułu, który określa wyłącznie przedmioty zwolnień podatkowych według ich celu lub przeznaczenia, a nie według osoby właściciela, stanowiąc — jak to już wyżej podkreślono — zasadę, że ze względu na osobę właściciela żadne ulgi podatkowe osobom duchownym i zakonnym nie przysługują. Przez wyrażenie „seminaria duchowne“ należy więc rozumieć nie budynki będące własnością seminariów, lecz budynki na seminaria zajęte.

Również przewidziane w tym artykule zwolnienia od opodatkowania „dóbr i praw ma-

jątkowych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów, nosząc charakter zwolnień rzeczowych. Przez wyrażenie „dobra i prawa majątkowe” — osób prawnych kościelnych i zakonnych — należy rozumieć grunty, budynki, przedsiębiorstwa, kapitały i inne prawa majątkowe, należące do tych osób.

Judykatura Najwyższego Trybunału Administracyjnego (wyroki z dnia 29.X. 1934 roku L. Rej. 7253/31, z dnia 24.X. 1928 r. L. Rej. 4404/26 oraz z dnia 4.X.1933 r. L. Rej. 8778/31) ustaliła, że warunk, od którego art. XV Konkordatu uzależnia zwolnienie, będzie spełniony, o ile:

a) dochody z owych źródeł będą przeznaczone wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu,

b) a dochody te nie przyczyniają się do osobistych dochodów beneficjariuszów.

Przez wyrażenie „na cele kultu religijnego” należy rozumieć przeznaczenie dochodów na majątek zwany „pro fabrica ecclesiae” (c 1182, 1183), t. j. majątek przeznaczony na utrzymanie w dobrym stanie budynku kościelnego i na wydatki połączone z odprawianiem nabożeństwa (c 717 § 2, 1183, 1356, 1475, 1481; patrz również ks. dr I. Grabowski — Prawo kanoniczne 1927, str. 482—483).

Zużycie choćby części dochodu przez duchownych bądź osoby prawne kościelne i zakonne na osobiste potrzeby beneficjariuszów, a więc np. utrzymanie osób duchownych lub zakonnych, utrzymanie młodzieży zakonnej — nie jest zużyciem dochodu na cele kultu religijnego w rozumieniu art. XV Konkordatu i w swej konsekwencji nie powoduje zwolnienia dochodów z dóbr i praw majątkowych osób prawnych kościelnych lub zakonnych.

Zasadę tę potwierdza wyrok N. T. A. z dnia 30 maja 1938 r. L. Rej. 900/36 (ok. Min. Sk. z dnia 11 sierpnia 1938 r. L. D. V. 20719/3/38 Dz. Urz. Min. Sk. Nr 23, poz. 588) stanowiący, że cel kształcenia przyszłych kapłanów lub cel prowadzenia seminarium duchownego, na który są obracane dochody, nie jest celem kultu religijnego w sensie art. XV Konkordatu i nie uzasadnia zwolnienia podatkowego, oraz wyrok z dnia 12 maja 1938 r. L. Rej. 5947/36 (ok. Min. Sk. z dn. 14 czerwca 1938 r. L. D. V. 14204/3/38, Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 452).

Warunkiem uzyskania zwolnienia podatkowego poszczególnych dóbr i praw majątkowych jest, aby dochód z tych dóbr i praw majątkowych, tj. z poszczególnych źródeł, odpowiadał podanym wyżej pod a) i b) warunkom zwolnienia. Każde zatem dobro i prawo materialne lub zespół dóbr i praw majątkowych należy traktować dla oceny warunków zwolnienia oddzielnie.

Jeśli zatem zgromadzenie zakonne lub zakon posiada kilka dóbr i praw majątkowych

(źródeł dochodu), zwolnienie podatkowe powinno być rozpatrywane pod kątem każdego poszczególnego dobra lub prawa majątkowego (źródła dochodu) oddzielnie i spełnienia przez to dobro lub prawo majątkowe (źródło dochodu) warunków powyżej pod a) i b) podanych. Niespełnienie warunków co do jednego dobra lub prawa majątkowego (źródła dochodu) nie pozbawia zwolnienia innych dóbr lub praw majątkowych (źródeł dochodu), odpowiadających podanym pod a) i b) warunkom. Naprzykład: zgromadzenie zakonne posiada majątek ziemski oraz dom czynszowy. Dochód z majątku ziemskiego nie jest zużytkowany wyłącznie na cele kultu religijnego w podanym wyżej znaczeniu, lecz również na utrzymanie zakonników poświęcających się służbie bożej oraz młodzieży zakonnej; natomiast dochód z domu zużywany jest wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu. W tym przypadku tylko budynek będzie korzystał ze zwolnienia podatkowego, natomiast majątek ziemski nie będzie korzystał z tego zwolnienia.

Przeprowadzenie dowodu na spełnienie warunków stawianych przez art. XV Konkordatu ciężar na płatnikach, a więc osobach prawnych kościelnych i zakonnych. Obowiązkiem zaś władz skarbowych jest ofiarowane środki dowodowe na okoliczności dopełnienia warunków zwolnienia, stawianych przez art. XV Konkordatu, rozpoznać i ocenić.

Ponieważ treść art. XV Konkordatu w niczym nie znamionuje charakteru ramowego, lecz zawiera postanowienia na tyle dokładne, aby mogły być bezpośrednio stosowane w praktyce, nie zawiera też żadnych zastrzeżeń specjalnych, uzależniających wykonanie tego artykułu od jakichkolwiek dalszych uzupełnień, należy dojść do wniosku, że powyższy artykuł jest wykonalny niezależnie od wydania jakichkolwiek dalszych aktów prawnopañstwowych. Przepis art. XV Konkordatu, jako przepis ustawy specjalnej, z samego prawa uchyla w swoim zakresie działanie odmiennych ogólnych przepisów ustawowych (wyrok N. T. A. z dnia 4.X. 1933 r. L. Rej. 8778/31 podany do wiadomości i stosowania przez Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 15 grudnia 1933 r. L. D. V. 52697/3/33).

Interpretację tę należy stosować tylko wówczas, o ile istniejące w dniu wejścia w życie Konkordatu przepisy ustawowe przewidywały zwolnienie wezszcze niżli sam Konkordat. Natomiast o ile dotychczasowe zwolnienia podatkowe, opierające się na mocy przepisów prawnych, obowiązujących przed wejściem w życie Konkordatu, były szersze niżli zakres zwolnień z art. XV Konkordatu, to tenże przepis daje Państwu jedynie prawo uchylania takich uwolnień podatkowych. Jednakowoż przepisy te tak długo obowiązują, jak długo nie zostaną uchylone nowym przepisem prawnym (wyrok N. T. A. z dnia 24.II. 1937 r. L. Rej.

3165-3166/36, 3168-3182/36 — OPA z r. 1937 poz. 1831 oraz wyrok N. T. A. z dnia 19.IV. 1929 r. L. Rej. 2223/27).

II. Obowiązek podatkowy według poszczególnych ustaw podatkowych.

Przedstawwszy zasadnicze założenia art. XV Konkordatu z kolei należy omówić obowiązek podatkowy zakonów i zgromadzeń zakonnych:

- A) w podatku gruntowym,
- B) w podatku dochodowym,
- C) w podatku od nieruchomości,
- D) w podatku od lokali,
- E) w podatku przemysłowym.

A. Podatek gruntowy.

Art. 2 pkt. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) — zwalnia od państwowego podatku gruntowego:

„2) grunty należące do wyznań przez Państwo uznanych, z których dochody przeznaczone są stale i wyłącznie na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do osobistych dochodów duchowieństwa lub innych osób“.

W myśl § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 250):

„(1) Za dochody, przeznaczone na cele kultu religijnego, uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie i utrzymanie przedmiotów majątkowych, użytkowanych wyłącznie przy spełnianiu czynności, należących do obowiązków kultu religijnego.

(2) Grunty, z których dochody są przeznaczone w części na cele kultu religijnego i w części na inne cele (utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby, zakładów naukowych itp.), nie korzystają ze zwolnienia od państwowego podatku gruntowego“.

Zwolnienie z art. 2 pkt. 2 dekretu zachodzi, gdy:

1) grunty według obowiązującego prawa stanowią własność zakonów i zgromadzeń zakonnych, uznanych przez właściwą władzę kościelną za osoby prawne (moralne) w myśl prawa kanonicznego dekretem erekcyjnym,

2) dochody z gruntów zostały przeznaczone stale i wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu,

3) dochody te nie przyczyniły się do osobistych dochodów uczestników zakonów lub zgromadzeń zakonnych.

Wszystkie te trzy warunki muszą zachodzić łącznie.

Zużycie dochodów z gruntów choćby w części na inne cele, wymienione przykładowo w § 5 rozporządzenia Min. Skarbu z dnia 3.III. 1937 r., wyklucza zastosowanie zwolnienia z art. 2 pkt. 2 dekretu.

Zwolnienie w podatku gruntowym gruntów z art. XV Konkordatu „jako dóbr i praw majątkowych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do

dochodów osobistych beneficjariuszów“ — noszące charakter zwolnienia rzeczowego — pokrywa się ze zwolnieniami przewidzianymi w art. 2 pkt 2 dekretu.

Inne zwolnienia przewidziane w art. XV Konkordatu „... budynków poświęconych służbie bożej, seminariów duchownych, domów przygotowawczych dla zakonników i zakonnic składających śluby ubóstwa...“ noszą charakter zwolnień rzeczowych i dotyczą zatem jedynie budynków.

Zwolnienie od podatku gruntowego z § 4 lit. e) ustawy pruskiej z dnia 21.V.1861, przysługujące gruntom należącym do kościoła rzymskokatolickiego, zostało uchylone art. 20 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4.XI.1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) — z dniem 1.I.1937 r.

B. Podatek dochodowy.

Art. 5 pkt 8 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 2, poz. 6) — zwalnia od podatku dochodowego:

„osoby prawne, których dochody są obracane w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe i dobroczynne“.

Zwolnienie z art. 5 p. 8 ustawy o podatku dochodowym zachodzi, gdy:

1) osoby korzystające ze zwolnienia są osobami prawnymi,

2) dochody osiągnięte przez te osoby w całości obracane są na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe i dobroczynne.

Zakony i zgromadzenia zakonne czynią za dość powyższym warunkom, o ile:

ad 1) są osobami prawnymi zgodnie z art. I i XVI Konkordatu oraz przepisami prawa kanonicznego (c 100 § 1 i c 536 § 1).

ad 2) całkowicie zużywają osiągnięte dochody na cele wyznaniowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne i dobroczynne.

Co należy rozumieć przez cele: 1) ogólnej użyteczności, 2) naukowe, 3) oświatowe, 4) kulturalne, 5) dobroczynne oraz 6) wyznaniowe?

ad 1) Obowiązujące ustawodawstwo oraz judykatura sądów najwyższych nie ustaliła pojęcia „celów ogólnie użytecznych“.

Wobec powyższego przy zdefiniowaniu tego pojęcia należy posługiwać się znaczeniem potocznym, mając na względzie intencję ustawodawcy, zawartą w art. 5 pkt 8 ustawy. Otóż „cele ogólnie użyteczne“ są to cele, które mają na widoku dobro społeczne w najszerszym tego słowa znaczeniu. Celami takimi będą zatem np. popieranie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, budowa floty narodowej, popieranie szkolnictwa, popieranie pewnych kierunków wiedzy, higieny, eugeniki, wychowania fizycznego itd. Można by nawet twierdzić, że gdyby ustawa mówiła tylko o celach ogólnie użytecznych, to i tak pod to pojęcie można by podciągnąć wszystkie niżej wymienione cele.

ad 2) Przez „cele naukowe“ należy rozumieć cele spełniane przez instytucje, zajmujące się działalnością, polegającą na samej twórczości naukowej, a nie działalnością rozpowszechniania jej objawów (wyroki (N. T. A.: z 4.V. 1936 r. L. Rej. 939/34 oraz z dnia 11.V.1938 r. L. Rej. 2824/36).

ad 3) Przez „cele oświatowe“ należy rozumieć cele spełniane przez instytucje oświatowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, których zadaniem jest nie rozpowszechnianie wiedzy w ogóle, ale rozpowszechnianie tejże wiedzy wedle programu, którego zadaniem jest zasadniczo wykształcenie umysłowe (wyroki N. T. A.: z 4.V. 1936 r. L. Rej. 939/34 oraz z dnia 11.V. 1938 r. L. Rej. 2824/36).

ad 4) Ponieważ obowiązujące ustawodawstwo, jak i judykatura sądów najwyższych nie określiła pojęcia „celów kulturalnych“, należy przy zdefiniowaniu tego pojęcia posługiwać się znaczeniem potocznym, mając tu na względzie intencję ustawodawcy, zawartą w art. 5 pkt 8 ustawy. Otóż przez „cele kulturalne“ należy rozumieć — wobec wyeliminowania z nich elementu naukowego i oświatowego, wymienionych w art. 5 pkt 8 odrębnie — zakres działalności nowych instytucji w kierunku rozpowszechniania wiedzy, podniesienia etyki, estetyki itp. Będzie tu należała zatem m. in. akcja odczytowa, działalność polegająca na walce z alkoholizmem, na podniesieniu obyczajności, szerzeniu kultury scenicznej, muzycznej oraz sztuki pięknych, popieraniu objawów regionalizmu itd. Oczywiście wiele z tych celów kulturalnych może się pokrywać z pojęciem celów ogólnie użytecznych, a ściśle rozgraniczenie tych pojęć jest praktycznie niemożliwe.

ad 5) Za „cele dobroczynne“ w ogólnie przyjętym tego słowa znaczeniu oraz zgodnie z intencją art. 5 pkt 8 ustawy należy uważać cele takich instytucji, które z pobudek charytatywnych postawiły sobie dobrowolnie za zadanie dopomagać cierpiącej ludzkości (wyrok N. T. A. z 21.I.1929 r. L. Rej. 4107/26 zb. wyrok N. T. A. z r. 1929 Nr 14/S.).

ad 6) Za „cele wyznaniowe“ należy uważać przeznaczenie dochodów na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, tj. na nabycie i utrzymanie przedmiotów majątkowych, użytkowanych wyłącznie przy spełnianiu czynności należących do objawów kultu religijnego.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 29 października 1934 r. L. Rej. 7253/31 ustalił zasadę prawną, wpisaną do księgi zasad prawnych, „że okoliczność, iż dochody konwentu używane są częściowo na utrzymanie jego członków, wyklucza uznanie ich za obracane w całości na cele wyznaniowe (art. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust.).“

W motywach wyroku N. T. A. powołał się na rozstrzygnięcie analogicznego zagadnienia,

o ile chodzi o podatek majątkowy, kiedy ustalił wyrokiem z dnia 24 października 1928 r. L. Rej. 4404/26 i 1183/27 (Zb. wyr. Nr 1542) zasadę prawną, iż majątek, którego dochody są obracane na utrzymanie osób duchownych, nie jest zwolniony od podatku majątkowego. W uzasadnieniu tego ostatniego wyroku N. T. A. położył nacisk na to, iż wymogiem zwolnienia od podatku jest użytkowanie przedmiotów majątkowych przy samym spełnianiu czynności należących do objawów kultu religijnego, względnie używanie dochodów majątku bezpośrednio na te cele, tj. na koszty nabycia i utrzymania tychże przedmiotów. W tych granicach obraca się art. XV Konkordatu, stanowiący ściśle — o ile chodzi o rozstrzygnięte przez N. T. A. zagadnienie — że zwolnienie podatkowe przysługuje duchownym ich majątkom i majątkom osób prawnych kościelnych i zakonnych tylko w odniesieniu do dóbr i praw majątkowych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów. Otóż N. T. A. uznał, iż te same granice winny być zakreszone przy stosowaniu art. 5 pkt 8 ustawy o państwowym podatku dochodowym, który to punkt wprawdzie wymienia ogólnikowo „cele wyznaniowe“, jednak wymienienie równocześnie celów naukowych, oświatowych, kulturalnych, dobroczynnych, którym służą także poszczególne instytucje wyznaniowe, wskazuje na to, iż słowo „wyznaniowe“ musi być interpretowane w znaczeniu ściślejszym, tj. w znaczeniu kultu religijnego. Inaczej interpretowany ten przepis doprowadziłby — zdaniem N. T. A. — do zwolnienia od podatku dochodowego instytucji służących celom administracji wyznaniowej, jak również dostarczających dochodów beneficjatom, co zupełnie widocznie nie odpowiadałoby intencjom ustawodawcy.

W tym stanie rzeczy Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, że — o ile chodzi o zwolnienie od podatku dochodowego osób prawnych z tytułu używania dochodów w całości na cele wyznaniowe — za zużycie takie uznać należy wyłącznie zużycie na cele kultu religijnego w granicach zakreślonych w zacytowanym wyżej wyroku N. T. A. w przedmiocie zwolnienia od podatku majątkowego, zaczem używanie choćby części dochodów na utrzymanie osób duchownych lub zakonnych nie może być uznane za zużycie dochodów na cele wyznaniowe w rozumieniu art. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym. Gdy stan faktyczny wykazał w rozważanym przez N. T. A. wypadku, że z dochodów konwentu utrzymywano zakonników pełniących funkcje duszpasterskie oraz młodzież zakonną — N. T. A. skargę oddalił, jako nieuzasadnioną. Wyrok powyższy został podany do wiadomości i stosowania okólnikiem z dnia 9 stycznia 1935 r. L. D. V. 46603/2/34. Powyższe stanowisko prawne potwierdził N. T. A. ostatnio w wyroku swym z dnia 19.I.1938 r. L. Rej. 3696/36.

Rozważając zakres zwolnień w podatku do-

chodowym w płaszczyźnie postanowień art. XV Konkordatu, należy stwierdzić, że ulgi z art. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym są:

a) z jednej strony szersze,

b) z drugiej strony węższe — aniżeli zwolnienia wynikające z art. XV Konkordatu.

ad a) Gdy art. XV Konkordatu przyznaje zwolnienia dochodów z dóbr i praw majątkowych, przeznaczonych wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, to art. 5 p. 8 zwalnia również dochody zakonów i zgromadzeń zakonnych, przeznaczone nie tylko wyłącznie na cele wyznaniowe, ale również na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne i dobroczynne.

ad b) Z drugiej strony zwolnienia przyznane na podstawie art. 5 p. 8 ustawy są węższe aniżeli zwolnienia na podstawie art. XV Konkordatu, bowiem gdy art. 5 pkt 8 ustawy zwalnia ogólny dochód osiągnięty przez daną osobę prawną, bez względu na źródła jej dochodu, o ile dochody te przeznaczone są wyłącznie na podane wyżej cele, to art. XV Konkordatu przyznaje zwolnienia oddzielnie poszczególnym dobrom i prawom majątkowym (źródłom dochodu). A zatem gdy wśród pewnej ilości dóbr i praw majątkowych (źródeł dochodu), tworzących pewien zespół dóbr lub praw majątkowych, jedno będą odpowiadały wymogom stawianym przez art. XV Konkordatu drugie zaś im nie będą odpowiadały, wówczas ze zwolnienia nie korzystałyby drugie dobra lub prawa majątkowe (źródła dochodu), co jednak nie powodowało by nie przyznania zwolnienia dla pierwszych.

Ponieważ w tym przypadku art. XV Konkordatu, stanowiący wobec przepisu art. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym przepis specjalny, przyznaje szersze zwolnienia, należy — celem zrealizowania tych szerszych zwolnień podatkowych przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku dochodowego — traktować oddzielnie poszczególne źródła dochodu, badając czy odpowiadają one wymogom zwolnienia, stawianym przez art. XV Konkordatu. Po stwierdzeniu tych warunków w odniesieniu do poszczególnego źródła dochodu, należy dochód z odnośnego źródła dochodu wyeliminować z ogólnych podstaw wymiaru podatku dochodowego.

Reasumując Ministerstwo Skarbu stwierdza, że w świetle powyższych rozważań dochody uzyskiwane przez zakony i zgromadzenia zakonne z dóbr i praw majątkowych są zwolnione od podatku dochodowego w dwóch przypadkach:

1) gdy dochody danego zgromadzenia lub zakonu, jako osoby prawnej, są obracane w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, dobroczynne i wyznaniowe, wymienione w art. 5 pkt 8 ustawy — wtedy dany zakon lub zgromadzenie zakonne korzysta z całkowitego zwolnienia od podatku dochodowego;

2) gdy dochód z poszczególnego dobra obra-

cany jest, zgodnie z art. XV Konkordatu, wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, a dochody z tegoż dobra nie przyczyniają się do osobistych dochodów beneficjariuszów — dochód ten wolny jest od podatku dochodowego. Zwolnienie dla dochodu z tego dobra przysługuje zgodnie z Konkordatem nawet wówczas, gdy zakon nie odpowiada wymogom art. 5 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym.

C. Podatek od nieruchomości.

W myśl art. 2 p. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14) — wolne są od podatku od nieruchomości — „nieruchomości, stanowiące własność . . . . . prawnie uznanych związków i gmin wyznaniowych i ich instytucji naukowych, oświatowych i dobroczynnych, jeżeli te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz gdy nie są zajęte przez przedsiębiorstwa wymienionych związków i instytucji“.

Zgromadzenia zakonne oraz zakony podpadają pod pojęcie instytucji prawnie uznanych związków wyznaniowych, tj. instytucji kościoła rzymsko-katolickiego.

Art. 2 pkt 2 powołanego wyżej dekretu stawia następujące warunki zwolnienia od podatku od nieruchomości:

1) aby nieruchomości stanowiły według obowiązującego prawa własność zakonów i zgromadzeń zakonnych, uznanych przez właściwą władzę kościelną za osoby prawne (moralne) w myśl prawa kanonicznego dekretem erekcyjnym,

2) aby nieruchomości te lub ich części nie przynosiły dochodów przez wynajęcie lub wydzierżawienie oraz

3) aby nie były zajęte przez przedsiębiorstwa zakonów i zgromadzeń zakonnych.

Wszystkie te trzy warunki muszą zachodzić łącznie.

Wynajęcie lub wydzierżawienie nieruchomości w całości wyklucza zastosowanie zwolnienia. Częściowe wynajęcie lub wydzierżawienie nie powoduje obciążenia podatkiem od nieruchomości całego obiektu (nieruchomości), lecz obciążenie podatkiem tylko części wynajętej lub wydzierżawionej.

Pod pojęcie „przedsiębiorstwa“ w rozumieniu art. 2 pkt 2 dekretu podpadają pracownie rzemieślnicze, zakłady przemysłowe i zakłady handlowe.

Ani dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o podatku od nieruchomości, ani rozporządzenie wykonawcze do tegoż dekretu z dnia 20 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 259) nie podają określenia przedsiębiorstwa.

O ile chodzi o szkoły i internaty należy je uważać jedynie wówczas za przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 2 pkt 2 dekretu o podatku od nieruchomości, gdy prowadzone są z zamiarem osiągnięcia zysku. W tym przypadku nie-

ruchomość lub ich części, zajęte przez szkoły lub internaty, podlegają obowiązkowi opłacania podatku od nieruchomości.

Z ulg w podatku od nieruchomości w płaszczyźnie art. XV Konkordatu korzystają:

- 1) budynki poświęcone służbie bożej,
- 2) budynki mieszczące seminaria duchowne,
- 3) domy przygotowawcze dla zakonników i zakonnice,

4) domy mieszkalne zakonników i zakonnice, składających śluby ubóstwa,

5) inne budynki osób prawnych kościelnych i zakonnych, atoli pod łącznymi warunkami, że dochody z tych budynków są przeznaczone na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów.

Zwolnienia z art. XV Konkordatu, podane pod 1) — 4), pokrywają się ze zwolnieniami, przewidzianymi w art. 2 pkt 2 dekretu. Tylko zwolnienia, podane pod 5), oparte na przepisie art. XV Konkordatu jako „lex specialis“ są szersze od zwolnień ustawowych. A więc nieruchomości, stanowiące własność osób prawnych kościelnych i zakonnych, korzystają z wymienionego pod 5) zwolnienia z art. XV Konkordatu, o ile dochody z każdej poszczególnej nieruchomości, będącej jednostką podatkową, odpowiadają warunkom w tymże przepisie przewidzianym (wyroki N. T. A.: z 4.X.1933 r. L. Rej. 8778/31 oraz z dn. 12.V.1938 r. L. Rej. 5967/36).

Wedle wyroku N. T. A. z dnia 30 maja 1938 r. L. Rej. 900/36 (ok. Min. Sk. z dnia 11 sierpnia 1938 r. L. D. V. 20719/3/38) samo należenie nieruchomości do seminarium duchownego nie jest dostatecznym warunkiem wolności podatkowej przewidzianej w art. XV Konkordatu, bowiem przepis ten określa przedmioty zwolnień podatkowych wg. ich celu wzgl. przeznaczenia, a nie osobę właściciela.

Pozostaje jeszcze do rozstrzygnięcia sprawa nie wyjaśniona w art. XV Konkordatu, czy budynki zajęte jedynie w części na cele podane pod 1) do 4) również korzystają ze zwolnienia od podatku od nieruchomości. Biorąc pod uwagę intencję stron układających się oraz stosując interpretację art. 2 pkt 2 dekretu o podatku od nieruchomości, należy przyjąć do wniosku, że części nieruchomości zajęte na wyżej wskazane cele, również ze zwolnienia korzystają.

D. Podatek od lokali.

Wedle art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 505):

„Podatkowi od lokali nie podlegają:

1) kościoły, świątynie i lokale, przeznaczone wyłącznie na stałe domy modlitwy, należące do uznanych w Państwie wyznań religijnych;

2) lokale zajmowane przez . . . . . instytucje naukowe, wyznaniowe, oświatowe i dobroczynne oraz szpitale, z wyjątkiem części tych lokali, odnajmowanych lub oddawanych bezpłatnie do użytkowania osobom trzecim“.

Wedle § 6 rozporządzenia wykonawczego z dnia 20 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 258):

„(1) Lokale . . . . . instytucyj uznanych prawnie wyznań religijnych, jak również pomieszczenia seminariów duchownych, domy przygotowawcze dla zakonników i zakonnice oraz pomieszczenia mieszkalne zakonników zakonnic, składających śluby ubóstwa, wolne są od podatku.

(2) Natomiast podlegają podatkowi lokale mieszkalne duchowieństwa, z wyjątkiem części lokali zajętych na cele urzędowe (np. kancelarię stanu cywilnego)“.

Paragraf 7 podanego rozporządzenia stanowi:

„(1) Za lokale zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne uważa się lokale zajęte przez zakłady służące wyłącznie celom naukowym, oświatowym i dobroczynnym.

(2) Lokale zajmowane przez związki, stowarzyszenia i inne organizacje, które w statutach mają wskazane między innymi cele naukowe, oświatowe i dobroczynne — nie korzystają ze zwolnienia od podatków“.

Zgromadzenia zakonne oraz zakony podpadają pod pojęcie instytucyj wyznaniowych. W świetle art. 2 p. 1 i 2 dekretu oraz §§ 6 i 7 rozporządzenia wykonawczego:

1) pomieszczenia na kościoły, świątynie, pomieszczenia seminariów duchownych, domów przygotowawczych dla zakonników i zakonnice oraz pomieszczenia mieszkalne zakonników i zakonnice — wolne są od podatku bez jakichkolwiek zastrzeżeń;

2) natomiast z innych pomieszczeń, zajmowanych przez instytucje wyznaniowe, a więc zakony i zgromadzenia zakonne, korzystają ze zwolnienia lokale zajęte na zakłady naukowe.

Lokale w miastach, zajęte na internaty oraz t. zw. konwikty lub służące tymże, nie korzystają ze zwolnienia od podatku od lokali, bowiem oddane są do użytkowania osobom trzecim, korzystającym z internatów i konwiktów — co do których to lokali art. 2 p. 2 w części końcowej zwolnienie od podatku wyraźnie wyklucza.

Zwolnienia od podatku od lokali przewidziane w art. 2 p. 2 dekretu są szersze od przewidzianych w art. XV Konkordatu, obejmują bowiem wszystkie instytucje wyznaniowe kościoła rzymsko-katolickiego.

E. Podatek przemysłowy.

Rozważając kwestię zasadności obciążenia podatkiem przemysłowym zakładów naukowych i internatów, prowadzonych przez zakony i zgromadzenia zakonne:

1) w płaszczyźnie zwolnienia w myśl art. 3 ust. (1) p. 6 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339),

2) w płaszczyźnie art. 1 powołanej ustawy, a mianowicie czy internaty są przedsiębiorstwami obliczonymi na zysk,

3) w płaszczyźnie zwolnienia w myśl art. 3 ust. (1) p. 7 teje ustawy,

4) wreszcie w płaszczyźnie ulg, przyznanych w art. XV Konkordatu,

— Ministerstwo Skarbu stwierdza co następuje:

Ad 1). Wszelkie zakłady naukowe tak publiczne jak i prywatne zwolnione są w myśl art. 3 ust. (1) p. 6 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — od podatku przemysłowego.

Pojęcie zakładu naukowego publicznego oraz prywatnego określa § 11 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 93, poz. 649) w ten sposób:

„(1) Za publiczne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe państwowe oraz publiczne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

(2) Za prywatne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe, prowadzone na podstawie właściwych orzeczeń państwowych władz szkolnych . . . . .”

Ad 2). Art. 1 ustawy o państwowym podatku przemysłowym brzmi:

„Państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają:

a) handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa, ...”

Analizując powyższy przepis ustawy, należy stwierdzić, że przez wyrażenie „obliczone na zysk” rozumie się prowadzenie przedsiębiorstwa z zamiarem uzyskiwania nadwyżek ponad koszty prowadzenia przedsiębiorstwa

Czy dany internat (nie wymieniony w taryfie do art. 23 ustawy, jako przedsiębiorstwo) jest obliczony na zysk, czy też nie, o tym decydować będą konkretnie w każdym przypadku okoliczności, które muszą być ustalone drogą prawidłowego postępowania przy współdziałaniu danego zakonu lub zgromadzenia. Stawianie jakiegś teoretycznej reguły nie może mieć tu zatem miejsca. Na zakonie lub zgromadzeniu zakonnym ciążyć będzie obowiązek udowodnienia wszelkich okoliczności faktycznych, mających dla uzyskania zwolnienia znaczenie. O ile więc dowód taki zostanie przeprowadzony, internat nie będzie podlegał obowiązkowi podatkowemu.

Jeżeli przychód z internatu przewyższa koszty jego prowadzenia, a osiągnięta w ten sposób nadwyżka konsumowana jest przez osoby zakonne, nie zatrudnione w internacie, lub używana w inny sposób, to nadwyżka ta stanowi zysk z internatu jako źródła dochodu i powoduje obowiązek podatkowy w podatku przemysłowym. Jednakże nawet internaty zakonne obliczone na zysk korzystają ze zwolnienia od podatku przemysłowego, o ile zachodzą w stosunkach do nich warunki z art. 3 ust. 3 pkt 7) ustawy o państwowym podatku przemysłowym lub art. XV Konkordatu.

Ad 3). Wedle art. 3 ust. (1) p. 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym zwolnione są od podatku przemysłowego:

„7) zakładane lub utrzymywane przy pomocy Państwa, związków samorządowych lub instytucji społecznych, oświatowych i dobroczynnych, zakłady wychowawcze i poprawcze, ...”

W tym kierunku ujmuje również sprawę rozporządzenie wykonawcze do ustawy o państwowym podatku przemysłowym w § 11 ust (4), który brzmi:

„(4) Internaty przy zakładach naukowych, z wyjątkiem utrzymywanych na koszt Państwa i związków samorządowych oraz instytucji społecznych, oświatowych i dobroczynnych, o ile nie podpadają pod ulgę przewidzianą w art. 3 ust. (1) p. 12 ustawy, podlegają podatkowi przemysłowemu”.

Z treści tych przepisów wynika, że nie zostały w nich wymienione „instytucje wyznaniowe”, które np. w art. 2 p. 2 dekretu o podatku od lokali lub w art. 2 p. 2 dekretu o podatku od nieruchomości — zostały wymienione obok instytucji oświatowych i dobroczynnych. Interpretacją omawianego artykułu ustawy, jako przepisu o charakterze przywileju, nie może iść rozszerzając w ten sposób, aby rozciągać we wszystkich przypadkach zwolnienia, przysługujące z mocy cytowanego przepisu, również na zakłady należące do instytucji wyznaniowych.

Pojęcie „zakładu wychowawczego” nie jest ustawowo określone. Przyjmując, że pojęcie „internatu przy zakładzie naukowym” pokrywa się z pojęciem używanym przez art. 3 pkt 7 „zakładu wychowawczego” — zachodzi pytanie, czy internaty obliczone na zysk przy zakładach naukowych, utrzymywane przez zgromadzenia zakonne i zakony, korzystają ze zwolnienia od podatku przemysłowego, jako utrzymywane przez instytucje oświatowe, dobroczynne lub społeczne.

Utrzymywane przez zakon lub zgromadzenie zakonne internat przy zakładzie naukowym, obliczony na zysk, korzysta ze zwolnienia przewidzianego w art. 3 ust. (1) pkt 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, gdy dany zakon lub zgromadzenie zakonne jak i instytucja wyznaniowa, ze względu na rodzaj swej działalności, jest zarazem instytucją oświatową lub dobroczynną. Charakter taki uzyskuje zakon lub zgromadzenie zakonne wówczas, o ile ich konstytucje przewidują, jako dominujący cel istnienia i działalności, cele oświatowe i dobroczynne, a cele te są praktycznie realizowane.

Oczywiście zakonu lub zgromadzenia zakonnego, utrzymującego internat obliczony na zysk, nie można uważać za instytucję społeczną, bowiem za takie instytucje w ogólnie przyjętym tego słowa znaczeniu uznaje się tylko instytucje, które nie będąc Państwem ani samorządem, lecz wolnym zrzeszeniem osób, dla których udział w zrzeszeniu ma charakter uboczny

w stosunku do innych zadań życiowych, przejawiają działalność mającą na celu nie korzyść jednostek, lecz społeczeństwa lub jego grup w węższym lub szerszym zakresie. Zadania instytucji społecznych mogą być różnorodne, np. popieranie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, wzmocnienie floty narodowej, popieranie szkolnictwa, popieranie pewnych kierunków wiedzy itp.

Ad 4). Rozpatrując kwestię zwolnienia od podatku przemysłowego internatów w świetle postanowień art. XV Konkordatu, należy stwierdzić, że prowadzenie internatu albo innego przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego przez zakon lub zgromadzenie zakonne podpada pod pojęcie „dóbr majątkowych“.

Zwolnienie z art. XV Konkordatu, jako „legis specialis“, przysługiwałoby wówczas, gdyby zostały spełnione warunki w tym artykule określone, a to: gdyby dochody z internatu, należą-

cego do zakonu oraz zgromadzenia zakonnego zostały przeznaczone na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu, poza tym gdyby te dochody nie przyczyniały się do dochodów osobistych beneficjariuszów.

W końcu należy podkreślić, że w myśl art. 3 p. 15 ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292) poczynając od roku 1939 wolne są od podatku obrotowego odpłatne świadczenia burs i internatów, prowadzonych i utrzymywanych przez zakony i zgromadzenia zakonne prawnie uznanych wyznań religijnych, spełniane przez te zakłady na rzecz swych wychowanków, natomiast podlegają podatkowi świadczenia wspomnianych zakładów na rzecz osób trzecich, jak np. sprzedaż wyrobów, wytworzonych przez wychowanków bursy bądź internatu. (O. M. S. 29.XII. 1938. L. D. V. 89471/1/38)

PRAWO KARNO - SKARBOWE.

SPORZĄDZANIE WYKAZÓW SPRAW KARNYCH SKARBOWYCH.

W kwestii sporządzania wykazów spraw karnych, przewidzianych w instrukcji Min. Skarbu z dnia 29 grudnia 1937 r. o ewidencji przestępstw objętych prawem karnym skarbowym (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 33, poz. 949), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Wykazy roczne spraw karnych:

1. rubryki 3—6 wykazu rocznego przeznaczone są do zapisywania t. zw. zaległości tj. spraw, które wszczęto w latach poprzedzających rok sprawozdawczy i które do końca roku sprawozdawczego nie zostały całkowicie zakończone i wykreślone z rejestrów. Nie należy więc w tych rubrykach notować spraw wszczętych w ciągu roku sprawozdawczego;

2. w rubr. 8—15 notuje się ilość poszczególnych rozstrzygnięć i zarządzeń, a nie ilość spraw karnych, w których te rozstrzygnięcia i zarządzenia wydano;

3. w rubr. 8 obok ogólnej ilości umorzeń wykazać należy oddzielnie ilość umorzeń na podstawie art. 270 § 2 p. k. s. (sprawy małej wagi).

4. w rubr. 12 notuje się ilość prawomocnych orzeczeń karnych, wydanych przez urzędy celne i urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych oraz przez izby skarbowe (Wydział Skarbowy) i dyrekcje cel w I instancji;

5. w rubr. 13 i 14 notuje się ogólną ilość orzeczeń, wydanych w I instancji, które nie uprawomocniły się wskutek wniesienia środków obrony. Orzeczenia te należy wykazać bez względu na to, czy środki obrony zostały już rozpoznane;

6. w rubr. 15 notuje się tę ilość orzeczeń z rubr. 14, co do których odwołania zostały już rozstrzygnięte w II instancji;

7. w rubr. 16 notuje się ilość spraw, w których

w ciągu roku sprawozdawczego nie wydano żadnego z rozstrzygnięć lub zarządzeń wymienionych w rubr. 8—15;

8. rubr. 17—19 odnoszą się nie tylko do spraw wszczętych w roku sprawozdawczym, ale i do spraw z lat poprzednich, przy czym w rubr. 18 i 19 notuje się ilość osób prawomocnie skazanych zarówno przez władze skarbowe, jak i przez sądy;

9. wszystkie rubryki wykazów rocznych sporządzanych przez izby skarbowe (Wydział Skarbowy) i dyrekcje cel powinny być podsumowane.

Wykazy miesięczne spraw karnych akc.-monopolowych:

1. w rubr. 29 tego wykazu należy notować jedynie sprawy karne o uszczuplenie podatku od zapalniczek złotych i srebrnych. Sprawy karne dotyczące innych zapalniczek notować należy w rubr. 21;

2. sprawy karne dotyczące opłat patentowych notować należy w rubr. 35, a nie w rubr. 10.

Wszystkie wykazy spraw karnych, sporządzane na podstawie powołanej na wstępie instrukcji, należy przedstawiać w przewidzianych terminach Ministerstwu Skarbu — Departament I Wydział Karny Skarbowy. (O. M. S. z 31.XII. 1938. L. D. I. 6877/4/38).

WYKONYWANIE ARESZTU ZASTĘPCZEGO.

Ministerstwo Skarbu uchyla okólnik z dnia 23 czerwca 1936 r. L. D. V. 7376/1/36 (Dz. Urz. Min. Sk. nr 17, poz. 547), którym poleciło urzędowi skarbowym wstrzymać się z występowaniem do sądów grodzkich z wnioskami o wykonanie kary aresztu zastępczego (art. 200 O. P.) aż do czasu wydania szczegółowych zarządzeń w tej sprawie przez Ministerstwo Skarbu.

W związku z tym zarządza się i wyjaśnia co następuje:

Kwestię aresztu zastępczego normują w ramach Ordynacji Podatkowej art. 158 § 2, art. 199 lit. e) i art. 200. I tak:

1) art. 158 § 2 stanowi: „Grzywny za przestępstwa z art. 185 nie ulegają zamianie na areszt“;

2) art. 199, wyliczając części składowe orzeczenia karnego, w punkcie e) postanawia, że jeśli grzywna podlega zamianie na areszt (art. 10 prawa o wykroczeniach w związku z art. 185 § 2 i art. 159 O. P.), orzeczenie karne powinno zawierać również wymiar aresztu zastępczego.

Ponieważ powołane wyżej przepisy Ordynacji Podatkowej w zakresie aresztu zastępczego nie są wyczerpujące, władze skarbowe powinny — wobec braku odpowiednich przepisów w samej Ordynacji Podatkowej stosować, zgodnie z art. 159 O. P., przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach oraz przepisy kodeksu postępowania karnego.

Jak już wyżej podano, w myśl art. 158 § 2 O. P. jedynie grzywna z art. 185 O. P. nie podlega zamianie na areszt, natomiast podlegają zamianie na areszt grzywny z art. 176—184 O. P., orzeczone przez władze skarbowe.

Kwestia wysokości wymiaru aresztu zastępczego została unormowana w ten sposób, że przy wymiarze tego aresztu mają zastosowanie przepisy części ogólnej prawa o wykroczeniach (Dz. U. R. P. z r. 1932 nr 60, poz. 572).

Zgodnie z przepisami art. 7 i art. 10 § 2 prawa o wykroczeniach, areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż najwyższy wymiar kary aresztu, przewidzianego za dane wykroczenie, a gdy kara aresztu nie jest przewidziana — dłużej niż 3 miesiące.

Z powyższego wynika, że za przestępstwa podatkowe z art. 178, 179, 180, 182 i 183 O. P. areszt zastępczy może być wymierzony najwyżej w wysokości 3-ch miesięcy, natomiast za przestępstwa z art. 176, 177, 181 i 184 § 1 O. P. areszt zastępczy może być wymierzony w najwyższymi wymiarze do 6-ciu miesięcy.

Złożenie fałszywego zeznania po zaprzysiężeniu (art. 184 § 2 O. P.) pociąga dla sprawcy odpowiedzialność w myśl ogólnych przepisów kodeksu karnego — zatem nie podlega orzecznictwu władz skarbowych.

W omawianych wyżej przypadkach może nastąpić zamiana grzywny na areszt przy przyjęciu jednego dnia aresztu za równoważnik grzywny od 1—50 zł (art. 10 § 1 prawa o wykroczeniach).

Przy wymiarze kary aresztu zastępczego powinny być uwzględnione, oprócz wysokości samej grzywny, wszystkie okoliczności towarzy-

zące danemu przestępstwu (art. 162, 163 i 165 O. P.).

Wymiar kary aresztu zastępczego może nastąpić tylko w samym orzeczeniu karnym. Wynika to z przepisu art. 199 O. P., który podając części składowe orzeczenia karnego, w pkt. e) poleca orzec w orzeczeniu karnym wymiar kary aresztu zastępczego, jeżeli grzywna podlega zamianie na areszt.

Jeżeli kara aresztu w orzeczeniu karnym nie została zawarta, zamiana grzywny na areszt zastępczy nie może być orzeczona później w oddzielnym postanowieniu.

W przypadku gdy:

a) przeprowadzone dochodzenia stwierdzą nieściągalność grzywny,

b) albo władza orzekająca dojdzie do wniosku, że ściągnięcie grzywny naraziłoby skazanego na ruinę majątkową (art. 10 § 1 prawa o wykroczeniach) — władza skarbowa, która nałożyła grzywnę podlegającą zamianie na areszt zastępczy, postanawia o wykonaniu kary aresztu zastępczego (art. 200 O. P.). O wykonanie tego aresztu zwraca się do Sądu Grodzkiego miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu skazanego, używając w tym celu druku wg wzoru nr 176a/i. p.

Do wniosku władza skarbowa dołącza:

a) odpis orzeczenia karnego, w którym nałożono na skazanego karę aresztu zastępczego, z poświadczeniem prawomocności orzeczenia,

b) akta dochodzeń, stwierdzające, że wymierzona grzywna lub jej część w toku egzekucji okazała się nieściągalna albo że ściągnięcie grzywny naraziłoby skazanego na ruinę majątkową.

Jeżeli skazany uiszczył część grzywny, kara aresztu zastępczego zmniejsza się stosunkowo (art. 10 § 3 prawa o wykroczeniach).

Wątpliwości i zarzuty co do wykonania kary aresztu zastępczego, a w szczególności co do obliczenia tej kary, rozstrzyga władza skarbowa, która nałożyła grzywnę, podlegającą zamianie na areszt.

Jeżeli sąd grodzki, do którego władza skarbowa zwróciła się o wykonanie kary aresztu zastępczego, odmówił wykonania, władza ta zwróci się do prezesa właściwego (przełożonego) sądu okręgowego, jako do władzy nadzorczej. Tak samo należy postąpić w przypadku, gdy sąd grodzki naruszył kompetencję władzy skarbowej, określoną w poprzedzającym ustępie.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przepisy art. 200 O. P. nie stoją na przeszkodzie stosowaniu w stosunku do skazanych za przestępstwa podatkowe, co do których orzeczony został areszt zastępczy — uprawnień władz skarbowych, zawartych w art. 123 O. P., do umarzania w ea-

PRAWO DEWIZOWE

łości lub części grzywien w gospodarczo uzasadnionych bądź na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach.

Uprawnienia te, przysługujące w myśl § 102 ust. (1) i (2) rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej tak urzędowi skarbowym jak i izbom skarbowym, powinny być wykonywane w przypadkach należycie uzasadnionych, przy stosowaniu indywidualizacji każdego poszczególnego przypadku.

W końcu Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę na konieczność stosowania jednolitej i konsekwentnej polityki władz skarbowych w sprawach karnych. Szybkie ściganie przestępstw i wydawanie orzeczeń karnych, należyta ocena wszystkich okoliczności towarzyszących każdemu przestępstwu a mających istotny wpływ na rozmiar winy, przestrzeganie formalnych wymogów postępowania karnego, a wreszcie wykonanie nałożonych kar bezwzględnie po ich uprawomocnieniu się — wydatnie wzmocnią charakter wychowawczy orzecznictwa karnego. (O. M. S. z 14.1.1938 L. D. V. 32848/1/38).

P R A W O D E W I Z O W E .

OBRÓT PŁATNICZY Z REPUBLIKĄ CZESKO-SŁOWACKĄ.

Na podstawie art. 3 ust. (2), 4 i 8 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 86, poz. 584) i w związku z umową zawartą między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czesko-Słowacką w dniu 23 grudnia 1938 r. w sprawie wyrównywania wzajemnych zobowiązań handlowych i finansowych, Komisja Dewizowa postanawia, co następuje:

§ 1. Zapłata należności za towary pochodzenia czesko-słowackiego oraz wszelkich innych należności, przypadających osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji może być dokonywana — z wyjątkami wymienionymi w § 5 — wyłącznie w drodze rozrachunku za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego według przepisów zawartych w niniejszym zarządzeniu.

§ 2. (1) Komisja Dewizowa zezwala Oddziałom Banku Polskiego i bankom dewizowym na dokonywanie przekazów w drodze rozrachunku polsko-czesko-słowackiego z tytułu następujących należności:

- a) za towary pochodzenia czesko-słowackiego sprowadzone do Polski,
- b) z tytułu kosztów robocizny w obrocie uszlachetniającym polsko-czesko-słowackim,
- c) z tytułu kosztów ubocznych, wynikających

KREDYTY NA NAGRODY ZA PRZYCZYNIANIE SIĘ DO WYKRYWANIA PRZESTĘPSTW, WYNIKAJĄCYCH Z NARUSZENIA PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 5 SIERPNIA 1938 R. O ŚRODKACH FINANSOWYCH NA POPIERANIE GOSPODARCTWA UZASADNIENEGO KSZTAŁTOWANIA CEN ARTYKULÓW ROLNICZYCH (Dz. U. R. P. Nr 56, POZ. 447).

W związku z postanowieniami zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 października 1938 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 30, poz. 710) oraz nawiązując do okólnika z dnia 17 lutego 1937 r. nr D. VI. 604/4/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 5, poz. 160) Ministerstwo Skarbu zarządza, aby Izby Skarbowe w zapotrzebowaniach kredytów, nadsyłanych Ministerstwu (Departament VI) wykazywały w osobnych pozycjach (z tytułowanych „nagrody za wykrycie przestępstw w zakresie opłat od mąki i kaszy“) kwoty na nagrody za przyczynienie się do wykrywania przestępstw, wynikających z naruszenia przepisów wyżej wymienionej ustawy i rozporządzeń wykonawczych na jej podstawie wydanych. (O. M. S. z 14.1.1939 L. D. VI. 14070/4/38).

z obrotu towarowego między Polską a Czecho-Słowacją, jak koszty transportu, prowizje, koszty ekspedycji, koszty ubezpieczenia transportów etc. oraz takichże kosztów, wynikających z obrotu towarowego Polski z trzecimi krajami, a przypadających osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji.

(2) W przypadkach, gdy należność z tytułów wymienionych w ustępie poprzednim nie powstała z obrotu towarowego między Polską a Czecho-Słowacją, dokonanego za świadectwem rozrachunkowym wydanym w ramach tego obrotu, przekazy w rozrachunku polsko-czesko-słowackim mogą być przez banki dokonywane tylko na zasadzie wniosków na przepisowych formularzach, przy których złożono dowody odpowiadające ogólnie obowiązującym przepisom.

(3) Za towar pochodzący z Czecho-Słowacji może być uważany taki towar, który został wyprodukowany, przerobiony lub wydobyty na obecnym terytorium Czecho-Słowacji.

(4) Sumy znajdujące się na rachunkach zablokowanych osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji, z tytułów wymienionych w ust. (1), mogą być przez Oddziały Banku Polskiego i banki dewizowe przekazywane w rozrachunku na zasadach podanych w ust. (1) i (2), jeśli wnioskodawca przedstawił wymagane dokumenty.

§ 3. Komisja Dewizowa zezwala Oddziałom

Banku Polskiego i bankom dewizowym na dokonywanie przekazów w drodze rozrachunku polsko-czesko-słowackiego na zasadzie złożonych na przepisach formularzach wniosków:

a) na koszty utrzymania i zasiłki w ramach przepisów okólnika Komisji Dewizowej Nr 4,
b) na drobne dyspozycje do wysokości zł 100.— w ramach przepisów okólnika Komisji Dewizowej nr 8 cz. IV.

§ 4. (1) Wnioski o zezwolenie na zapłatę w drodze rozrachunku polsko-czesko-słowackiego wszelkich innych zobowiązań niż wymienione w § 2 i 3, winny być przedstawione do decyzji Komisji Dewizowej; to samo dotyczy również wniosków złożonych w myśl § 2 ust. (2) i § 3, do których nie załączono wystarczających dowodów.

(2) Zezwolenia udzielone przez Komisję Dewizową podlegają opłacie manipulacyjnej w wysokości $\frac{1}{2} \%$ według przepisów okólnika Komisji Dewizowej nr 20.

§ 5. Należności osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji, z następujących tytułów mogą być przekazywane za granicę na zasadach ogólnych:

a) za towary nie pochodzące z Czecho-Słowacji, z zachowaniem specjalnych przepisów regulujących obrót płatniczy Polski z krajem pochodzenia towaru;

b) z tytułu zwrotu kosztów ubocznych, związanych z importem do Polski towarów nie pochodzących z Czecho-Słowacji z zachowaniem specjalnych przepisów, regulujących obrót płatniczy Polski z krajem pochodzenia towaru oraz z krajem, w którym te koszty powstały;

c) przekazy z rachunków zagranicznych wolnych w walutach obcych „nowych“ należących do osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji;

d) sumy zwracane czesko-słowackiemu zleceniodawcy na podstawie okólnika Nr 18 z dnia 18 czerwca 1936 r. ustęp ostatni;

e) drobne sumy, nie przekraczające równowartości zł 10.— w ramach przepisów ustępu IV okólnika Nr 8 z dnia 8 maja 1936 r. na pokrycie zobowiązań, wynikających z normalnego prowadzenia przedsiębiorstwa handlowego, za świadectwa wydane przez urzędy zagraniczne itp., jeżeli całość zobowiązań nie przekracza w poszczególnym przypadku sumy zł 10.—

§ 6. (1) Zapłata za weksle wysłane za gra-

nicę do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia na zlecenie osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czecho-Słowacji, które zostały zaopatrzone w adnotacje przewidziane w okólniku Komisji Dewizowej nr 26 ust. II pkt. a) lub b), może nastąpić bez osobnego zezwolenia Komisji Dewizowej wyłącznie w drodze rozrachunku przez Polski Instytut Rozrachunkowy, a to:

a) w drodze rozrachunku polsko-czesko-słowackiego, jeżeli zostały wysłane z tytułu należności za towary pochodzące z obecnego terytorium Czecho-Słowacji lub z tytułu innych zobowiązań wobec osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na obecnym terytorium Czecho-Słowacji;

b) w drodze rozrachunku polsko - niemieckiego (względnie za pośrednictwem Banku Polskiego w sposób przewidziany w okólniku Komisji Dewizowej nr 35, rozdz. VI) lub w rozrachunku polsko - węgierskim, jeżeli zostały wysłane z tytułu należności za towary, pochodzące z terytorium ustąpionego Rzeszy Niemieckiej względnie Królestwu Węgier, oraz z tytułu innych zobowiązań wobec osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę na tych terytoriach.

We wszystkich innych przypadkach należy sprawę przedstawiać do decyzji Komisji Dewizowej.

(2) Przepisy zawarte w ustępie poprzednim stosują się analogicznie do weksli wysłanych za granicę do dnia 26 kwietnia 1936 r., a nadesłanych do inkasa z zagranicy bankom dewizowym do dnia 27 lipca 1936 r. oraz do weksli, które przed wysłaniem za granicę były zaopatrzone w adnotację Banku Polskiego, noszącą datę nie późniejszą niż 31 lipca 1936 r.

§ 7. Przepisy zawarte w niniejszym zarządzeniu obowiązują również przedsiębiorstwa i organizacje, którym Komisja Dewizowa udzieliła generalnego upoważnienia do samodzielnego dysponowania posiadanymi zapasami dewiz (autonomicznie dewizowe, rachunki walutowe „E“ itp.).

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 1939 r. Równocześnie przestaje obowiązywać okólnik Komisji Dewizowej nr 29 z dnia 7 kwietnia 1938 r. (Wydanie IV). (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 11, poz. 298). (Z. K. D. z dn. 10.1.1939).

O P Ł A T Y S T E M P L O W E.

O P Ł A T Y S T E M P L O W E O D P O D A Ń W N O S Z O N Y C H P R Z E Z K O L E J O W E A J E N C J E C E L N E.

Wobec stwierdzenia niejednolitego postępowania urzędów celnych przy pobieraniu opłat stemplowych od podań wnoszonych przez kole-

jowe aiencje celne P. K. P. Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Teza podana w ust. 3 uwag ogólnych do wkladni nr 312 ogłoszonej w nr 16 Dz. Urzęd. Min. Skarbu poz. 260 ex 1931 r. ma zastosowanie wówczas, jeżeli osoba wymieniona w powołanym ustępie 3 pod lit. a—h, wnosi podanie

OPLATY STEMPLOWE — CELNICTWO

we własnym imieniu, lub jeżeli ktoś jako pełnomocnik jednej z tych osób wnosi podanie. Natomiast podanie nie jest wolne od opłaty stempłowej jeżeli wniosła je osoba wymieniona wprawdzie w ust. 3 lit. a—h, lecz nie we własnym imieniu lub jako pełnomocnik jednej z osób wymienionych, lecz jako pełnomocnik innej osoby, która nie korzysta z uwolnienia w zakresie opłat stempłowych.

Z powyższego wynika, że podanie wnoszone przez Agencje Celne P. K. P. w zakresie postępowania celnego (o ile nie są wolne od opłaty zgodnie z zasadami podanymi w powołanej wykładni) podlegają opłacie stempłowej zawsze, ilekroć Agencja Celna P. K. P. występuje na podstawie zlecenia udzielonego jej przez stronę zainteresowaną w oceniu towaru, a nie należąca do żadnej z osób wymienionych w ust. 3 lit. a—h, uwag ogólnych.

Jeżeli Agencja Celna P. K. P. po zgłoszeniu towaru do odpraw celnej „z urzędu“ (§ 33 ust. 7 przep. wyk.) na skutek niewykonania tego obowiązku przez stronę, przedkłada dodatkowo dokumenty potrzebne do odprawy celnej (np. pozwolenie przewozu, świad. rozrachunkowe, świad. pochodzenia) wystawione na nazwisko właściwego odbiorcy lub wnosi o odroczenie licytacyjnej sprzedaży towaru, to podania te podlegają opłacie stempłowej, gdyż w takich wypadkach Agencja Celna działa wyraźnie na podstawie zlecenia udzielonego jej przez stronę zainteresowaną w oceniu towaru i korzysta z u-

wolnienia osobistego od opłaty stempłowej nie może. (O. M. S. z 13.1.1939 L. D. 32309/1/38).

WYCZERPANIE ZAPASU ZNACZKÓW STEMPLOWYCH 25 GR I ROZPOCZĘCIE WYSYŁANIA ZNACZKÓW STEMPLOWYCH 50 GR.

W związku z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 28 października 1936 r. L. D. I. 4417/36 (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 29 z 1936 r. poz. 887) Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, iż zapas znaczków stempłowych wartości 25 gr w dniu 1 lutego 1939 r. będzie wyczerpany. Od tego dnia nastąpi ponowne rozpoczęcie wysyłania znaczków stempłowych wartości 50 gr.

Począwszy od dnia 1 lutego 1939 r., Urzędy Skarbowe, Opłat Stempłowych i Celne winny zaprzestać w zamówieniach znaczków stempłowych wartości 25 gr, natomiast należy zamawiać znaczki stempłowe 50 gr.

Przy okazji Ministerstwo Skarbu stwierdza, że pokwitowania z odbioru znaków wartościowych wypełniane są przez Urzędy Skarbowe, Opłat Stempłowych i Celne niedokładnie. Należy zwrócić uwagę, ażeby pokwitowania zawierały bezwzględnie datę przychodowania znaków, numer pozycji dziennika, odcisk datownika oraz dwa podpisy. (O. M. S. z 18.1.1939 L. D. I. 2/E/2/7/39).

C E L N I C T W O .

KONTROLA SPECJALNA OBROTU TOWAROWEGO POLSKO - CZESKO - SŁOWACKIEGO.

W związku z obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 5 stycznia 1939 r. w sprawie kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko-czesko-słowackiego (Monitor Polski nr 10, poz. 16 i Dz. Urz. M. Sk. nr 1, poz. 15) Ministerstwo Skarbu wiaśnia, iż przy wykonywaniu kontroli ma analogiczne zastosowanie w całości instrukcja Mi-

nisterstwa Skarbu L. D. IV 3747/3/37 z dnia 16 lutego 1937 r. w sprawie kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko-rumuńskiego (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 5, poz. 140).

Wystawione przez Polski Instytut Rozrachunkowy, świadectwa rozrachunkowe na przywóz z Czecho-Słowacji oraz na wywóz do Czecho-Słowacji są ważne od dnia wydania do końca następnego miesiąca kalendarzowego. (O. M. S. z 16.1.1939 L. D. IV. 1198/3/39).

U L G I D L A N O W O W Z N O S Z O N Y C H B U D O W L I .

U L G I D L A D O M Ó W , K T Ó R Y C H B U D O W Ę R O Z P O C Z Ę T O W R O K U 1 9 3 8 .

Według posiadanych wiadomości władze, sprawujące nadzór policyjno-budowlany, napotykają na trudności przy określaniu w każdym konkretnym wypadku, czy wykonane części rozpoczętych budynków należy uznać za wykonane fundamenty zgodnie z wymaganiami art. 43 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. nr 26, poz. 224).

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w uzupełnieniu pisma okólnego z dn.

15 grudnia 1938 r. o ulgach dla domów których budowę rozpoczęto w roku 1938 (Nr SB. 28-197) (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. nr 37, poz. 225) komunikuje, że pod fundamentem należy rozumieć część konstrukcyjną budynku, przeznaczoną wyłącznie do dźwignia ścian nośnych i kapitalnych oraz filarów nośnych, wystarczającą do wzniesienia na niej pozostałej części budynku, mieszczącego lokale użytkowe

Zgodnie z powyższym za fundamenty należy uważać:

1) w budynkach zwykłych niepodpiwniczonych — podmurówkę ścian drewnianych lub

mury pod murowanymi ścianami kapitalnymi i nośnymi oraz pod filarami nośnymi, sięgające do wysokości izolacji poziomej nad przyległym terenem,

2) w budynkach o konstrukcjach specjalnych lub skomplikowanych (np. szkieletowych) oraz w budynkach posiadających kondygnacje poniżej poziomu terenu, jak piwniczne lub suterenowe — konstrukcję, sięgającą do dolnej powierzchni podłogi najniższej kondygnacji, nadziemnej lub podziemnej.

Ustawodawstwo

WYKAZ PRZEDMIOTÓW MAJĄTKOWYCH PODLEGAJĄCYCH PRZYŚPIESZONEJ AMORTYZACJI.

W związku z przepisami art. 6 ust. 2 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. nr 2 z 1936 r., poz. 6 i § 14 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy (Dz. U. R. P. nr 40 z 1936 r., poz. 301), zezwalającymi na jednorazowe odpisanie wartości przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu, Ministerstwo Skarbu podaje poniższy wykaz przedmiotów, które w myśl powołanych przepisów mogą być przez płatników prowadzących prawidłowe księgi jednorazowo spisane na straty w tym roku operacyjnym, w którym zostały nabyte.

Ponieważ jednak z natury rzeczy wykaz nie obejmuje wszystkich przedmiotów, wchodzących pod tym względem w rachubę, przeto Ministerstwo Skarbu poleca nie kwestionować jednorazowego odpisania wartości przedmiotów nie objętych niniejszym wykazem, o ile całko-

W końcu Ministerstwo nadmienia, że władze budowlane, które stwierdzają w zaświadczeniach bądź w wykazach fakt wykonania do dnia 31 grudnia 1938 r. fundamentów pod przyszły dom, powinny równocześnie stwierdzić, czy fundamenty wykonano pod cały budynek, czy też pod pewną jego część, a w tym ostatnim wypadku, czy część ta może być traktowana jako odrębna samoistna całość. (O. M. S. z 23.1.1939 L. D. V. 824/1/39)

wita wartość przedmiotu nie przewyższa kwoty 200 złotych. W razie wątpliwości co do okresu używalności przedmiotów, niewymienionych w wykazie, względnie, jeżeli całkowita wartość tego rodzaju przedmiotu przekracza 200 złotych, należy zasięgnąć opinii biegłych.

Celem przeprowadzenia kontroli przedmiotów spisywanych od razu na straty winny władze wymienione w wezwaniach sporządzanych na zasadzie art. 83 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. nr 14 z 1936 r., poz. 134) według wzoru druku przewidzianego w § 242 instrukcji podatkowej, żądać od płatników korzystających z ulg z art. 6 ust. 2 powołanej ustawy specyfikacji przedmiotów, spisanych jednorazowo w danym roku operacyjnym na straty. Specyfikacja ta powinna zawierać nazwę przedmiotu oraz jego wartość i rachunek wynikowy, przez który wartość przedmiotu została odpisana na straty.

A. MASZYNY I APARATY.

1. Agitatory kwasowe dla rafinerii olejów i tłuszczów.

2. Akumulatory elektryczne wszelkie.

3. Aparaty i przyrządy przenośne do cięcia i spawania metali gazami przemysłowymi.

4. Aparaty i maszyny elektryczne jako to: prostowniki, przetworniki, oporniki, rozruszniki i wyłączniki wszelkiego rodzaju pracujące w kopalniach pod ziemią.

5. Aparaty do natryskowego malowania i pokrywania metali.

6. Aparaty do zamykania skrzyń.

7. Aparaty elektryczne: bezpieczniki paskowe i korkowe wraz z gniazdami, sworzniami i kapami, bezpieczniki rurowe wysokiego napięcia, gniazda wtykowe, odłączniki wysokiego napięcia, przełączniki — trójkąt-gwiazda, przełączniki zmiany kierunku obrotów, przełączniki i wyłączniki do aparatów pomiarowych, skrzynki automatyczne suche i olejowe, skrzynki przyłączone zwłkle, skrzynki przelączkowe z bezpiecznikami, wyłączniki i przełączniki drążkowe zwykłe, z kapami do zmontowania z tyłu ta-

blic, wyłączniki olejowe wysokiego napięcia, wyłączniki słupowe.

8. Aparaty do projekcji filmów (nieme) z przynależnymi częściami i instalacją.

9. Aparaty do projekcji filmów (dźwiękowe) z przynależnymi częściami i instalacją.

10. Aparaty do nagrywania dźwięków na taśmie filmowej z przynależnymi częściami i instalacją (stałe).

11. Aparaty do nagrywania dźwięków na taśmie filmowej z przynależnymi częściami i instalacją (ruchome).

12. Aparaty do nagrywania dźwięku podkładanego (dubbing).

13. Aparaty do zdjęć filmowych na taśmie (statywowe) z przynależnymi częściami.

14. Aparaty do zdjęć filmowych na taśmie (sprężynowe, ręczne) z przynależnymi częściami.

15. Aparaty redukcyjne do redukcji filmów szerokości 35 mm na szerokość taśmy 16 mm z przynależnymi częściami i instalacją.

AMORTYZACJA PRZYSPIESZONA

16. Aparaty fotograficzne z przynależnymi częściami.
17. Aparaty do wytwarzania siarczanu miedzi.
18. Aparaty do wytwarzania materiałów wybuchowych inicjujących, jak piorunian rtęci, azotek ołowiu, acetylenek miedzi itp.
19. Aparaty do wytwarzania żywic sztucznych.
20. Aparaty do nitrowania, sulfonacji, bromowania i chlorowania (retorty, autoklawy, dublofondy fredenking i tp.).
21. Aparaty służące do przerobu kwasów: azotowego, siarkowego, bromowego, solnego salicylowego i benzeosowego oraz ługu sodowego i potasowego.
22. Aparaty do wytwarzania nitrogliceryny, tetrylu i to.,
23. Aparaty zawierające części szklane, w przemyśle chemicznym.
24. Aparaty porcelanowe, kamionkowe i emaliowane (kotły, wyparniki i tp.), w przemyśle chemicznym i farbiarskim.
25. Aparaty do fabrykacji chlorku potasu, jak rynny, ślimaki.
26. Aparaty do koncentracji roztworu kwasu siarkowego.
27. Aparaty do odwadniania soli glauberskiej i otrzymywania siarczanu sodu.
28. Aparaty do mycia koksu.
29. Aparaty farbiarskie, we włókiennictwie.
30. Aparaty gazowe do prasowania, we włókiennictwie.
31. Aparaty miernicze do kotłów i pras.
32. Aparaty do wyświetlania beczek, w browarnictwie.
33. Betoniarki.
34. Bębny i kalibry sortownicze.
35. Bębny w przemyśle garbarskim.
36. Bębny rozdzielcze z napędem pasowym do kamieni.
37. Chłodnice dla kwasów i gazów żrących żeliwne, ołowiane, kamionkowe.
38. Deflegmatory, w rafineriach olejów i tłuszczów.
39. Desintegratory.
40. Desintegratory do mycia gazów na mokro, w gazowniach.
41. Dźwigi budowlane i montażowe (przenośne lub przewoźne).
42. Elektrofiltry Cotrella w hutnictwie cynku.
43. Elektroobrabiarki ręczne, jak to: elektrowiertarki, elektroszlifierki, elektroślij, elektromłotki itd. do węgla, drzewa, metali i tp.
44. Filtry wszelkie (ssaące, azbestowe, do kuru i tp.).
45. Folusze we włókiennictwie.
46. Froterki elektryczne.
47. Czyszczenia elektryczne i piecyki przenośne.
48. Kadzie z rurami i mieszadłami mechanicznymi do rozpuszczania garbnika.
49. Kołowrotki linowe i łańcuchowe elektryczne, nowietrzne i ręczne pod ziemią.
50. Kopiarki filmów.
51. Korkownice.
52. Kotły krackowe w rafineriach nafty.
53. Krystalizatory żelazne i drewniane wyłożone ołowiem.
54. Kufy farbiarskie, kadzie do karbonozowania, „Jigery“, we włókiennictwie.
55. Kuźnie polowe.
56. Łamacze węgla i koksu.
57. Maszyny żniwne: kosiarki, żniwiarki, wiązałki oraz kopaczki do ziemniaków.
58. Maszynki do czyszczenia rur i kotłów.
59. Maszynki do wiązania worków.
60. Maszynki do wyciągania korków.
61. Maszynki do zapalania ładunków wybuchowych w górnictwie.
62. Maszyny do cięcia gazami.
63. Maszyny do czyszczenia białych blach.
64. Maszyny do mycia butelek i do mycia antalków.
65. Maszyny do piłowania drzewa przewoźne, z napędem mechanicznym.
66. Maszyny do odlewów natryskowych lub prasowanych.
67. Maszyny do składania, linotypy i monotypy.
68. Maszyny do terkretowania.
69. Maszyny do trzepania dywanów, elektryczne.
70. Maszyny do wywoływania taśmy filmowej z przynależnymi częściami i instalacją.
71. Maszyny odlewnicze pneumatyczne i elektryczne: do formowania, wytrząsania, przesiewania itd.
72. Maszyny podszkawkowe, w kopalnictwie.
73. Maszyny specjalne do lutowania.
74. Młyny do mielenia ołowiu.
75. Młyny do mielenia soli.
76. Młyny do pirytów w przemyśle papierniczym.
77. Młyny kulowe do przemiału soli lub innych materiałów żrących.
78. Młyny odśrodkowe.
79. Monteżysty do kwasów.
80. Motocykle.
81. Nitownice pneumatyczne, elektryczne i mechaniczne.
82. Obrabiarki precyzyjne do metali.
83. Odkurzacze elektryczne.
84. Opory elektryczne.
85. Opryskiwacze.
86. Piaskownice.
87. Piece do topienia i rafinerii ołowiu i metali.
88. Piece do wypalania tarcz szlifierskich przy białym żarze.
89. Piece elektryczne laboratoryjne.
90. Piece o temperaturze powyżej 1200°.
91. Piece przenośne.
92. Piecyki do ogrzewania wagonów do piwa.
93. Płuczniiki benzolu i naftalenu.
94. Płuczniiki (skrubery) do absorpcji gazów żrących.

95. Pneumatyczne młotki, nitownice, wiertarki itd.
96. Podgrzewacze elektryczne nitów.
97. Podnośniki do naftalenu i siarczanu amonu, do pirytów.
98. Pompy do kwasów, ługów i cieczy żrących.
99. Pompy do płynów gorących.
100. Pompy do szlaku (piaskowe) do odpielania urządzeń kotłowych.
101. Pompy kopalniane, szybowe.
102. Pompy przenośne i przewoźne.
103. Pompy studzienne, odśrodkowe.
104. Pompy ściekowe do wykopów, do szlamu i mułu.
105. Przegrzewacze gazów.
106. Przesiewacze i sита mechaniczne.
107. Przewijaczki filmów z przynależnymi częściami i instalacją.
108. Przyczepki do samochodów ciężarowych.
109. Reflektory świetlne do atelier z przynależnymi częściami.
110. Retorty żelazne, żeliwne, w przemyśle chemicznym.
111. Rowery osobowe i towarowe.
112. Rozlewaczki butelkowe.
113. Ruszty i sита sortownicze żelazne i metalowe.
114. Samochody ciężarowe.
115. Samochody osobowe.
116. Spawarki elektryczne przewoźne i przenośne.
117. Sikawki strażackie motorowe, przenośne.
118. Silniki elektryczne pracujące w działach o zawartości w powietrzu wilgoci, kwasów żrących lub pyłów.

119. Silniki pneumatyczne do rynien, w kopalnictwie.
120. Silniki spalinowe szybkoobrotowe (powyżej 600 obrotów na minutę) do 10 KM. i przenośne.
121. Sprężarki powietrza przewoźne i ręczne.
122. Stoły dźwiękowe montażowe z przynależnymi częściami i instalacją (do montowania filmów dźwiękowych).
123. Stoły montażowe do montowania filmów (niemych) z przynależnymi częściami i instalacją.
124. Stoły trickowe do zdjęć filmowych rysowanych, napisów i tricków filmowych z przynależnymi częściami i instalacją.
125. Traktory.
126. Urządzenia akustyczne, w kinematografice.
127. Urządzenia do badania wytrzymałości brykietów.
128. Urządzenia do badania wytrzymałości opon samochodowych.
129. Wagi stołowe i dziesiętne z odważnikami.
130. Wentylatory gazowe i pracujące powietrzem z zawartością par kwasów lub pyłów żrących.
131. Wiertarki elektryczne szybkoobrotowe.
132. Windy rabunkowe, w górnictwie.
133. Wirówki do kwasów i ługów.
134. Wózki akumulatorowe.
135. Wózki silnikowe
136. Wrębowki elektryczne i powietrzne.
137. Wytwórnicze acetylowe i wodorowe, przewoźne.
138. Wywroty obrotowe, w kopalnictwie i hutnictwie.
139. Zamykarki puszek blaszanych.

B. NARZĘDZIA, PRYZRZĄDY, PRZYBORY, INSTRUMENTY, CZĘŚCI MASZYN:

1. Armatura elektryczna oświetleniowa i energetyczna: gniazda wtykowe, kontakty, wyłączniki i przełączniki.
2. Armatura wszelka do kotłów, palenisk, przewodów rurowych.
3. Formy do wyrobu czekolady i do marmeladek.
4. Gaśnice.
5. Imadła.
6. Instrumenty i przyrządy pomiarowe: szablony, toromierze, głębokomierze, kresłarki, termometry, liczniki: urządzeń wodnych, parowych, gazowych i elektrycznych itd., cyrkle, libelle, śruby, mikrometry, całówki, kompasy, kątowniki, pirometry, ciążomierze, pulsometry, czujniki, domiary stołowe, gwintomierze, kątomierze precyzyjne i uniwersalne, miary zwijane elastyczne, sprawdziany, szubiery, tachometry, aerometry, cukromierze, hydrometry i tp.
7. Lampy i latarki ręczne, również i górnicze, karbidowe, elektryczne, pneumoelektryczne, gazowe, benzynowe, spirytusowe i naftowe.
8. Lampy i latarnie sygnałowe.
9. Matryce i proformy aluminiowe.
10. Modele drewniane, z żelaza i innych metali.

11. Narzędzia maszynowe jako to: frezy, gwintowniki, narzynki i oprawki do nich, noże do tokarek, matryce, stemple i sztance, piły taśmowe i tarczowe, przecinaki, przebijaki, rozwiertarki itp.
12. Narzędzia ręczne jako to: noże zwykłe, i talerzowe, siekiery, ośniki, dłuta, strugi, piły, świdry, młoty i młotki metalowe i kauczukowe, kielnie, pilniki, gwintowniki, żłobiarki, kleszcze, narzynki i oprawki do nich, obcinarki do rur, dziurniki, nożwce, wygladniki, łomy, haki, obcęgi wszelkie, piły do drzewa, pazury do wyciągania gwoździ, gracie do wapna, alfabety, cvkliny stolarskie, heble, kleszcze kowalskie, klucze francuskie, szwedzkie itp., kolby i lampy do lutowania, przecinaki, przebijaki, rozwiertarki, stemple, szpachle malarskie, ściągacze, wiertła, wzbijaki do nitów, żabki, numeratory, skrobaki, rębacze, plombownice itd.
13. Narzędzia i przybory odlewnicze: łyżki, tygle, łopatki i łopatki formierskie, widły formierskie, formy, narzędzia do obsługi pierów: haki, skrobaki, zgrzebła, przebijaki, kielnie, czerpaki lejnicze, wlewnice, przychylniki wlewnic, kokile, skrzynie, ramy formierskie, płyty odlewnicze itp.

AMORTYZACJA PRZYŚPIESZONA

14. Narzędzia do prac ziemnych i brukarskich: łopaty, szufle, rydle, szpadle, widły, grabie, ubijaki, kilofy, oskardy, grabie do betonu, ubijaczki itp.

15. Narzędzia wiertnicze: świdry, koronki, dłuta, flaszki do obciążników, klucze żerdziowe i fajkowe do rur pompowych, kluki, korony instrumentacyjne, kozy do rur, nożyce wiertnicze, odciski, pasterki, pętaczki do rur pompowych, rozszerzacz, świdry wiertnicze do wierceń systemów: kanadyjskiego, pensylwańskiego, rotary, werhle, widełki liściaste, łyżki do czepiania mułu z otworów wiertniczych itp.

16. Narzędzia do uprawy roli: pługi jednoskobowe, pogłębiacze, radła drewniane, brony, znaczniki itp.

17. Narzędzia rzemieślnicze: kowalskie, ciesielskie, stolarskie, rymarskie itp. używane w gospodarstwach rolnych.

18. Narzędzia i sprzęty ogrodnicze, jak: pielniki, spryskiwacze, rozpylacze, skrzynie inspektowe, grace, piłki, sekatory itp.

19. Narzędzia leśne, jak: lancety, numeratory, cechy, siekiery itp.

20. Narzędzia i sprzęty pszczelarskie.

21. Narzędzia używane przy grzaniu asfaltu.

22. Narzędzia rymarskie, futrzarskie i stosowane w garbarstwie.

23. Numeratory do maszyn biletowych i inne mechaniczne.

24. Odwadniacze do rur dla powietrza sprężonego.

25. Okulary do apartaów Covpera.

26. Obicia do zgrzeblarek.

27. Palniki gazowe przy kotłach parowych i destylacyjnych do pieców hutniczych.

28. Pistolety do lakierowania natryskowego.

29. Pompki blaszane do olejów.

30. Przybory drukarskie: klisze, końcówki, kliny wyzwalające do kaszt, odlewy drukarskie, linie, czcionki drukarskie metalowe i drewniane, wszelkich rodzajów, linie mosiężne, ornamenty mosiężne i z metalu czcionkowego, matryce do maszyn do składania (do linotypów itp), koryta metalowe (rotograwiura), kuwety porcelanowe, metalowe, krzemiankowe — dla chemigrafii — rakle do maszyn drukarskich, szablony do drukarni itp.

31. Przybory laboratoryjne metalowe.

32. Przybory tkackie: karty papierowe do krosien, karty do żakardów, cewki: papierowe, drewniane, metalowe, czółenka tkackie, gary do przędzy fibrowe i blaszane.

33. Przyrządy dla ochrony przeciwgazowej.

34. Płoty wolantowe (gremple).

35. Przyrządy do pakowania (do ściągania bednarki).

36. Przyrządy ratownicze dla straży pożarnych: hydranty, drabiny, bosaki, haki, topory itp.

37. Przyrządy, wszelkiego rodzaju osłony i zabezpieczenia wprowadzone w celu zapewnienia bezpieczeństwa przy pracy.

38. Rozpylacze (pulweryzatory) dla kwasów, ołowiane i inne.

39. Sita włosiane i metalowe zwyczajne.

40. Słupolazy.

41. Sorżet do lutowania.

42. Szczotki metalowe.

43. Taśmy zgrzebne (gremple).

44. Uchwyty do tokarek, wiertarek itp.

45. Walce do wyrobu cukierków.

46. Zegary sprężynowe w halach fabrycznych.

C. URZĄDZENIA:

1. Balony do wody sodowej.

2. Bańki na oliwę.

3. Beczki transportowe, żelazne i blaszane.

4. Beczki z mieszałem blaszane.

5. Bębny z kablem gumowym do reflektorów.

6. Czerpaki żelazne, emaliowane, z blachy cynkowej i aluminiowej.

7. Drabiny szybowe.

8. Drezvny do transportu drzewa i materiałów.

9. Garnki do odweglania.

10. Garnki emaliowane.

11. Głośniki.

12. Instalacje akumulatorowe.

13. Instalacje ogrzewcze w wagonach do przewozu piasku.

14. Kable do lamp ręcznych i maszyn spawalniczych.

15. Kable przełącznikowe dla kompresorów.

16. Kadzie do surówki płynnej i płynnej stali.

17. Kierowniki szybowe i linowe, drewniane.

18. Kominki odciągające przy młynkach soli.

19. Kominki przy urządzeniach do odbioru gazu.

20. Konewki.

21. Kontrola cieplna kotłowni.

22. Kontrola świetlna fabrykacji.

23. Koryta wsadowe do stalowni.

24. Kosze do węgla i smoły.

25. Kosze do blach do trawienia.

26. Kosze i piece paleniskowe używane w budownictwie.

27. Kosze żelazne do balonów szklanych.

28. Kotły: do gotowania i grzania smoły i asfaltu (podgrzewacze), do malakserów, pieców do ocynkowania i ocynowania, kociołki do topienia kopalni, żelazne do gotowania bezpośrednio na ogniu.

29. Kubły ocynkowane i emaliowane.

30. Kadzie drewniane i metalowe, zarówno wyłożone ołowiem, jak i niewyłożone, z mieszałkami lub bez mieszałał, do produkcji barwników syntetycznych.

31. Lodówki.

32. Lutnie blaszane i inne.

33. Materiały pisemne; numeratory i datowni-

USTAWODAWSTWO

- ki, cyrkle, dziurkacze, wagi redukcyjne do papieru.
34. Metal czcionkowy przy wszystkich typach maszyn do składania.
35. Miski emaliowane używane w przemyśle spożywczym.
36. Misy blaszane używane w piekarniach.
37. Misy wież i komór ołowianych.
38. Naczynia do transportu płynnego powietrza.
39. Naczynia na karbid.
40. Naczynia transportowe dla materiałów wybuchowych wewnątrz fabryk (konwie, wiadra).
41. Naczynia z blachy stalowej, pokrytej ołowiem, ocynkowanej, z metali kwasoodpornych i t. p.
42. Nucle drewniane lub metalowe względnie wykładane ołowiem, do produkcji barwników syntetycznych.
43. Naczynia i narzędzia mleczarskie np. konwie, bańki, formy do serów itp.
44. Obciążaczki do wód gazowych.
45. Obciążaczki piwne.
46. Obręcze przeznaczone do ręcznej konfekcji opon.
47. Ogniska kowalskie.
48. Okapy drewniane, żelazne i z blachy ocynkowanej.
49. Okładziny komór ołowianych.
50. Oliwiarki.
51. Paleniska kotłowe.
52. Pasy stalowe do transportu cukru.
53. Płyty żelazne dla stołów rozdzielczych węgla i smoły.
54. Płyty żeliwne dla podłogi do wozu gaśnicowego w koksowniach i przed piecami.
55. Pokrycia do stołów laboratoryjnych: ołów, cyna.
56. Polewaczki blaszane.
57. Przewody rurowe i rurociągi do łuków, kwasów i płynów żrących.
58. Pudła do wózków koksowych.
59. Rdzenie aluminiowe i żelazne do dętek samochodowych i rowerowych.
60. Rozdzielniki gazu w amoniakalni.
61. Rury do zraszania wodą robót górniczych i posadzkowe.
62. Rynny do ługów, kwasów i płynów żrących.
63. Sita wodne, nurniki.
64. Skrzynie do fabrykacji lodu.
65. Sprzęt kuchenny (naczynia i przyrządy).
66. Stemple żelazne dla obudowy wyrobisk kopalnianych.
67. Stojaki do balotów z kordem.
68. Sygnalizacja szybowa i dołowa elektryczna.
69. Sygnalizacja szybowa ręczna.
70. Szpryce do mycia antalków i butelek.
71. Tablice ostrzegawcze mechaniczne.
72. Tacki emaliowane i aluminiowe.
73. Tacki żelazne.
74. Telefony pod ziemią.
75. Tory lekkie z podkładami używane na budowach.
76. Wagonetki na odpadki chemikalii.
77. Wagoniki drewniane do przewożenia kamienia.
78. Wagoniki wywrotowe.
79. Wanny do niklowania.
80. Wanny metalowe i drewniane do płóczek węglowych i rudzianych.
82. Warsztaty przenośne ślusarskie.
83. Wiadra emaliowane i ocynkowane.
84. Wózki do koksu.
85. Wózki do suszarni.
86. Wózki elektryczne kolejek linowych.
87. Wózki na gorące bloki i gorący żużel.
88. Wózki ogniotrwałe do pieców emalierni.
89. Wózki platformowe.
90. Wózki rusztowe dla maszyn Dwight Lloyd.
91. Wózki wywrotowe.
92. Wywrotki do robót ziemnych.
93. Zawiesia do lin.
94. Zbiorniki i kadzie na kwasy, ługi i ciecze żrące, żelazne i metalowe.
95. Żerdzie wiertnicze z łącznikami.
96. Żyrandole i żarówki.

D. RÓŻNE ORAZ NIEMETALOWE:

1. Aparaty i przyrządy dla ochrony przeciwgazowej.
2. Aparaty i przyrządy oddechowe ratunkowe wszelkich typów.
3. Balie.
4. Balony szklane.
5. Balony i skrzynie do osadzania pyłu cynkowego.
6. Baraki drewniane.
7. Beczki drewniane wszelkie.
8. Bielżna stołowa, pościelowa i kuchenna, restauracyjna i hotelowa.
9. Budki budowlane.
10. Butelki.
11. Cebry.
12. Chodniki, dywaniki, dywany itp. w restauracjach, hotelach, sklepach.
13. Cholewy skórzane do zgrzeblarek.
14. Czapy dla spawaczy.
15. Dachy papowe.
16. Dachy z blachy falistej nad paleniskami w rafineriach nafty.
17. Drabiny drewniane.
18. Drewniane nadstawki kotłów do gotowania mydła.
19. Drzewo na okłady walców i nożowisk halendrowych.
20. Ekrany z przynależnymi częściami.
21. Fartuchy gumowe.
22. Fartuchy płaszcze.
23. Fartuchy skórzane dla robotników.
24. Filce wszelkie.
25. Filmy (negatywy, kopie, materiał reklamowy, t. j. fotosy, plakaty, diafolie, ulotki, broszury itp.).

AMORTYZACJA PRZYŚPIESZONA

26. Formy i głowy kapeluszone drewniane.
27. Gaza jedwabna młyńska.
28. Hełmy skórzane i z innych odpornych materiałów.
29. Izolacje kotłów, pieców, kadzi i rurociągów.
30. Kadzie do wypłukiwania chmielu.
31. Kadzie i koryta drewniane.
32. Kamienie litograficzne.
33. Kloce do prasowania odzieży.
34. Kosze trzcinowe, wiklinowe i skórzane do wełny, przędzy, węgla itp.
35. Kotły do topienia i rafinerii ółowiu.
36. Kadzie drewniane z mieszadłami drewnianymi lub bez.
37. Krążki szlifierskie filcowe.
38. Liny i linki: manilla, konopne, bawełniane, skórzane, gumowe, wielbłądzie.
39. Lejki szklane.
40. Listwy drewniane do elektrod.
41. Markizy nad oknami wystawowymi.
42. Maski gazowe i do pyłów.
43. Materiały do wypełniania filtrów („Zealit“).
44. Materiały pisemne: stemple kauczukowe, skoroszyty, teczki i teki skórzane, walizy wojażerskie.
45. Mieszadła drewniane.
46. Mundury, płaszcze i futra dla służby pojazdowej i dla straży pożarnej.
47. Naczynia drewniane, kamionkowe, fajansowe, porcelanowe, szklane.
48. Nosze do cegły.
49. Nucze drewniane do produkcji barwników syntetycznych.
50. Odzież ochronna dla robotników.
51. Ogrodzenia z drzewa.
52. Okapy drewniane.
53. Okłady papierowe walców kalandra.
54. Okłady walców gumowe, papierowe, azbestowe itp.
55. Okulary i maski ochronne warsztatowe dla spawaczy, szlifierzy, gisierów itp.
56. Parniki drewniane do parzenia kłoców.
57. Paski skórzane rozdziercze do zgrzeblarek.
58. Paski ze skóry i z korka prasowanego do obciągania rolek.
59. Pasy napedowe i transportowe: manilla, konopne, bawełniane, wielbłądzie, skórzane, Balata, gumowe.
60. Pędzle.
61. Plandeki.
62. Płótna filtracyjne.
63. Płyty drewniane do przenoszenia surowców i wrobów.
64. Płyty gumowe do drukarek, satyniarek.
65. Płyty koszykowe i drewniane do aparatów farbiarskich.
66. Podesty drewniane.
67. Podłogi drewniane.
68. Poduszki, podkłady i płótna do prasowania.
69. Pomosty drewniane.
70. Portiery i kurtyny.
71. Postumenty szklane i drewniane na wystawach.
72. Powijaki (lapping) do drukarek.
73. Półki.
74. Preszpany i brandpapy do pras.
75. Przedmioty azbestowe, gumowe, kauczukowe itp. (płyty buforowe, węże, sznury, taśmy, opony, koła itp., rękawice, buty, ubrania itp.).
76. Przedmioty do ubierania wystaw, firanek i story.
77. Przedmioty pomocy sanitarnej.
78. Przezrocza.
79. Przyrządy dla Stacji Ratunkowych w górnictwie.
80. Przyrządy drewniane, używane jako pomocnicze przy produkcji w postaci stojaków, nawijaczy, prycz, stołków, ram itd. używanych przy łuszczarkach, nożycach, prasach, czyszczarkach, obrzynaczkach, w sortowniach, magazynach itp.
81. Przyrządy i sprzęt laboratoryjny, szklany, porcelanowy i drewniany.
82. Przyrządy ratunkowe.
83. Przystanie ładunkowe z drzewa.
84. Regały do gumi (książki konfekcyjne).
85. Regały do przechowywania wódek i win.
86. Regały do suszenia (drabinek).
87. Rusztowania wszelkiego rodzaju drewniane.
88. Rynny drewniane.
89. Sanie do transportu drzewa.
90. Skórki cielece do maszyn przędzalniczych.
91. Skóry egalizowane.
92. Skrzynie drewniane transportowe do wind.
93. Skrzynie do lasowania wapna.
94. Sprzęty i narzędzia do rybołówstwa: np. sieci, kosze, beczki, łodzie itp.
95. Skrzynie transportowe drewniane.
96. Skrzynie do flaszek i syfonów.
97. Skrzynki murarskie.
98. Sprzęt stołowy (naczynia fajansowe, porcelanowe, karafki, wazon, popielniczki itd.).
99. Sprzęt sypialniany w hotelach (materace, sienniki, pledy, kołdry itp.).
100. Stoły do magazynowania wódek i win.
101. Stoły robocze i laboratoryjne drewniane.
102. Stoły strycharskie.
103. Sukna gumowe do maszyn przędzalniczych.
104. Sukna techniczne, filce, plusze, węże pluszowe.
105. Stoły i krzesła ogrodowe drewniane.
106. Syfony.
107. Szalówki do betonu.

108. Szkło ochronne dla olejarek, wodowskazów, wzierników itp.
109. Szpagaty, sznurki i taśmy wrzecionowe do maszyn przedziałniczych.
110. Szyby do postumentów w oknach wystawowych.
111. Szyby szklane do fotomontażu.
112. Szczeliwo azbestowe, gumowe, tekturowe, klingeryt itp.
113. Tkaniny techniczne do filcerek kapeluszy.
114. Szczotki wszelkie: do zamiatania, używane przy prasowaniu, do ubrań itp.
115. Taczki drewniane.
116. Tkaniny filtracyjne.
117. Torby narzędziowe.
118. Trójkąty i czworonogi szybowe, drewniane.
119. Ubrania ochronne.
120. Ubrania szybowe.
121. Ubrania służbowe służby rolnej.
122. Uprząż.
123. Urządzenia ambulatorium.
124. Urządzenia reklamowe (instalacje neonowe i inne reklamy świetlne).
125. Wałki drewniane, używane przy kalandrach i stołach konfekcyjnych.
126. Wanny drewniane.
127. Węże włókienne, gumowe i kombinowane dla wody, powietrza i gazów, z armaturą lub bez.
128. Wiadra drewniane.
129. Wieże wiertnicze drewniane wraz z jantą maszynową.
130. Worki filtracyjne.
131. Wózki drewniane.
132. Wózki ręczne do przewożenia skór.
133. Wycieraczki i szczotki.
134. Wyprawa pieców do hartowania.
135. Zbiorniki do kwasów i oleju drewniane. (O. M. S. 2.1.1939 L. D. V. 27277/2/38).

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH, PRZEMYSŁOWYCH, RZEMIEŚLNICZYCH, WOLNYCH ZAJĘĆ ZAWODOWYCH I ZAJĘĆ PRZEMYSŁOWYCH ORAZ NORMY DOCHODOWOŚCI BUDYNKÓW NA ROK PODATKOWY 1938.

Okólnik Min. Skarbu z dn. 12.8.1938 r.

1. Normy dochodowości netto na 1938 r. podatkowy ustalone zostały wyłącznie dla:

a. przedsiębiorstw handlu towarowego detalicznego i drobnego w rozumieniu przepisów Cz. II lit. A rozdz. I, kat. II, III i IV taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 u. p. p., oraz dla przedsiębiorstw handlowych, wyszczególnionych w cz. II lit. A, rozdz. II, V—XV i XIX—XX tejeże taryfy, o ile ustalone za 1937 r. obroty wymienionych wyżej przedsiębiorstw nie przekroczyły zł 100.000, wliczając w to i obroty towarami, opłacającymi scalony podatek przemysłowy od obrotu oraz obroty zwolnione od podatku. Jako obrót towarami, opłacającymi scalony podatek przemysłowy, należy przyjmować wartość sprzedanych towarów, a nie otrzymaną prowizję;

b. przedsiębiorstw przemysłowych i rzemieślniczych, których obrót, ustalony za 1937 r., nie przekroczył zł 100.000;

c. zajęć przemysłowych i wolnych zajęć zawodowych — bez względu na wysokość ustalonego obrotu;

d. budynków w gminach wiejskich (z wyłączeniem miejscowości o charakterze podmiejskim, uzdrowskim i letniskowym) — bez względu na ich wielkość; w gminach zaś miejskich oraz w miejscowościach o charakterze podmiejskim, uzdrowskim i letniskowym — dla budynków o ilości izb przekraczającej 12.

2. Ze względu na nieprzedłożenie lub niedokładne opracowanie przez większość izb skar-

bowych wniosków co do norm dochodowości, zróżniczkowanych w zależności od miejsca wykonywania przedsiębiorstw lub zajęć (w większych miastach, w mniejszych miastach i na wsi) — zatwierdzone zostały jednolite normy dochodowości dla całych okręgów izb skarbowych.

Również ze względu na nieprzedłożenie lub przedłożenie nieodpowiednich wniosków nie zostały zatwierdzone normy dochodowości dla szeregu spośród branż, wyszczególnionych w przesłanych Izbie przy okólniku z dnia 11 kwietnia 1938 r. L. D. V. 3653/1/38 wykazach.

3. Normy dochodowości przedsiębiorstw rzemieślniczych stosować należy wyłącznie do przedsiębiorstw, prowadzonych przy udziale najemnych pracowników.

4. Wobec ustalenia, w ramach poszczególnych branż, zróżniczkowanych norm dochodowości w zależności od istniejących odmian przedsiębiorstw w danej branży albo w zależności od rodzaju sprzedawanych lub wytwarzanych towarów lub wyrobów — należy bacznie, aby do poszczególnych przedsiębiorstw stosowane były właściwe normy dochodowości najbardziej odpowiadające charakterowi i rodzajowi danego przedsiębiorstwa.

Przy stosowaniu właściwej dla poszczególnego przedsiębiorstwa normy należy mieć na uwadze zasadniczo rodzaj i charakter przedsiębiorstwa oraz rodzaj towarów lub wyrobów, stanowiących główną podstawę obrotów danego przedsiębiorstwa. Dokonanie np. przez przedsiębiorstwo handlu manufakturą zniko-

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI

mej ilości obrotów towarami lepszego gatunku, wytworzenie przez szewca kilku par obuwia wykwinnego — nie może spowodować zastosowania do przedsiębiorstwa handlu manufakturą normy, przeznaczonej dla przedsiębiorstw manufakturowych ze sprzedażą manufaktury lepszych gatunków, a w odniesieniu do warsztatu szewskiego — normy, przewidzianej dla wyrobu obuwia wykwinnego.

5. W przedsiębiorstwach wytwarzających wyroby z własnych i powierzonych materiałów (jak np. w młynach, tartakach, u krawców itd.), w przedsiębiorstwach zbywających swe towary częściowo detalicznie, częściowo zaś w sprzedaży drobnej (jak np. w piekarniach, sprzedających swe wyroby częściowo bezpośrednio konsumentom, częściowo zaś sklepom do dalszej odsprzedaży itd.) — należy przy ustalaniu podstawy wymiaru bezwarunkowo ustalać odrębnie obroty z poszczególnych działów przedsiębiorstwa i stosować do każdej części obrotów właściwą dla danego typu przedsiębiorstwa normę dochodowości. Podobny tryb postępowania powinien mieć zastosowanie również np. do przedsiębiorstw restauracyjnych sprzedających częściowo napoje alkoholowe w zamkniętych naczyniach, do aptek sprzedających częściowo specyfiki na rachunek ubezpieczalni społecznych, do przedsiębiorstw dokonywających obrotów częściowo na własny rachunek, częściowo zaś komisowo itd.

6. W przedsiębiorstwach, sprzedających między innymi towarami również towary, podlegające scalonemu podatkowi przemysłowemu, których dochodowość jest niższa od dochodowości ustalonej dla danego przedsiębiorstwa w normach (np. w sklepach spożywczych i kolonialnych — cukier, sól, wyroby tytoniowe; w sklepach winno - kolonialnych, poza powyższymi artykułami, również wódki monopolowe (należy — jeśli obroty wymienionymi artykułami przyjmując jako obrót wartość sprzedanych towarów, a nie prowizję) przekraczającą 1/3 część ogólnego obrotu — eliminować obroty tymi artykułami i do tych obrotów stosować normy dochodowości, przewidziane dla wyłącznej sprzedaży poszczególnych artykułów, podlegających scalonemu podatkowi przemysłowemu. W tych jednak przypadkach do pozostałej części obrotów należy stosować normy odpowiednio podwyższone, z tym jednak, że wysokość podwyżki właściwej dla przedsiębiorstwa normy należy ustalić — zgodnie z przepisem ust. (2) § 67 r. w. do O. P. — przy współdziałaniu dwóch biegłych. Podobny tryb postępowania należy również stosować do przedsiębiorstw, w których obroty artykułami, wykazującymi specjalnie niską dochodowość, stanowią znaczną, a przynajmniej 1/3 część ogólnego obrotu, jak np. w sklepach spożywczych dla obrotów pieczywem, w sklepach ze sprzedażą artykułów żelaznych dla obrotów drutem i gwoździami itd.

7. Ministerstwo Skarbu przypomina o konieczności potrącenia od dochodu, ustalonego na podstawie norm dochodowości, kosztów czynszu komornego za lokal zajęty na przedsiębiorstwo, a znajdujący się w cudzym budynku oraz kosztów kierownictwa w przypadku, gdy właściciel sam przedsiębiorstwem nie kieruje. Okólnik Min. Skarbu z dnia 23 lipca 1937 r. L. D. V. 7815/1/37 (Dz. Urz. Min. Sk. nr 19, poz. 668) pozostaje nadal w mocy.

8. Aczkolwiek w myśl przepisów ust. (2) § 67 r. w. do O. P. zatwierdzone normy wiążą w zasadzie władzę wymiarową i odwoławczą, tym niemniej powołany przepis przewiduje również, w przypadkach uzasadnionych specjalnymi okolicznościami, możliwość odstąpienia od nich. Ministerstwo Skarbu z całym naciskiem podkreśla, że odstąpienie od norm jest nie tylko prawem, lecz i bezwzględny obowiązkiem władz wymiarowych w tych wszystkich przypadkach, gdy indywidualne warunki wykonywania danego przedsiębiorstwa lub zajęcia uzasadniają należycie niższą lub wyższą od ustalonej w normach jego dochodowość.

Tylko bowiem drogą zastosowania możliwie zbliżonej do rzeczywistej dochodowości przedsiębiorstwa — normy, uwzględniającej przy tym indywidualne warunki w jakich się znajduje, może być zrealizowany postulat sprawiedliwego i zgodnego z prawdą materialną opodatkowania płatnika,

Odstąpienie od norm powinno być jednak w każdym przypadku należycie uzasadnione, a zmiana norm na niekorzyść płatników może nastąpić jedynie tylko na podstawie opinii dwóch biegłych.

9. Ustalenie podstaw wymiaru dla przedsiębiorstw i zajęć:

a. przedsiębiorstw wymienionych w pkt 1 lit. a i b niniejszego okólnika, których obroty przekroczyły w roku 1937 kwotę 100.000 zł;

b. przedsiębiorstw rzemieślniczych, prowadzonych przez samego właściciela lub z pomocą co najwyżej jednego członka rodziny;

c. dla których, ze względu na nieprzedłożenie lub przedłożenie nieodpowiednich wniosków, nie zostały zatwierdzone normy — powinno się odbywać na podstawie danych, przewidzianych w pkt 1—5 § 66 r. w. do O. P.

10. Jak największe znaczenie przywiązuje Ministerstwo Skarbu do możliwego ograniczenia dokonywania wymiarów podatku dochodowego przy pomocy norm dochodowości. Normy te nie powinny być stosowane zbyt szeroko, nie mogą one przerodzić się w instrument, pozwalający na dokonywanie wymiarów podatkowych w sposób najprymitywniejszy — nie mogą one wreszcie sprowadzić wymiaru podatku dochodowego wyłącznie do wykonania działań arytmetycznych. Bezwzględną preferencję przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku dochodowego należy oddawać postępowaniu opartemu na

innych, poza normami, materiałach faktycznych, w szczególności zaś postępowaniu opartemu na współdziałaniu z płatnikiem. Utrzymywanie w toku postępowania wymiarowego osobistego kontaktu z płatnikiem, umiejętne jego przesłuchiwanie, odpowiednia ocena posiadanego i zebranego w toku przesłuchania materiału podatkowego — pozwoli z pewnością na ustalenie dochodu podatnika w wysokości o wiele bliższej prawdzie materialnej, niż to może mieć miejsce przy stosowaniu norm dochodowości. W tym względzie Ministerstwo Skarbu przypomina treść okólnika z dnia 18 czerwca 1935 r. L. D. V. 22098/1/35, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu nr 17, poz. 408.

Poza tym urzędy skarbowe powinny wykonywać wszelkie możliwości ustalenia dochodów płatników, na podstawie danych cyfrowych o przychodach i wydatkach płatników, zawartych nawet w nieformalnie lub niezbyt dokładnie prowadzonych księgach lub zapiskach, o ile nie nasuwają one żadnych zastrzeżeń co do ich rzetelności.

Należy zawsze pamiętać, że normy dochodowości znajdują się na ostatnim miejscu wśród materiałów faktycznych, wymienionych w § 66 r. w. do O. P., i że w myśl ust. (1) § 67 r. w. podstawa wymiaru podatku dochodowego może być ustalona za pomocą norm tylko w razie rzeczywistej trudności w ustaleniu tej podstawy na zasadzie innych materiałów faktycznych, wymienionych w pkt. 1—5 § 66 r. w. do O. P.

Toteż stosowanie norm dochodowości powinno mieć miejsce tylko w ostateczności.

11. W końcu Ministerstwo Skarbu upoważnia izby skarbowe (Wydział Skarbowy Urz. Woj. Śląskiego) do poddawania, w miarę zachodzących konieczności, rewizji wszystkich norm dochodowości i ustalania we własnym zakresie działania norm niższych.

Inicjatywa do rewizji poszczególnych norm przysługuje wyłącznie izbom i urzędom skarbowym, organizacjom samorządu gospodarczego oraz dla dziedzin życia gospodarczego, które nie zostały jeszcze objęte działalnością samorządu gospodarczego — organizacjom zawodowym płatników. Wszelkie wnioski w sprawie zmiany norm, kierowane przez cechy, stowarzyszenia, związki itp., posiadające swą reprezentację w ramach samorządu gospodarczego, nie mogą być rozpatrywane, lecz powinny być przesyłane właściwemu organizacjom samorządu gospodarczego.

Rewizja ustalonych norm może nastąpić jedynie na podstawie materiałów, należycie uzasadniających konieczność zmiany norm, i zawsze po zasięgnięciu opinii właściwego samorządu gospodarczego lub właściwej organizacji zawodowej.

„Redakcja „Przeglądu Skarbowego“ podaje poniżej wykaz norm dochodowości dot. okręgu Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie. Wykazy norm dot. pozostałych okręgów Izby Skarbowych zostaną zamieszczone w nast. zeszytach naszego czasopisma.

WYKAZ NORM DOCHODOWOŚCI NETTO PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH NA ROK PODATKOWY 1938 W OKRĘGU IZBY SKARBOWEJ GRODZKIEJ W WARSZAWIE*.

Akumulatorów naprawa i ładowanie — 22 w
 Blaszanych wyrobów fabryki — 20 w
 Brukarskie przedsiębiorstwa (przy użyciu maszyn) — 15 w
 Budowlane przedsiębiorstwa — 10 w
 Chałwy wytwórnie — 12 w
 Cukierniczych wyrobów fabryki (cukierków, czekolady, pralin, biszkoptów itp.) — 18 w
 Drucianych wyrobów fabryki (siatki, sita, podstawki itp.) — 20 w
 Drzewnych wyrobów fabryki:
 a. posadzek, klepek — 15 w
 b. drzwi, futryn, ram do okien, składanych domków itp. — 18 w
 c. mebli do użytku domowego — 18 w
 Farmaceutycznych wyrobów, wytwórnie — 25 w
 Firanek fabryki — 18 w
 Galwanizacyjne zakłady — 25 w
 Garbarnie:
 a. skór twardych — 10 w
 b. miękkich i lakierowan. — 15 w

Gilz, tutek, bibulek do tytoniu fabryki—13 w
 Graficzne zakłady
 a. cynkografie — 20 w
 b. drukarnie (składanie i drukowanie ręczne) — 20 w
 c. drukarnie (składanie ręczne druk maszynowy) — 20 w
 d. drukarnie (składanie i druk maszynowy) — 20 w
 e. litografia — 20 w
 f. zakłady mieszane, posiadające co najmniej 2 z powyżej wymienionych działów — 20 w
 Guzików wytwórnie
 a. metalowych — 15 w
 b. rogowych — 18 w
 Instalacyjne zakłady
 a. urządzeń zdrowotnych i ciepłych (wodociągi, kanalizacje, ogrzewanie central., kuchnie parowe, kąpiele itp.) — 20 w
 b. elektrotechniczne — 17 w
 Karoserii budowa — 20 w
 Kleju wytwórnie
 a. kostnego — 18 w
 b. roślinnego — 18 w
 Kominiarstwo — 50 w

*) Objaśnienie znaków: w = z materiałów własnych; p = z materiałów powierzonych.

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI

- Lasek i parasoli wyrób — 20 w
Magle
- a. ręczne — 60 p
Maszyn i narzędzi rolniczych fabryki — 15 w
Metalowych wyrobów wytwórnice
- a. z metali szlachetniejszych (bronz, mosiądz, cyna, miedź itp.) — 18 w
b. z innych metali — 18 w
c. galanterii metalowej — 20 w
- Miodosytnie
Mydła fabryki
- a. toaletowego — 18 w
b. zwykłego — 10 w
c. mieszane — 12 w
- Obuwia fabryki
- a. mechaniczne — 15 w
Octownie — 18 w
Octu rozlewnie — 14 w
Odlewnie
- a. żelaza — 15 w
b. metali — 15 w
c. złomu — 15 w
- Pasty do obuwia i podłóg wytwórnice — 20 w
Perfumeryjno - kosmetyczne wytwórnice — 25 w
- Pudełek kartonowych fabryki — 18 w
Świec fabryki
- a. parafinowe — 15 w
b. stearynowe — 15 w
- Tartaki
- a. motorowe — 15 w
b. parowe — 15 w
- Torebek papierowych, zeszytów, bloków itp. wyrób — 15 w
- Warsztaty reparacji samochodów — 25 w
- Win fabryki
- a. owocowych — 20 w
- Włókienniczy przemysł:
- A. Dziane wyroby (trykotażowe wyroby)
- a. swetry, bielizna itp. — 15 w
b. pończochy bawełniane — 15 w
c. pończochy wiganowe — 15 w
d. pończochy jedwabne — 15 w
e. formiarnie pończoch zwykłych — 15 p
f. formiarnie pończoch cottonowych — 15 p
- Wody sodowej i lemoniady fabryki — 30 w
- Zabawek wyrób
- a. metalowych — 18 w
b. celuloidowych — 15 w
c. drewnianych — 15 w
- Zyrandoli i lamp fabryki — 20 w.

WYKAZ NORM DOCHODOWOŚCI NETTO PRZEDSIĘBIORSTW RZEMIEŚLNICZYCH NA ROK PODATKOWY 1938 W OKRĘGU IZBY SKARBOWEJ GRODZKIEJ W WAR-SZAWIE.

- Bandażownictwo
- a. bandażownictwo: szycie bandaży, gorsetów chirurgicznych, pasów przepuklinowych itp. — 20—25 w
- b. ortopedia: wykonywanie wszelkiego rodzaju protez — 25 w
- Bednarstwo: wwrób naczyń gospodarczych: beczek, kublów, balii, kadzi, antałów itp. — 18 w
- Białoskórnicstwo: a. bez futra: wyprawa skór białych bez futra do wyrobu rękawiczek itp. galanterii — 10 w
b. z futrem: wyprawa skór z futrem, króliczych — 15 w
- Bielizniarstwo: wwrób wszelkiego rodzaju bielejznych odzieżowej, pościelowej, stołowej i kąpielowej
- a. wyrób bielejznych odzieżowej męskiej — 18—20 w, 20—30 p
b. wyrób bielejznych odzieżowej damskiej — 18—20 w, 20 p
c. wwrób bielejznych pościelowej, stołowej i kąpielowej — 18—20 w, 20—30 p
- Blacharstwo:
- a. budowlane: wszelkie roboty z blachy, mające na celu zabezpieczenie budynków od wpływów atmosferycznych — 15—18 w, 25—35 p
b. galanteryjne: wyrób naczyń blaszanych — 18—20 w
c. samochodowe: wyrób chłodzi i części blaszanych karoserii — 20—25 w
- Brązownictwo: wyrób lamp, przedmiotów kościelnych i użytkowych: tłoczonych, srebrzonych, chromowanych itp. (Cyzelarstwo) — 20—22 w
- Brukarstwo: wykładanie dróg ulic płytami i kostkami kamiennymi, drewnianymi oraz klinkierem — 15 w
- Chemiczne pralnie: czyszczenie, odplamianie, pranie i farbowanie odzieży i tkanin sposobem chemicznym — 18 w
- Cholewkarstwo: krojenie i szycie ze skór cholewek do obuwia — 12—15 w, 25—35 p
- Ciesielstwo: konstrukcje drewniane ścian, stropów, dachów, schodów, mostów itp. — 12—15 w, 25—30 p
- Cukiernictwo:
- a. wwrób cukierków, karmelków, pralin itp. — 15—18 w
b. wyrób ciastek — 15—20 w
c. lodów — 25—30 w
d. „cukierków, czekolady, ciastek i lodów 15—18 w
- Cyzelarstwo (natrz Brązownictwo, poz. 6)
- Czapnictwo: wyrób wyłącznie czapek z płótna, skóry i sukna itp. — 15—20 w, 30—35 p
- Dekarstwo: krycie dachów dachówkami, łubkiem, blachą, papą, eternitem itp. — 10—15 w
- Farbiarstwo:
- a. odzież — 20—25 p
- Fotografowanie: wykonywanie zdjęć, wywoły-

- wanie klisz i błon, powiększenie, odbijanie itp.
- a. w miejscu stałym — 25 w
b. uliczne — 30 w
- Fryzjerstwo męskie i damskie:
a. bez sił najemnych — 70 w
b. przy pomocy sił najemnych — 22—30 w
- Garbarstwo:
a. skór miękkich: garbowanie skór miękkich garbnikami chemicznymi, farbowanie i lakierowanie — 10 w
- Gorseciarstwo: wyrób gorsetów, pasów biodrowych itp. — 20—25 w, 30—35 p
- Grawerstwo: rytowanie napisów i ornamentów z metali, wyrób pieczętek, monogramów, medali z metali lub z metali w połączeniu z emalią — 15—20 w, 30—35 p
- Instrumenty muzyczne:
a. dęte, smyczkowe i lutnicze wyrób i naprawa — 18—20 w
b. fortepianów i fisharmonii, organów wyrób i naprawa — 18—20 w
- Introligatorstwo:
a. użytkowe: oprawa aktów, książek itp. — 18—22 w
b. zdobnicze: oprawa albumów, ozdobnych pudełek, futerałów, wyrób drobnej galanterii — 25—30 w
- Jubilerstwo: szlifowanie i oprawa drogich kamieni i wyrób z platyny, złota i srebra pierścionków, dewizek, spinek i innej biżuterii — 20—25 w
- Kamieniarstwo:
a. artystyczne: pomniki, nagrobki itp. — 20 w
b. budowlane: okładziny zewnętrzne, podłogi, sufity, ściany itp. — 12—15 w
- Kapelusznictwo:
a. męskie: wyrób kapeluszy z filcu, sukna, pilśniu, słomy itp. — 20 w
b. damskie: wyrób, formowanie i przystrajanie kapeluszy z półfabrykatów jako też z wszelkich tkanin — 20—25 w, 30—40 p
- Kołodziejstwo:
a. rolnicze: wozy, furgony, taczki, koła itp. — 18—20 w
b. pojazdowe: wyrób drewnianych części bryczek, powozów itp. — 18—20 w
- Kotlarstwo:
a. miedziane: wyrób aparatów gorzelniczych, dezynfekcyjnych itp. — 15—18 w
b. żelazne: wyrób kotłów, rondli, misek itp. pobielanych cyną — 18—20 w, 25—40 p
- Kowalstwo:
a. gospodarcze: wyrób pługów, bron, podkuwanie koni, okucie wozów itp. — 15—20 w, 35 p
b. powozowe: wykuwanie karoserii powozowych — 20—25 w, 25—35 p
c. budowlane: wykuwanie sztab, haków, gwoździ, klamer itp. — 12—15 w, 25—35 p
- Krawiectwo:
a. męskie cywilne: szycie ubrań, palt itp. — 15—20 w, 25—30 p
b. męskie mundurowo - wojskowe — 15—20 w, 40 p
c. damskie: szycie sukien i kostiumów — 20—25 w, 25—40 p
d. szycie płaszczów, zakietów itp. — 20—25 w, 25—40 p
- Kuśnierstwo:
a. kuśnierstwo: szycie futer, płaszczy itp. — 20—25 w, 30—35 p
b. kuśnierstwo: szycie futer, płaszczy itp. dla magazynów — 30—35 p
c. kozuszkarstwo: wyprawa i szycie baranich kozuchów, serdaków itp. — 20 w, 25—30 p
- Lakiernictwo:
a. budowlane: lakierowanie ścian, podłóg i okien — 18—20 w
b. powozowe: lakierowanie powozów, aut itp. — 18—20 w
c. meblowe: lakierowanie mebli, ram itp. — 15—20 w
- Malarstwo:
a. pokojowe: malowanie mieszkań — 18—25 w
b. budowlane: malowanie budynków i fasad — 18—20 w
c. szyldów: malowanie szyldów na szkle, blasze, drewnie i innych materiałach — 20—25 w
- Masarstwo (wędliniarstwo): ubój, rozbiór i sprzedaż mięsa oraz przeróbka mięsa wieprzowego i tłuszczołów na kiełbasy i inne produkty wędliniarskie:
a. masarstwo: sprzedaż drobna — 10—12 w
- Mosiężnictwo: obramowania metalowe do nowoczesnych urządzeń sklepowych itp., odlewianie i obróbka armatur, klamer, kurków — 20—25 w
- Mularstwo: konstrukcje z cegły, kamieni naturalnych i sztucznych, a także z żelbetu, tynki wewnętrzne i zewnętrzne, zapraw zwykłych i szlachetnych, fliziarstwo — 12—15 w, 15—25 p
- Piekarstwo:
a. wypiek chleba i białego pieczywa przy sprzedaży detalicznej — 7-9 w
b. przy sprzedaży drobnej — 9—11 w
c. wypiek macy — 15—18 w
- Piernikarstwo: wyrób pierników, wafli, biszkoptu, miódowników itp. — 15—20 w
- Powróźnictwo: wyrób lin, sznurów, hamaków itp. — 15—20 w
- Pozłotnictwo: złocenie na drewnie, tynkach, np. ram do obrazów, ołtarzy, posągów itp. — 20 w
- Przędziarstwo: materii ze złota i srebra: pasy do uniformów, ornaty, makaty itp. — 20—25 w
- Rękawicznictwo: wyrób rękawiczek:
a. skórkowych, zamszowych, irchowych itp. — 15—20 w
b. bawełnianych, wełnianych — 15—20 w
- Rymarstwo:
a. siodlarstwo: wyrób siodła, uprzęży itp. — 15—20 w

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI

- b. powozowe: wybijanie skórą powozów, aut itp. — 15—20 w
- c. galanteryjne: wyrób torebek, waliz, nesserów itp. — 15—20 w
- Rzeźbiarstwo:
- a. w kamieniu: rzeźba figuralna i dekoracyjna — 15—18 w
- Rzeźnictwo i wyrób mięsa: ubój, rozbiór i sprzedaż mięsa wołowego, cielęcego i baraniego:
- a. z uboju mechanicznego — 10—12 w
- b. „ „ rytualnego — 15—18 w
- Ślusarstwo:
- a. budowlane: wyrób okuć budowlanych i konstrukcyj budowlanych żelaznych itp. — 15—20 w, 40 p
- b. zwykłe: zamki, klucze itp. — 15—20 w
- c. artystyczne: kraty, ornamentacje itp. — 16—22 w
- d. precyzyjne (mechanictwo) wyrób i naprawa maszyn do pisania, liczenia, szycia, automatów itp. — 16—22 w
- e. samochodowe: montowanie i naprawa samochodów, motocykli, motorówek i ich części, wyrób i naprawa rowerów — 20—30 w
- f. rolnicze: wyrób i naprawa narzędzi i maszyn rolniczych — 15—20 w
- Stolarstwo:
- a. meblowe: wyrób wszelkich mebli z drzewa — 15—20 w
- b. meblowe: wyrób wszelkich mebli ludowych — 15—20 w
- c. budowlane: wyrób drzwi, okien, schodów itp. — 15—18 w, 35 p
- d. galanteryjne: wyrób przyborów szkolnych, liniały, piórniki itp. — 25—30 w
- e. karosyjne: wyrób karoserii drewnianych, sani itp. — 20—25 w
- f. zabawkarskie: wyrób zabawek — 20—25 w
- g. sportowe: wyrób rakiet tenisowych, nart, saneczek, kajaków, łodzi i t. p. — 25—30 w
- h. krześlarskie: wyrób krzeseł, foteli i taboretów — 16—22 w
- i. ramkarskie: wyrób ram do obrazów i luster — 16—22 w
- k. trumniarskie: wyrób trumien — 16—22 w
- l. parkieciarskie: układanie posadzek — 16—22 w, 40 p.
- m. stolarstwo: wyrób skrzyń, skrzynek radio-wych, telefonicznych, gramofonowych i t. p. — 15—20 w
- Szczotkarstwo: wyrób szczotek, pędzli i mioteł oraz wyrób klepek drewnianych do szczotek — 15—20 w
- Szewstwo: wyrób obuwia wszelkiego rodzaju oraz sportowego, wyrób sandałów:
- a. wykintne — 20—25 w, 35—40 p.
- b. zwykłe — 18—20 w, 40 p.
- c. ludowe — 15—22 w
- d. sandałów i trep 15—18 w, 40 p.
- e. reparacyjne — 25—30 w
- Szkieł i narzędzi optycznych wyrób: szlifowanie szkieł optycznych, tudzież wyrób i naprawa aparatów oraz instrumentów optycznych, dopasowywanie gotowych szkieł — 25—30 w
- Szklarstwo: szklenie okien, drzwi, wykonanie witraży, luster itp. szlifowanie różnych gatunków szkła:
- a. zwykłe — 15—18 w
- b. budowlane 12—16 w, 30 p.
- Szmuklerstwo: wyrób galonów, taśm, frędzli, sznurów, gwiazdek do mundurów, guzików i t. p. — 15—20 w
- Sztukatorstwo: przygotowywanie form odlewów, ozdób architektonicznych i dekoracyjnych i umocowywanie tychże na budowach, w pokojach i t. p. 15—20 w
- Tapicerstwo:
- a. meblowe: pokrycie mebli, wyrób otoman, tapczanów, foteli, materaców do łóżek, samochodów i t. p. — 15—18 w, 40 p.
- Tokarstwo:
- a. nie metalowe: tokarstwo w drzewie, wyrób przedmiotów toczonech, używanych w budownictwie — 15—18 w, 40 p.
- b. zdobnicze: toczenie cygarniczek, paciorków, koralików i t. p. w drzewie, kości słoniowej, bursztynie — 18—25 w, 40 p.
- c. maszynowe: toczenie metalowych części maszyn, nacinanie kół zębatych, nacinanie gwintów i t. p. — 15—20 w
- d. galanteryjne: obtaczanie metalowych ozdóbnych wyrobów — 18—22 w
- Zduństwo: budowa i naprawa wszelkiego rodzaju pieców kaflowych i z cegieł — 15—20 w, 40 p.
- Zegarmistrzostwo: składanie, oczyszczenie, reparacje zegarów i zegarków — 20—25 w, 40 p.
- Złotnictwo: wyrób większych przedmiotów, jak papierośnice, lichtarze, kielichy, patery ze złota, srebra i platyny — 20—25 w

WYKAZ NORM DOCHODOWOŚCI NETTO PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH, ZAJĘĆ PRZEMYSŁOWYCH ORAZ NIEKTÓRYCH WOLNYCH ZAJĘĆ ZAWODOWYCH NA ROK PODATKOWY 1938 W OKRĘGU IZBY SKARBOWEJ GRODZKIEJ W WARSZAWIE*

Antykvarnie: sprzedaż antycznych mebli, brązów, rzeźb, broni, obrazów, dzieł sztuki i t. p. — 30 dr.

Apteczne składy — sklepy (sprzedaż preparatów farmaceutycznych, perfumerii, kosmetyków, drobnej galanterii) — 20 dr.

Apteki:

a. sprzedaż zwykła — 28 dr.

b. z upustem udzielanym Ubezpiec. Społecz., Kolejom Państw. i t. p. — 18 dr.

Autobusy: z najemną obsługą — 20 dr.

* objaśnienie skrótów: det. = sprzedaż detaliczna; dr. = sprzedaż drobna.

USTAWODAWSTWO

Automobile:

- a. wyłączna sprzedaż automobili i ich części — 15 dr.
  - b. sprzedaż automobili, motocykli i ich części — 15 dr.
  - c. wyłączna sprzedaż motocykli — 18 dr.
  - d. wyłączna sprzedaż części do samochodów i motocykli oraz opon i detek — 20 dr.
- Bednarskie wyroby: sprzedaż beczek, balii, kublów, stągwi i t. p. — 12 dr.
- Benzyna i smary samochodowe (sklepy) — 6 dr.
- Benzynowe stacje:
- a. komisowe (od prowizji) — 70 dr.

Bielizna:

- a. sprzedaż wyłączna bielizny pościelowej i stołowej — 18 dr.
- b. sprzedaż bielizny męskiej (patrz konfekcja poz. 107) — 20 dr.
- c. sprzedaż bielizny damskiej w połączeniu ze sprzedażą pończoch i trykotaży — 18 dr.

Bilardy:

- a. zwykle — 50 dr.
- b. automatyczne — 60 dr.

Biura buchalteryjne oraz rewizyjno-buchalteryjne:

- a. z pracownikami — 55 dr.
- b. bez pracowników — 80 dr.

Biura ogłoszeń — 40 dr.

Biura pośrednictwa:

- a. przedsiębiorstwa komisowe, działające na podst. stałych umów komisowych — 50 dr.
- b. przedsiębiorstwa komisowe dla dokonywania dorywczyczych zleceń komisowych — 60 dr.
- c. biura pośrednictwa handlowego, działające na podstawie stałych umów agencyjnych — 60 dr.
- d. biura pośrednictwa handlowego dla wykonywania dorywczyczych zleceń — 65 dr.
- e. biura pośrednictwa przy sprzedaży nieruchomości miejskich i ziemskich — 60 dr.

Biura próśb i przepisywania na maszynie:

- a. z pracownikami — 50 dr.
- b. bez pracowników 70 dr.

Błaznane wyroby: sprzedaż naczyń blaszanych, jak kublów, mis i t. p. — 7 det., 15 dr.

Broń, amunicja, przybory łowieckie — 20 dr.

Budowlane materiały: t. zw. składy budowlane: sprzedaż łączna cegły, cementu, wapna, papy a nawet i drzewa — 7 det., 15 dr.

Bufety:

- a. na stacjach kolejowych i przystankach rzecznych — 40 dr.
- b. w kasynach i klubach — 20 dr.
- c. w teatrach, cyrkach, kinach — 20 dr.

Bydło i cielęta: handel — 5 det.

Cegła, dreny, dachówki: sprzedaż specjalna — 15 dr.

Cement: specjalna sprzedaż — 3 det., 10 dr.

Cerata, linoleum, kalosze, śniegowce, płaszcze gumowe i in. wyroby gumowe (sklepy) — 20 dr.

Chirurgiczne instrumenty — 20 dr.

Chleb i pieczywo: (sprzedaż chleba i pieczywa wyłącznie z cudzego wypieku) — 6 dr.

Cukier — 0,5 det., 1,5 dr.

Cukiernie:

A. Cukiernie ze sprzedażą ciastek własnego wyrobu:

- a. wykwińtne (z muzyką) — 30 dr.
- b. inne — 25 dr.

B. Cukiernie ze sprzedażą ciastek cudzego wyrobu — 18 dr.

Cukiernicze wyroby: (sprzedaż czekolady, cukierków, pralin, cukrów i t. d.) — 15 dr.

Cyklodromy — 30 dr.

Części do maszyn — 15 dr.

Dentystyczne wyroby — 20 dr.

Dewocyjne przedmioty:

- a. sprzedaż w sklepie — 10 det., 25 dr.
  - b. sprzedaż na straganach i budkach — 30 dr.
- Dodatki do kapeluszy damskich — 20 dr.
- Dodatki i przybory szewskie — 7 det., 10 dr.
- Dodatki i przybory tapicerskie — 7 det., 15 dr.

Dorożki:

- a. konne — 20 dr.
- b. samochodowe — 15 dr.

Drożdże — 5 det., 8 dr.

Drzewo (nie z własnych eksploatacji):

A. Sprzedaż drzewa budowlanego i stolarskiego: desek, bali, kantówki i t. d. t. zw. składy drzewa — 7 det., 15 dr.

B. Sprzedaż drzewa opałowego w szczapach i przerywanego — 12 dr.

C. Sprzedaż wszelkiego rodzaju materiałów drzewnych z wyłączeniem drzewa opałowego dla rynku wewnętrznego (zakup względnie skup mniejszych partii drzewa w eksploatacjach leśnych i sprzedaż zakupionego wzgl. skupionego drzewa większym hurtownikom lub wykonywanie dostaw dla P. K. P., kopalni i t. d.) — 6 det.

Drzewne wyroby: klepki, posadzki — 7 det., 15 dr.

Dykty i forniry — 9 det. 15 dr.

Dywany — kilimy, gobeliny, materiały na obicia, materiały meblowe, koce, firanki i t. d. (sprzedaż łączna wszystkich powyższych artykułów) — 20 dr.

Ekspedycyjno-przewozowe przedsiębiorstwa:

1. zajmujące się ekspedycją towarów na kolejach i statkach:

- a. sprzedaż w sklepie — 10 det., 25 dr.
- b. bez własnego taboru — 20 dr.

2. zajmujące się przewozem towarów własnymi środkami komunikacyjnymi pomiędzy poszczególnymi miejscowościami:

a. przy pomocy taboru samochodowego — 18 dr.

3. zajmujące się przewożeniem towarów w obrębie jednej miejscowości:

a. przy pomocy taboru samochodowego — 25 dr.

4. zajmujące się wyłącznie przewozem i składowaniem mebli — 30 dr.

5. zajmujące się wyłącznie ekspedycją paczek:

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI

- a. z własnym taborem — 30 dr.
 b. z cudzym taborem — 18 dr.
- Elektrotechniczne artykuły:**
- a. materiały instalacyjne, kable, porcelana, izolatory — 6 det., 14 dr.
 b. materiały oświetleniowe: lampy, żyrandole, żarówki i materiały instalacyjne do nich — 9 det., 18 dr.
 c. maszyny, silniki elektryczne — 20 dr.
 d. mieszane: (sprzedaż wszelkiego rodzaju artykułów elektrotechnicznych a także aparatów radiowych) — 8 det., 20 dr.
- Fajans, szkło, porcelana, majolika stołowa:**
- a. zwykle — 8 det., 18 dr.
 b. wykwintne (lepsze gatunki i kryształ) — 20 dr.
- Farby, lakiery, pokost, przybory malarskie, obojca papierowe (wyłączna sprzedaż powyższych artykułów) — 8 det., 15 dr.**
- Fortepiany i pianina: sprzedaż — 20 dr.**
- Fotograficzne aparaty i przybory — 10 det., 20 dr.**
- Furmaństwo — 25 dr.**
- Futra:**
- a. sprzedaż skórek futrzanych, wykwintnych, pochodzenia zagranicznego — 10 det., 20 dr.
 b. sprzedaż skórek futrzanych zwykłych pochodzenia zagranicznego — 9 det., 18 dr.
 c. sprzedaż skórek futrzanych zwykłych pochodzenia krajowego (baranich, króliczych, zajęczych i t. d.) — 8 det., 15 dr.
 d. sprzedaż konfekcji futrzanej: palt męskich i damskich, kołnierzy, mufek, peleryn i t. d. wykwintnej przeważnie pochodzenia zagranicznego — 22 dr.
 e. sprzedaż konfekcji futrzanej (jak w punkcie d.) zwyklej pochodzenia zagranicznego — 20 dr.
 f. sprzedaż konfekcji futrzanej pochodzenia krajowego: palta, kozuchy i t. p. — 15 dr.
- Galanteria:**
- a. guziki, nici, norymberszczyzna itp. — 8 det., 20 dr.
 b. skórzana: torebki, teczki, portmonetki — 8 det., 20 dr.
 c. skórzana oraz przybory do podróży: torebki, teczki, portfele, portmonetki, walizki, nesesery i t. p. — 8 det., 20 dr.
 d. galanteria ozdobna (specjalnie damska): broszki, branzolety, kolie, kłamry, puderniczki, papierośnice, ze szkła, metali, srebra i t. d. — 12 det., 25 dr.
 e. galanteria ozdobna: wazon, figury, kryształ, przybory na biurka łącznie z galanterią damską pkt. d. — 25 dr.
 f. galanteria trykotażowa - bielizniania (patrz Bielizna).
- Garaże — 70 dr.**
- Garncarskie wyroby: sprzedaż naczyń glinianych oraz przedmiotów ozdobionych rysunkami, jak misek, garnków, talerzy, wazonów, lichtarzy, zabawki i t. d. — 12 dr.**
- Gazety, miesięczniki i t. d.:**
- a. sprzedaż hurtowa — 15 det.,
 b. sprzedaż w kioskach — 20 dr.
 c. sprzedaż uliczna — 22 dr.
- Grzyby:**
- a. sprzedaż — 10 dr.
 b. skup — 10 dr.
- Hafty, koronki, tiule — 10 det., 20 dr.**
- Herbaciarnie — 20 dr.**
- Herbaty, kawy, kakao — wyłączna sprzedaż — 15 dr.**
- Hotele:**
- a. I klasy — 50 dr.
 b. II klasy — 45 dr.
 c. III klasy — 40 dr.
 d. domy noclegowe — 60 dr.
 e. pokoje umeblowane — 50 dr.
- Instrumenty muzyczne:**
- a) dęte i smyczkowe — 20 dr.
 b) gramofony i płyty — 20 dr.
 c) radio i części radia — 18 dr.
 d) przedsiębiorstwa sprzedające wszelkiego rodzaju instrumenty muzyczne — 20 dr.
- Jubilerskie wyroby: wyłączna sprzedaż — 23 dr.**
- Kamienie: dostawy — 5 det.**
- Kapelusze i czapki:**
- a. męskie — 20 dr.
 b. damskie: sprzedaż fasonów nieprzerabianych lecz w stanie surowym, filców, stożków, беретów i t. p. przeważnie dla celów rzemiosła kapeluszniczego — 18 dr.
- Kapusta, ogórki kiszzone: handel — 10 det.**
- Karuzele — 25 dr.**
- Kąpieliska rzeczne i morskie plaże — 25 dr.**
- Kolektury Loterii Państwowej — 75 dr.**
- Kolonialne sklepy:**
- sprzedaż przeważnie towarów kolonialnych, jak: herbaty, kakao, czekolady, wszelkiego rodzaju konserw i delikatesów, serów, drożdżowych wędlin bez win i wódek. Również uboczna sprzedaż artykułów spożywczych — 12 dr.
- Kolonialno-gastronomiczne sklepy:**
- kawiarnie, mleczarnie, jadalnie, pasztecarnie, cukierenki, w których sprzedaż artykułów wymienionych pod poz. 103 i 321 oraz gotowych dań do spożycia poza przedsiębiorstwem stanowi przeważającą lub znaczną część obrotów — 20 dr.
- Kołdry i bielizna pościelowa — 20 dr.**
- Konfekcja:**
- A. Damska:**
- a. sprzedaż gotowych płaszczy — 18 dr.
 b. sprzedaż gotowych sukien i bluzek — 18 dr.
 c. sprzedaż gotowych płaszczy, sukien i bluzek — 18 dr.
- B. Męska:**
- a. sprzedaż gotowych ubrań i palt — 18 dr.
 b. sprzedaż gotowych ubrań i palt oraz bielizny i galanterii męskiej — 20 dr.
 c. sprzedaż bielizny i galanterii męskiej — 20 dr.
- C. Dziecinna:**

USTAWODAWSTWO

- sprzedaż gotowych ubranek, palt i bielizny — 20 dr.
D. Uczniowska:
 sprzedaż gotowych ubrań i palt — 20 dr.
Koszykarskie wyroby:
 sprzedaż koszyków, kufrów i t. d. — 14 dr.
Księgarnie:
 a. sortymentowe (sprzedaż wszelkiego rodzaju książek cudzego nakładu) — 12 dr.
 b. nakładowe — 20 dr.
 c. antykwarnie (sprzedaż książek używanych) — 22 dr.
 d. w połączeniu z materiałami piśmiennymi (przewaga sprzedaży książek) — 15 dr.
Kwiaty żywe:
 a. sprzedaż w sklepach — 25 dr.
 b. sprzedaż uliczna i na targach — 25 dr.
Lampy i żyrandole: wyłączna sprzedaż — 22 dr.
Lodów wyłączna sprzedaż:
 a. w sklepach — 40 dr.
 b. uliczna z wózków, skrzynek i t. d. — 50 dr.
Lód:
 a. naturalny — 20 dr.
 b. sztuczny — 20 dr.
Łaźnie i wanny — 45 dr
Łóżka metalowe, wózki dzieciinne — 20 dr.
Magle:
 a. ręczne — 60 dr.
 b. elektryczne — 50 dr.
Manufaktura:
 a. bawełniana damska: kretony, perkale, muśliny, markizety, baje i t. p. — 7 det., 14 dr.
 b. bawełniana męska: cajtgi, wyroby białostockie — 6 det., 10 dr.
 c. biała: płótna lniane, bawełniane, bielizna stołowa, pościelowa i t. p. — 4 det., 8 dr.
 d. jedwabna, półjedwabna — 20 dr.
 e. mieszana damska lepszych gatunków z przewagą jedwabi i wełny — 8 det., 15 dr.
 f. mieszana damska, gorszych gatunków z przewagą wyrobów bawełnianych — 7 det., 13 dr.
 g. mieszana męska lepsza: wełny, półwełny, sukna, korty — 8 det., 16 dr.
 h. mieszana męska, gorsza z przewagą cajtów, towarów białostockich i t. p. — 8 det., 14 dr.
 i. półwełniana — 8 det., 14 dr.
 j. wełniana — 8 det., 18 dr.
 k. materiały na obicia meblowe — 8 det., 16 dr.
 l. krawieckie dodatki — 8 det., 15 dr.
 m. patrz Szmaty poz. 209.
Masarskie wyroby:
 sprzedaż masarskich wyrobów z cudzych warsztatów — 12 dr.
Masło — patrz Nabiał p. 143.
Maszyny do pisania, liczenia, wagi precyzyjne i t. p. części do nich:
 a. nowe — 20 dr.
 b. używane — 25 dr.
Maszyny do szycia, wірówki, rowery, motocykle i części do nich — 18 dr.
Maszyny rolnicze i części do nich — 15 dr.
Meble:
 a. biurowe — 20 dr.
 b. domowe wykwintne — 20 dr.
 c. „ zwykłe — 18 dr.
 d. „ gięte — 15 dr.
 e. „ koszykowe — 18 dr.
 f. „ metalowe — 20 dr.
 g. „ używane — 25 dr.
Mąka, kasza, leguminy — 4 det., 8 dr.
Metale szlachetne: miedź, mosiądz, nikiel, cyna, cynk — 6 det., 10 dr.
Mięso:
 a. sprzedaż drobiu — 8 det., 15 dr.
 b. skup flak, jelit, krwi hydłcej — 20 dr.
Mleczarnie 20 dr.
Mydlarnie: sprzedaż mydła, świec, nafty, farb, past do podłóg i metali, szczotek, przyborów do oświetlenia, materiałów piśmiennych i drobnej galanterii i t. p. — 15 dr.
Mydło i świece: wyłączna sprzedaż — 8 det., 15 dr.
Nabiał:
 sprzedaż jaj, masła, mleka, śmietany, sera — 6 det., 12 dr.
Naczynia:
 a. kuchenne emaliowane: (wyłączna sprzedaż) — 7 det., 15 dr.
 b. kuchenne aluminiowe — 7 det., 15 dr.
 c. kuchenne inne np. żelazne, gliniane i tp.: (wyłączna sprzedaż) — 7 det., 12 dr.
 d. wszelkiego rodzaju sprzęty gospodarstwa domowego nn. kotłv do prania, wyżymaczki, lodownie i t. p. — 15 dr.
Nawozy sztuczne — 3 det., 7 dr.
Nierogaczina:
 handel — 6 det.
Obrazy, reprodukcje i rzeźby — 25 dr.
Obuwie. śniegowce, kalosze (cudzego wyrobu):
 a. wykwintne — 8 det., 18 dr.
 b. zwykłe — 8 det., 15 dr.
 c. ludowe — 8 det., 15 dr.
Opał:
 a. węgiel, koks — 7 det., 10 dr.
 b. węgiel drzewny — 7 det., 10 dr.
 c. drzewo opałowe — 7 det., 10 dr.
 d. składy opałowe: (węgiel, koks, drzewo) — 7 det. 10 dr.
Optyczne sklepy — 25 dr.
Owoce:
 a. świeże krajowe: wyłączna sprzedaż — 6 det., 20 dr.
 b. świeże zagraniczne: wyłączna sprzedaż — 5 det.
 c. suszone zagraniczne, jak: śliwki, morele itd. (wyłączna sprzedaż) — 5 det.
 d. owocarnie ze sprzedażą cukierków, czekolady, wody sodowej i td. — 20 dr.
Papier:
 sprzedaż wszvstkich gatunków papieru i makulatury — 10 dr.
Pensjonaty — 35 dr.
Perfumy i kosmetyki — 10 det., 25 dr.
Pieczyno
Pierze i puch:
 a. sprzedaż w stanie surowym — 8 det., 18 dr.

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI

- b. sprzedaż w stanie dartym i czyszczonym — 18 dr.
- Piśmienne przybory:**
- a) wyłączna sprzedaż — 6 det., 15 dr.
 b) łącznie z książkami — 15 dr.
- Piwiarnie — 18 dr.**
- Platery i srebra — 25 dr.**
- Podróżne przybory — jak to: walizki, kufry, nessesery i t. p.:**
- a. ze skóry — 25 dr.
 b. z fibry i inne — 25 dr.
- Pogrzebowe zakłady — 30 dr.**
- Powróźnicze artykuły:**
- a. cudzego wyrobu — 8 det., 15 dr.
 b. własnego wrobu — 8 det., 15 dr. (patrz — Rzemiosło).
- Przędza i włóczki:**
- a. bawełniana — 5 det., 15 dr.
 b. sztucznego jedwabiu — 7 det., 15 dr.
 c. wełniana — 7 det., 15 dr.
 d. zgrzebna — 7 det., 15 dr.
 e. lniana — 7 det., 15 dr.
- Restauracje i bary:**
- A. Z wyszynkiem wódek:**
- a. I kategorii — 25 dr.
 b. II kategorii — 20 dr.
 c. III kategorii — 18 dr.
- B. od prowizji ze sprzedaży wódek — 60 dr.**
- C. bez wyszynku wódek:**
- a. I kategorii — 20 dr.
 b. II kategorii — 20 dr.
 c. III kategorii — 18 dr.
- D. Paszteciarnie — 20 dr.**
- Rowery i części do nich (wyłączna sprzedaż):**
- a. nowe — 20 dr.
- Ryby:**
- a. sprzedaż — 8 det., 15 dr.
- Rymarskie wyroby: siódła, uprząż i t. d. — 18 dr.**
- Skóry:**
- a. twarde — 7 det., 14 dr.
 b. miękkie i lakierowane — 15 dr.
 c. twarde, miękkie i lakierowane — 7 det., 12 dr.
- Sodowiarnie: wyłączna sprzedaż wody sodowej cudzego wyrobu — 40 dr.**
- Sól:**
- a. sprzedaż detaliczna i drobna — 3 det., 6 dr.
 b. sprzedaż hurtowa (od prowizji) — 60 det.
- Sportowe artykuły: sprzęt sportowy, ubrania sportowe, rakiety tenisowe, łodzie, kajaki itd. — 22 dr.**
- Spożywcze sklepy: sprzedaż pieczywa, masła, mleka, wędlin, cukru, mąki, gorszych gatunków herbaty, kawy, ich namiastek i t. d. z przewagą artykułów pierwszej potrzeby — 5 det., 10 dr.**
- Szczecina i włosie: sprzedaż — 8 det., 15 dr.**
- Szczotkarskie wyroby — 6 det., 20 dr.**
- Szkło:**
- a. Szwbowe — 6 det., 12 dr.
 b. stołowe (patrz Fajans poz. 62)
 c. lustra — 18 dr.
- d. apteczne — 18 dr.
 e. chemiczne — 18 dr.
- Szkoły: a. tańców — 60 dr.**
- Szmaty: a. skup szmat bawełnianych — 15 dr.**
- Śledzie — 5 det., 12 dr.**
- Techniczne artykuły:**
- a. armatura wodna — 16 dr.
 b. armatura instalacyjna — 16 dr.
 c. armatura parowa — 16 dr.
- Tłuszcze jadalne — 5 det., 10 dr.**
- Trykotaże własnego wyrobu — 7 det., 15 dr. — (patrz Rzemiosło).**
- Tytoniowe wyroby:**
- a. wyłączna sprzedaż hurtowa — 50 det.
 b. wyłączna sprzedaż hurtowa w sklepach — 60 dr. (od prowizji).
 c. wyłączna sprzedaż hurtowa w kioskach (uliczna) — 70 dr. (od prowizji).
 d. sprzedaż wyrobów tytoniowych oraz przybórów do palenia, gilz, bibulek, cygarniczek, papierośnic i t. p. 15 dr. (od pozostałych artykułów).
- Warzywa — 7 det., 18 dr.**
- Winno - kolonialne sklepy: (sprzedaż win, wódek i towarów kolonialnych, jak: herbaty, kawy, kakao, czekolady, wszelkiego rodzaju konserw, delikatesów, serów, wędlin, ubocznie również artykułów spożywczych) — 14 dr.**
- Wojskowe przybory i ozdoby — 20 dr.**
- Wódki i wina: (wyłączna sprzedaż) zarówno monopolowe i niemonopolowe:**
- a. od prowizji — 60 dr.
 b. od obrotu towarowego — 20 dr.
- Wypożyczalnie książek — 30 dr.**
- Zabawki — 15 dr.**
- Zapałki — 10 dr.**
- Zegarmistrzowskie wyroby:**
- a. zegary, zegarki — 20 dr.
 b. narzędzia i przybory dla zegarmistrzów — 18 dr.
- Ziemiopłodny:**
- a. ziemiopłodów wszelkiego rodzaju gatunków zbóż okopowych — pasz. — handel — 3 det., 7 dr.
 b. zbóż okopowych skup — 8 dr.
 c. nasion (wszelkich zbóż) — handel — 12 dr.
 d. strączkowych: handel — 10 dr.
 e. „ skup — 8 dr.
- Żelazo: sprzedaż:**
- a. drutu i gwoździ — 2 det., 8 dr.
 b. galanterii żelaznej i narzędzi, jak: pilniki, zamki i t. d. — 8 det., 15 dr.
 c. śrub i nitów — 5,5 det.
 d. naczyń kuchennych — 6 det., 15 dr.
 e. okuć budowlanych — 6 det.
 f. skup szmelcu żelaznego — 20 dr.
 g. sklepy żelazne: (sprzedaż wyłącznie wyżej wymienionych artykułów). — 6 det., 15 dr.

Zajęcia przemysłowe.

- Maklerzy giełdowi — 70 dr.**
- Pośrednicy:**

USTAWODAWSTWO

- a. handlowi, wykonywujący zlecenia dorywcze — 75 dr.
- b. handlowi, działający na podstawie stałej umowy agencji, przedstawiciele handlowi — 75 dr.
- c. ubezpieczeniowi — 60 dr.
- d. ogłoszeń — 60 dr.
- e. przy kupnie i sprzedaży nieruchomości miejskich — 65 dr.
- f. przy kupnie i sprzedaży przedsiębiorstw — 65 dr.
- g. przy kupnie i sprzedaży nieruchomości ziemskich — 65 dr.
- Wojażerowie — 50 dr.

Wolne zajęcia zawodowe:

- Akuszerki — 80
- Architekci — 70
- Artyści teatralni i filmowi — 75
- Artyści malarze i rzeźbiarze — 50
- Autorzy, literaci, kompozytorzy — 80
- Felczerzy — 80
- Geometry:
  - a. utrzymujący pracowników — 45
  - b. bez pracowników — 65
- Inżynierowie — 60
- Notariusze — 70
- Technicy budowlani — 70
- Technicy dentyści — 60
- Weterynarze — 60
- Obrońcy sądowi — 80

WYKAZ NORM DOCHODOWOŚCI NETTO DLA LEKARZY, LEKARZY DENTYSTÓW, ADWOKATÓW NA ROK 1938 W OKRĘGU IZBY SKARBOWEJ GRODZKIEJ W WARSZAWIE — W ZALEŻNOŚCI OD WYSOKOŚCI OBROTU.

Lekarze — interniści, pediatrzy i t. p. — 3000 zł. — 60%, 3—9.000 zł. — 70%, 9—18.000 zł. — 75%, 18—30.000 zł. — 80%, ponad 30.000 zł. — 80%.

Lekarze — specjaliści: chirurdzy, ginekolodzy, urologi, laryngolodzy, okuliści i t. p. — 3.000 — 55%, 3—9.000 zł. — 65%, 9—18.000 zł. — 70%, 18—30.000 zł. — 75%, ponad 30.000 zł. — 75%.

Lekarze — analitycy, bakteriologowie, roentgenolodzy i t. p. — 3.000 zł. — 50%, 3—9.000 zł. — 65%, 9—18.000 zł. — 70%, 18—30.000 — 70%, ponad 30.000 zł. — 70%.

Dentyści — 3.000 zł. — 50%, 3—9.000 zł. — 55%, 9—18.000 zł. — 70%, 18—30.000 zł. — 70%, ponad 30.000 zł. — 70%.

1. Kancelarie adwokackie: cywilne, administracyjne, skarbowe — 3.000 zł. — 55%, 3—9.000 zł. — 70%, 9—18.000 — 75%, 18—30.000 zł. — 80%, ponad 30.000 zł. — 85%.

2. Kancelarie adwokackie karne — 3.000 zł. — 60%, 3—9.000 zł. — 70%, 9—18.000 zł. — 75%, 18—30.000 zł. — 80%, ponad 30.000 zł. — 85%.

WYKAZ NORM DOCHODOWOŚCI NETTO Z GRUNTÓW, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W OBRĘBIE M. ST. WARSZAWY, UŻYTKOWANYCH DLA CELÓW PRODUKCJI ROLNEJ POD UPRAWĘ ZBÓŻ, ZIEMIOPŁODÓW, PASZ I T. P.

I. Grunty orne:

a) czynsz dzierżawny z 1 ha gruntów (po obu stronach Wisły) 320 kg żyta,

b) rentę gospodarczą, przyjmując, że czynsz dzierżawny stanowi 70% renty, t. j. z 1 ha 457 kg żyta,

c) wartość pracy w wysokości podanej w tabeli § 23 powołanego rozporządzenia,

d) cenę żyta na rok podatkowy 1936/37 zł 20,20.

i na rok kalendarzowy 1937 zł 23,60 za 1 q.

II. Łąki:

a) dwukośne — 150% dochodu obliczonego według norm ogólnych z 1 ha gruntów ornych,

b) jednokośne — 100% tegoż dochodu (ust. II lit. a).

III. Pastwiska:

a) dobre: 1) dla gruntów znajdujących się z prawej strony Wisły — 50% dochodu obliczonego wg. norm ogólnych z 1 ha na gruntów ornych,

2) dla gruntów znajdujących się z lewej strony Wisły — 60% tegoż dochodu (ust. III lit. a pkt. 1);

b) słabsze — 25% tegoż dochodu (ust. III lit. a pkt. 1).

(Okólnik Izby Skarb. Grodz. w W-wie z dnia 27.VII.1938 r.).

Prace nadesłane

Dr Emil Merz, adwokat: „Opłaty od mąki i kaszy“. Ustawa, rozporządzenia, instrukcje, okólniki, objaśnienia i przykłady. Krajowy In-

stitut Wydawniczy: Warszawa, 1938, 80, str. 111.

Pod powyższym tytułem ukazało się ciekawe i aktualne opracowanie, obejmujące całokształt

przepisów prawnych związanych z zagadnieniami nowowprowadzonych opłat skarbowych od przetworów przemiałowych (ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych — Dz. U. 56, poz. 447). Tekst ustawy podany jest w pełnym brzmieniu, nadto zaś pod każdym artykułem ustawy zasadniczej — podane są teksty rozporządzeń, okólników i tp., wyjaśniających dany artykuł. Dla jaśniejszego zaś zobrazowania celów i zadań ustawy, będącej bezsprzecznie nowością w ustawodawstwie polskim, autor podał odpowiednio dobrane głosy posłów i senatorów, którzy zabierali głos przy uchwaleniu ustawy, podkreślając jej zalety lub wady. Również w tym samym celu podane zostały wyimki uzasadnienia rządowego, złożonego Sejmowi.

Praca została uzupełniona wzorami urzędowo

wymaganych druków ksiąg kontrolnych, oraz wzorami urzędowo zatwierdzonych etykiet. Nadto podane są liczne wzory deklaracji i t. p. Książkę uzupełnia szczegółowy skorowidz alfabetyczny przedmiotowy oraz b. szczegółowy spis rzeczy.

W ten sposób opracowana książka winna służyć w pierwszym rzędzie nie tylko zawodowym prawnikom, lecz w zasadzie tym wszystkim, którzy z racji wykonywania swego zawodu przemysłowego lub handlowego, stykając się w praktyce obrotu z zagadnieniami stosowania opłat od mąki i kaszy — winni posiadać wymaganą przez prawo znajomość przepisów powyższej ustawy. Z tych też względów, praca omawiana stanowi doskonałe i przystępne opracowanie praktyczne, godne polecenia.

mgr M. Winiak.

Kronika

Redakcja czasopisma „GŁOS SĄDOWNICTWA“, naczelnego organu prasowego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P., miesięcznika poświęconego zagadnieniom społeczno-prawnym i zawodowym, nadesłała nam następujący komunikat, na treść którego zwracamy uwagę P. T. Czytelników:

KONKURS.

W związku z dziesięcioleciem swego istnienia „Głos Sądownictwa“ pragnie omówić na swych łamach w sposób możliwie wszechstronny podstawowe zagadnienia ogólne, związane z sądownictwem i wymiarem sprawiedliwości.

W tym celu ogłasza konkurs niniejszy, dostępny dla wszystkich prawników polskich, na prace, obejmujące w pierwszym rzędzie następujące problemy: rola i zadania współczesnego sędziego (prokuratora) polskiego, ustawowe gwarancje niezawisłości sędziowskiej; podstawy przygotowania do zawodu sędziego i prokuratora, sąd a społeczeństwo, sąd a administracja, zasadnicze niedomagania naszego wymiaru sprawiedliwości i t. p. pokrewne zagadnienia.

Redakcja za trzy najlepsze prace wyznacza nagrody: 500, 300 i 200 zł, niezależnie od normalnego honorarium autorskiego.

Rozmiary prac konkursowych — od 10 do 15

stron druku formatu „Głosu Sądownictwa“. Redakcja zastrzega sobie ogłoszenie na łamach swego wydawnictwa zarówno prac nagrodzonych, jak i innych, uznanych przez Sąd Konkursowy za zadowalające.

Prace konkursowe muszą być oryginalne, nigdzie dotąd nie drukowane i nie ogłaszane w formie odczytów.

Termin konkursu — do dnia 1 kwietnia 1939 roku.

Prace konkursowe należy nadsyłać do redakcji „Głos Sądownictwa“ (Warszawa, ul. Nowy Świat 33 m. 3), opatrując je obranym godłem i dołączając kopertę z napisanym zewnątrz godłem i włożoną wewnątrz kartą z nazwiskiem i adresem autora.

Nadsyłane prace powinny być pisane na maszynie po jednej stronie arkusza.

OD WYDAWNICTWA.

Zgodnie z zapowiedzią zamieszczoną w poprzednim zeszycie „Przeglądu Skarbowego“ z dn. 1 marca b.r. p. adw. L. S. Margulies objął czynności redakcyjne naszego czasopisma.

Począwszy od zeszytu 3-go 1939 r. „Przegląd Skarbowy“ ukazywać się będzie pod wyłączną redakcją p. adw. L. S. Margulies.

O otwarciu akredytywy	77
Ustalenie istnienia pierwopisu umowy	78
Oplata od oświadczenia skierowanego do większej ilości osób	79
<i>Celnictwo</i>	80
Zniżka celna	81
<i>Oplaty na Fundusz Pracy</i>	81
Pojęcie stałego wynagrodzenia	81
PODATEK OD PLACÓW BUDOWLANYCH	82
Teren zajęty pod ogród	82
KRONIKA SKARBOWA	82
<i>Terminarz podatkowy</i>	82
<i>Sprawy ogólne</i>	83
Oprocentowanie nadpłat	83
Opodatkowanie katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych	83
<i>Prawo karno - Skarbowe</i>	90
Sporządzenie wykazów spraw karnych skarbowych	90
Wykonywanie aresztu zastępczego	90
Kredyty na nagrody za przyczynianie się do wykrywania przestępstw	92
<i>Prawo dewizowe</i>	92
Obrót płatniczy z republiką Czesko - Słowacką	92
<i>Oplaty stemplowe</i>	93
Oplaty stemplowe od podań wnoszonych przez kolejowe agencje celne	93
<i>Celnictwo</i>	94
Wyczerpanie zapasu znaczków stemplowych	94
Kontrola specjalna obrotu towarowego polsko-czesko-słowackiego	94
<i>Ulgi dla nowowznoszonych budowli</i>	94
Ulgi dla domów, których budowę rozpoczęto w 1938 r.	94
USTAWODAWSTWO	95
Wykaz przedmiotów majątkowych podlegających przyspieszonej amortyzacji	95
Wykaz przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza pięciu lat	95
A. Maszyny i aparaty	95
B. Narzędzia, przyrządy, przybory, instrumenty i części maszyn	97
C. Urządzenia	98
D. Różne oraz niemetalowe	99
<i>Normy średniej dochodowości na rok podatkowy 1938 w okręgu Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie</i>	101
Przedsiębiorstwa przemysłowe	103
Przedsiębiorstwa rzemieślnicze	104
Przedsiębiorstwa handl., zajęcia przemysłowe, oraz niektóre wolne zajęcia zawodowe	106
Lekarze, lekarze dentyści, adwokaci	111
Grunty, użytkowane dla celów produkcji rolnej, pod uprawę zbóż, ziemiopłodów, pasz itp.	111
PRACE NADEŚLANE	111
KRONIKA	112

Celem umożliwienia naszym Abonentom należytego kolekcjonowania poszczególnych roczników „Przeglądu Skarbowego” — zostały wydane **specjalne oprawy płócienne do rocznika 1938**, efektownie wykonane — ze złotym nadrukiem. Oprawy te wysyłamy P. P. Abonentom na żądanie po cenie zł. 1.50, łącznie z kosztami przesyłki. P. P. Abonenci, którzy opłacą prenumeratę za rocznik 1939 (zł. 24) jednorazowo, otrzymają oprawy płócienne

bezpłatnie

Wszelkie wpłaty prosimy skutecznie na konto P. K. O. Nr. 19.385, lub Pocz. Konto Rozrachunkowe Nr. 309.

WYDAWNICTWO „PRASA PRAWNICZA”.

Nakładem Wydawnictwa „PRASA PRAWNICZA”
ukazuje się czasopismo

PRASA PRAWNICZA

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA,
PIŚMIENNICTWA PRAWNICZEGO,
ORZECZNICTWA SĄDOWEGO ORAZ BIBLIOGRAFII

REDAKTOR

ADAM DANIEL SZCZYGIELSKI

ASYSTENT UNIwersYTETU J. PIŁSUDSKIEGO

„PRASA PRAWNICZA”

podaje w streszczeniach lub wyciągach — opracowanych przez własnych referentów, prawników-specjalistów z poszczególnych gałęzi prawa, — wszystkie artykuły jakie ukazują się we wszystkich polskich czasopismach prawniczych, zamieszcza przegląd bieżącego ustawodawstwa, ogłasza wszystkie orzeczenia instancji najwyższych jak i ważniejsze — niższych instancji, drukuje bibliografię ukazujących się prawniczych książek i odbitek.

„PRASA PRAWNICZA” ukazuje się w odstępach 3—4 tygodni (w miarę ukaazywania się materiału piśmienniczego) w zeszytach objętości 160 szpalt tekstu. 10 zeszytów (obejmujących, łącznie z indexem alfabetycznym, 1600 szpalt tekstu), stanowi 1 tom. Cena 1 tomu wynosi w prenumeracie zł. 25.

Należność za prenumeratę można uiszczać jednorazowo za każdy tom (10 zeszytów) lub

w ratach miesięcznych.

Nowoprzybyli abonenci, którzy pragną rozpocząć prenumeratę od tomu II-go, mają prawo nabyć tom I w opr. płóc. (wraz z indexami przedmiotowym i ustawowym)

po cenie ulgowej zł. 15.

Wszelkie wpłaty prosimy dokonywać na konto P. K. O. Nr. 19.385 lub konto rozrachunkowe pocztowe Nr. 309.

Wydawca: W imieniu „Przeglądu Skarbowego” — Władysław Opatowski.

„Drukarnia Lekarska”, Warszawa, Leszno 56, tel. 11.98-73 (biuro) i 11.98-75 (dz. techniczny).